

Şekil ve Muhteva Yönünden *Diyanet İslam Ansiklopedisi*'ndeki Hadis Maddeleri

Mustafa Macit KARAGÖZOĞLU*

Giriş

1988-2013 yılları arasında yayımlanan 44 ciltlik *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, başka ilim dalları açısından olduğu gibi hadis ilmi açısından da hiç şüphesiz Cumhuriyet Türkiye'sinde ortaya konulmuş en önemli eserlerden biridir. Hadis ilminin muhtelif yönlerini, terimlerini, önde gelen şahıslarını ve eserlerini ele alan maddeleriyle ansiklopedi, bu sahada araştırma yapacak akademisyenler, öğrenciler ve hatta halk kesimleri için ilk müracaat kaynağı oldu. Herhangi bir konuda derli toplu bilgi edinmek, yapılmış çalışmaları görmek, İslam dünyasının uzak diyarlarındaki muhaddisler ve çalışmaları hakkında bilgi edinmek *DİA* sayesinde hızlı ve kolay hale geldi. Pek çok kişi, akademik araştırmalarının ilk adımlarını ilgili *DİA* maddelerini okuyarak attı; maddelerdeki atıfları takip ederek tez, kitap, makale ve ödev yazma serüvenlerine başladı. Bu yönüyle *DİA*, herhangi bir konuda meraklısına bilgi sunmakla kalmayıp, akademik araştırmalar için yönlendirici bir rehber işlevi de gördü.

DİA, bilginin tutarlı bir akademik üslupla nasıl sunulabileceğine dair de güzel bir model oldu. Bilindiği gibi, *DİA*'nın hazırlık çalışmalarının yapıldığı ilk cildinin neşredildiği yıllar (1983-88), Türkiye'de yüksek İslam enstitülerinin ilahiyat fakültelerine yeni dönüştüğü ve hadis alanında yüksek lisans-doktora türünden akademik çalışmaların giderek artan sayıda yapılmaya başlandığı döneme denk gelmiştir.¹ İlahiyat eğitiminin fakülte adı altında kurumsallaştığı ve bu yeni

* Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Hadis Anabilim Dalı.

1 70'li yıllarda hadis alanında 12 akademik tez yapılmışken, yüksek lisans tez türünün YÖK tarafından başlatılmasının da etkisiyle bu rakam 80'lerde 67'ye, 90'larda 304'e yükselmiştir; bkz. Salahattin Polat, "Modern Dönemde Hadis İlminin Temel Meseleleri", *Modern Dönemde Dini İlimlerin Temel Meseleleri (İlmi Toplantı)*, İstanbul: İsam Yayınları, 2007, s. 214-215. ➤

kimliğin gerektirdiği standart bir akademik yazım ve atf üslubuna ihtiyaç duyulduğu dönemde ansiklopedi bu mühim boşluğu doldurdu. Yazım tercihleriyle ilahiyat fakülteleri için adeta gayr-i resmî bir imlâ ve bibliyografya kılavuzu işlevi gören *DİA*, nicelik itibariyle artan akademik hadis araştırmalarında ilmi dil ve üslubun yerleşip kökleşmesine ciddi katkı sağladı.

DİA ile ilgili vurgulanması gereken öncelikli hususlardan biri, onun, Doğu'yla ilgilenen Batılı araştırmacıların müşterek çabalarıyla 1913-1936 yılları arasında beş cilt halinde yayımlanan *The Encyclopaedia of Islam*'a cevap verme arzusunu yansıttığıdır.² Mezkur eserin bazı maddeleri tashih edilerek bazıları da yeniden yazılarak yapılan Türkçe tercümesi (1940-1988), Türkiye'de İslam dini, kültürü ve medeniyeti alanlarında duyulan bilgi ihtiyacını gidermek bir tarafa, Batılı bir eseri çevirme yerine yerli bir ansiklopedi telif etme fikrine güç kazandırmıştı. *The Encyclopaedia of Islam*'ın İslam'a önyargılı yaklaşımını ve ilmi yetersizliğini ilk cildinin açılış sayfalarında açıkça dile getiren *DİA*,³ içerdiği maddeler hakkında daha önceden oluşturulmuş Batılı görüş ve tasavvurları reddetmeye önem vermiştir. Bu özellik, bilhassa Kur'an-ı Kerim ve İslam hukukuyla ilgili maddelerde belirgin biçimde gözlenirken, hadis maddelerinde de kısmen görülebilmektedir. Meselâ hayli hacimli olan "hadis" maddesinin bir bölümü oryantalistlerin iddialarının reddine ayrılırken,⁴ "kitâbet",⁵ "Abdullah b. Abbas",⁶ "isnad",⁷ "tedvîn",⁸ "muammerûn",⁹ "Nâfi",¹⁰ "Şu'be b. Haccâc"¹¹ ve "Zühri"¹² maddelerinde de oryantalistlerin görüşlerinden bahsedilip onların tenkidi yapılmıştır. Batılı

Hadis araştırmalarındaki dönüşümün bir diğer vechesi, tez çalışmalarının 1982'ye kadar yalnızca Ankara, İstanbul ve Erzurum'da yapılabilmesine mukabil bu tarihten sonra diğer şehirlerde de gerçekleştirilebilir hale gelmesidir; bkz. Yavuz Ünal, *Cumhuriyet Türkiye'si Hadis Çalışmaları (1920-1997)*, Samsun: Etüt Yayınları, 1997, s. 255.

2 *The Encyclopaedia of Islam*'ın 1936'da tamamlanan ilk edisyonu, zeyl cildi dahil olmak üzere toplam beş cilttir. Bu edisyonun 1987'de yapılan baskısı ise içeriği aynı olmasına rağmen daha küçük hacimli ciltler tercih edildiğinden dokuz cilt olarak çıkmıştır. Bu ansiklopedinin, ilk cildi 1960'ta çıkan ve birinci edisyonda olmayan bazı maddeleri ilave etmenin yanı sıra mevcut maddelerde değişikliklere de giden ikinci edisyonu 2004'te on iki cilt halinde tamamlanmıştır. Üçüncü edisyonun 2007'de başlayan yayını ise hem internet üzerinden hem de matbû fasiküller halinde devam etmektedir. *DİA* maddelerinde genellikle ikinci edisyona atf yapılarak değerlendirmelerde bulunulmuştur.

3 *DİA*, c. 1 ("Önsöz").

4 *DİA*, c. 15, s. 40-44.

5 *DİA*, c. 26, s. 81-83.

6 *DİA*, c. 1, s. 76-79.

7 *DİA*, c. 23, s. 154-159.

8 *DİA*, c. 40, s. 267-269.

9 *DİA*, c. 30, s. 325-326.

10 *DİA*, c. 32, s. 286-287.

11 *DİA*, c. 39, s. 224-226.

12 *DİA*, c. 44, s. 544-549.

araştırmacıların hadisle ilgili iddiaları belirli hadis eserleri veya terimleriyle alâkalı olmaktan ziyade daha genel teorik kabullerle ilişkili olduğundan, hadis ilminin tarihî ve teorik temellerinden ve bu temellerin oluşumunda rol oynamış şahsiyetlerden bahseden maddelerde oryantalistlerin iddiaları daha çok gündeme alınmıştır.

DİA'yla ilgili dikkat çeken bir diğer husus, onun ilk cildinin yayımıyla son cildi arasında 25 yıl gibi bir sürenin geçmiş olmasıdır. Dünya genelinde bu kapsamda ansiklopedilerin tamamlanma süreleri dikkate alındığında uzun sayılmaması gereken bu süre, mezkûr dönemde Türkiye'de ilâhiyat eğitiminin gösterdiği hızlı dönüşüm ve ortaya çıkan birikim esas alındığında, ansiklopedinin özellikle ilk ciltlerinin güncelliğini bir parça zedelemiş gözükmektedir. Aşağıda hadis maddeleri bağlamında işaret edilecek olan bu duruma rağmen, ilmî ve şekli tutarlılığın korunması için alınan tedbirler sayesinde, zamanın getirdiği kaçınılmaz yıpranmanın asgarî seviyede tutulduğu söylenebilir. Dolayısıyla *DİA*'nın bir bütün olarak değerlendirilmesinin önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

DİA maddelerinin tespitinden yayımlanmasına kadar geçen sürecin mahiyeti, maddelerin içeriğini değerlendirirken göz önünde bulundurulması gereken bir diğer husustur. Ansiklopedinin hazırlık safhası olan 1983-1988 yıllarında çeşitli fasiküller, ıstılah sözlükleri, bibliyografik eserler ve başka ansiklopedilerin taranmasıyla oluşturulan madde listesindeki her bir başlık hakkında yine tarama yoluyla bilgi toplanmış, ardından maddeler merkez ilim heyetlerince belirlenen yazarlara sipariş edilerek telif süreci başlatılmıştır. Başta madde olarak düşünülmesine rağmen mezkur süreçte bilgi ve kaynak yetersizliği, başka bir madde bağlamında zaten değinilmiş olması yahut ikinci bir değerlendirmeye gereksiz görülmesi gibi gerekçelerle terk edilerek ansiklopedi muhtevasından çıkarılan maddeler bulunmaktadır. “Abdullah b. Habbâb b. Eret”, “Hâle bint Huveylid”, “Havşeb b. Tahye”, “a‘delü'n-nâs”, “bedü'l-halk”, “Bişr el-Ganevî”, “İslâhu galatî'l-muhaddisîn (Hattâbî'nin)”, “el-İlmâ (Kadı İyaz'ın)”, “el-Müsned (Bezzar'ın)”, “Vehb b. Zem'a”, “İplik”, “lâ asla leh” ve “Mâiz b. Mâlik” bunlara örnek olarak verilebilir. Kezâ başta müstakil madde olarak düşünülen “ahkâm hadisleri”, “hadis” maddesinin içinde işlenmiş; “muârazatü'l-kitâb” ise yakın anlamlı olan “mukabele” maddesine havale edilmiştir. Terk edilen maddelerin önemli bir kısmı, İbn Hacer'in *el-İsâbe*'sinde isimleri geçmekle birlikte haklarında yeterli bilgi bulunmayan sahâbilerden oluşmaktadır. Öte yandan başta düşünülmemesine rağmen ansiklopedi telif edilirken yazılmasına karar verilen maddeler de bulunmaktadır. Son yirmi yıl içinde vefat etmiş ilim ve fikir adamlarının biyografileri bunlara örnektir.

Yazarlardan gelen maddeler, ansiklopedi bünyesinde kurulmuş ve isimleri aşağıda verilecek olan hadis ilim heyetinin başkanı tarafından okunarak metinlerin ilk aşama için yeterli olup olmadığına karar verilmiş, heyet üyeleriyle de istişare edilerek gerekli görülen ilave, çıkarma yahut tashihler yapılmış; daha sonra ise maddeler imlâ, teknik kontrol, bibliyografya, iç kontrol, üslup okuması

gibi servisler tarafından düzenlenmiştir. Dolayısıyla herhangi bir madde, yazar tarafından telif edildikten sonra on yedi aşamada incelenerek hem ilmî hem şeklî yönden yapılan değişikliklerle son halini almıştır.

Maddelerin yukarıda tasvir edilen yazım süreci, *DİA*'nın her şeyden önce kolektif bir çabanın ürünü olduğunu, hataları ve sevaplarının tek bir kişiye mâl edilemeyeceğini, madde müellifi olarak çoğu zaman bir kişinin ismi gözükse de aslında birden fazla kişinin madde üzerinde tasarrufta bulunduğunu göstermektedir.¹³ Ansiklopedi bünyesindeki servislerin iyi niyetli müdahaleleri esasen maddelerin ilmî kalitesini arttırmayı ve iç tutarlılığı sağlamayı amaçlasa da, ansiklopedi telifinin tabiatından kaynaklanan zorunluluklar, belli bir noktadan sonra kaçınılmaz olan sübjektif tercihler ve kelime sınırlaması sebebiyle bazı bölümlerin çıkarılması mecburiyeti, bazen maddelerin ilk gelen hallerine göre oldukça değişmiş biçimde yayımlanmasıyla sonuçlanabilmiştir. *DİA* maddelerinin içeriğine ve yazar seçiminden madde hacimlerine kadar bir dizi özelliğine yönelik olarak birtakım ilmî tenkît yazıları da kaleme alınmıştır.¹⁴ Fakat yakın dönem ilim ve kültür hayatımızın en mühim eserlerinden olan ansiklopedi, mezkur yazılardan çok daha fazla sayıda incelemeyi hak etmektedir. Belki de tamamlanmasının üzerinden bir miktar daha süre geçtikten sonra daha yoğun değerlendirmelere konu olacaktır.

DİA'nın tarihçesi, amacı ve faydaları hakkında kısa bilgi verip dikkat çeken bazı yönlerinin altını çizdikten sonra, onun hadisle ilgili muhtevasını tanıtp kısaca değerlendirmeye geçebiliriz.

I. *DİA*'da Hadisin Yeri

DİA'da hadis ilminin kapsamına giren çok sayıda madde bulunmaktadır. Bunlar usûl terimlerinden kitap ve şahıs isimlerine, unvanlardan hadis tarihinin belirli safhalarına kadar hadis ilminin değişik vechelerine temas etmektedir.

13 Sayılan sebeplerle, bu makalede hadis maddeleri hakkındaki değerlendirmeler ve atıflar "madde başlıkları"na göre düzenlenmiş, yazar isimleri zikredilmemiştir. Yazarların isimleri, atıf yapılan ansiklopedi maddelerinin sonunda ve bu makalenin eklerinde görülebilir.

14 Bazıları için bkz. Ahmet Yaman, "Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (DİA) Üzerinde Fıkıh Merkezli Eleştirel Bir Okuma", *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sy. 10, Konya 2000, s. 119-140; Mehmet Necmettin Bardakçı, "Diyanet İslâm Ansiklopedisi 'İbn Meserre' Maddesi Hakkında Bazı Düşünceler", *Araştırmalar: İnsan Bilimleri Araştırmaları*, c. 2, sy. 3-4, Isparta 2000, s. 117-134; Ömer Özcan, "Muhammed Ayaz İshaki İdilli Hakkında Bir Düzeltme", *Toplumsal Tarih*, c. 14, sy. 84, Aralık 2000, s. 33-35; a.mlf., "Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi Zakir Kadiri Ugan Maddesindeki Hatalar", *Türk Yurdu*, c. 33, sy. 311, Temmuz 2013, s. 76-80; Mustafa Hocaoğlu, "TDV İslam Ansiklopedisi 'Azap' Maddesi Üzerine Bir Değerlendirme", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 15: 1 (2010), s. 335-341; Suat Yıldırım, "İslâm Ansiklopedisi'nde 'Müsteşrikler'", *Yeni Ümit: Dinî İlimler ve Kültür Dergisi*, sy. 96, 2012/2, s. 4-8.

Toplam 15.226 madde ihtiva eden ansiklopedide, hadis ilim dalına kayıtlı bulunan 1.321 madde vardır.¹⁵ Hadisi dolaylı olarak ilgilendiren maddeler de eklendiğinde bu rakam tespitlerimize göre 2.005'e yükselmektedir.¹⁶ Hadis maddelerinin hacmi diğer maddelerden belirgin bir farklılık göstermediğinden, yukarıdaki rakamlara göre ansiklopedinin yaklaşık %13'ü hadis ilmiyle alâkalı olmaktadır. *DİA*'nın tefsir ve fıkıh gibi temel İslam bilimlerinden Fars dili ve edebiyatına, dinler tarihinden İslam düşüncesi ve ahlâka kadar on beş ayrı ilim dalına ait maddeler içerdiği dikkate alınır, ¹⁷ ansiklopedinin geneli içerisinde hadis ilminin mühim bir yer işgal ettiği söylenebilir.

DİA'nın hadis muhtevası kuşkusuz yalnızca sayısal verilerle değil madde içerikleriyle de tespit edilmelidir. Hadis bilim dalına kayıtlı maddeler aşağıda inceleneceğinden, burada diğer ilim dallarına ait maddelerdeki hadis muhteva-sından kısaca bahsetmek uygun olacaktır. Zira ilahiyat fakültelerindeki ihtisaslaşmaya benzer şekilde ansiklopedi maddeleri de en alâkalı görüldükleri ilim dalına kaydedilmiş ve yazılmak üzere genellikle o branşta ihtisas sahibi kişilere tevdi edilmiştir. Birden fazla ilim dalını ilgilendiren bazı maddeler bölümlere ayrılıp her bir kısmı ilgili sahanın akademisyenlerine yazdırılmış olsa da,¹⁸ bu şekilde düzenlenmeyen çok sayıda madde bulunmaktadır. Nitekim hadis ilmine -özellikle hadis tarihine- dair birtakım değerlendirmeler, *DİA*'nın hadis maddelerinin yanında İslam tarihi ve medeniyeti ile fıkıh maddelerinde de yer almaktadır. Sözgelimi, Emevîler devrinde hadisi ilgilendiren gelişmelere "Emevîler" maddesi içindeki alt başlıkta,¹⁹ İslam hakimiyetindeki İspanya'da hadis ilminin

15 İki cilt olması planlanan zeyl ciltlerinde yayımlanacak maddeler de bu rakama dahildir. Hadis ilim dalına kayıtlı olan 1.321 madde, yazarlarıyla birlikte EK-1'de sunulmuştur.

16 Hadis ilim dalına kayıtlı olmamakla birlikte hadisle ilgisi bulunan maddeler ve yazarları EK-2'de sunulmuştur. Hangi maddelerin hadisle alâkalı olduğunu tespit etmenin hiç kuşkusuz sübjektif bir yönü vardır. 1.321 rakamı, ansiklopedinin kendi veritabanında -henüz yayımlanmamış bulunan zeyl ciltleri de dahil olmak üzere- hadis ilmine kayıtlı bulunan madde sayısını ifade ederken, tarafımızdan tüm ansiklopedi taranarak hadisle ilgisi görülen maddelerin eklenmesiyle 2.005 rakamına ulaşılmıştır. Bu ikinci rakama zeyl ciltleri dahil değildir. Meselâ fıkıha kayıtlı olan "Nehaî", fıkıh ve kelama kayıtlı olan "Sünnet", İslam tarihi ve medeniyetine kayıtlı olan "dârülhadis" ve "ümmehâtü'l-mü'minîn", kelama kayıtlı olan "Kütüb-i Erbaa", kelam ve dinler tarihine kayıtlı olan "uğursuzluk" gibi maddeler hadisle irtibatlı görülerek bu rakama dahil edilmiştir. Fakat bu makaledeki değerlendirmeler, kurumun kendi tasnifine sadık kalınarak, belirtilen 1.321 madde üzerinden yapılacak, gerekli görülen durumlarda diğer maddelere işaret edilecektir.

17 Bu ilim dalları şunlardır: Türk Dili ve Edebiyatı, Kelam ve Mezhepler Tarihi, İslam Düşüncesi ve Ahlak, İslam Tarihi ve Medeniyeti, Tasavvuf, İslam Ülkeleri Coğrafyası, Hadis, Tefsir, Fıkıh, İlimler Tarihi, Dinler Tarihi, Türk Tarihi ve Medeniyeti, İslam Sanatları (Hat-Mîmari-Musiki), Arap Dili ve Edebiyatı, Fars Dili ve Edebiyatı.

18 "Haber-i vâhid", "Hasan-ı Basrî", "Süyûtî", "icâzet", "muhtasar" ve "şerh" birden fazla disiplini ilgilendirdiği için çok bölümlü yazılmış maddelere örnektir.

19 *DİA*, c. 11, s. 97-98.

durumuna ise “Endülüs” maddesi içinde kısaca temas edilmiştir.²⁰ Kezâ “medrese” maddesinin “Hint Alt Kıtasında Medrese” başlıklı bölümü, çağdaş hadis tarihi açısından önemli bilgiler ihtiva etmektedir.²¹ Fakat bunların hadis ilminin gelişim tarihi zaviyesinden yapılmış değerlendirmeler olmayıp incelenen dönemin ilmî özellikleri hakkında genel bir çerçeve çizmeye matuf ürünler olduğu da unutulmamalıdır.

Fakih kimliği belki biraz daha ağır basmakla birlikte hadis alanında da söz sahibi kabul edilen kişiler ve genellikle hadis rivayetlerine dayalı olarak tartışılmış hukukî mevzular, *DİA*'daki fıkıh maddelerinin hadisi ilgilendiren iki önemli vecchesini oluşturmaktadır. “Abdullah b. Mes‘ûd”,²² “Nehai”,²³ “Urve b. Zübeyr”,²⁴ “Eyyûb es-Sahtiyânî”,²⁵ “Süfyân es-Sevrî”,²⁶ “Şâfiî”,²⁷ “Tahâvî”,²⁸ “Şevkânî”,²⁹ “Sindî, Muhammed Âbid”,³⁰ “Emîr es-San‘ânî”,³¹ “Zâhid Kevserî”³² ve “Mustafa es-Sibâî”³³ gibi maddelerde anlatılan şahıslar, rivayetleri, görüşleri, eserleri veya yetiştirdikleri talebeleriyle hadis tarihinde mühim yeri bulunan isimlerdir. Adı geçen maddelerde onların hadis ilmine katkılarını farklı düzeylerde de olsa görmek mümkündür. Öte yandan hadislerin fukahâ tarafından nasıl anlaşılıp değerlendirildiğini gösteren “musarrât”,³⁴ “süslenme”,³⁵ “namaz”,³⁶ “vitir namazı”,³⁷ “tekbir”,³⁸ “mikât”,³⁹ “küsûf”⁴⁰ gibi konular da hadis açısından dikkat çekici içeriğe sahiptir. Aynı şekilde “resim” maddesi,⁴¹ resim yasağıyla alâkalı rivayetleri ve bu rivayetlerin konu olduğu yorumları görmek için önem arz etmektedir.

20 *DİA*, c. 11, s. 221.

21 *DİA*, c. 28, s. 333-338.

22 *DİA*, c. 1, s. 114-117.

23 *DİA*, c. 32, s. 535-538.

24 *DİA*, c. 42, s. 183-185.

25 *DİA*, c. 12, s. 19.

26 *DİA*, c. 38, s. 23-28.

27 *DİA*, c. 38, s. 223-233.

28 *DİA*, c. 39, s. 385-389.

29 *DİA*, c. 39, s. 22-28.

30 *DİA*, c. 37, s. 246-247.

31 *DİA*, c. 11, s. 144-145.

32 *DİA*, c. 44, s. 77-81.

33 *DİA*, c. 31, s. 357-359.

34 *DİA*, c. 31, s. 240-241.

35 *DİA*, c. 38, s. 178-180.

36 *DİA*, c. 32, s. 350-357.

37 *DİA*, c. 43, s. 111-113.

38 *DİA*, c. 40, s. 341-344.

39 *DİA*, c. 30, s. 48-49.

40 *DİA*, c. 26, s. 576-579.

41 *DİA*, c. 34, s. 579-582.

II. *DİA*'nın Hadis Muhtevasına Katkı Yapanlar

DİA'nın hadisle ilgili içeriğine katkı yapan isimler, üzerinde durulması gereken bir diğer konudur. *DİA*'da maddelerin tespiti, yazarlara siparişi ve gelen içeriklerin kontrolü gibi hususları merkez ilim kurulları deruhte etmiştir. Ansiklopedi ciltlerinin jenerik sayfalarında bu kurulların kimlerden oluştuğunu görmek ve zaman içindeki değişimini takip etmek mümkündür. Buna göre, *DİA*'nın ilk üç cildinde hadis ilmini temsil eden üyeler, M. Yaşar Kandemir ve İ. Lütfi Çakan'dır. 4-11. ciltlerde yalnızca M. Yaşar Kandemir'in adı gözükmüşken, bundan sonraki ciltlerde Kandemir'in yanına yeni isimler gelmiştir. Bu kişilerden Mustafa Ertürk 19. cilde kadar görev yaparken, İbrahim Hatiboğlu, Abdülkadir Şenel ve Ahmet Yücel 15. ciltten itibaren ansiklopedinin tamamlanmasına kadar kurul üyeliklerini sürdürmüşlerdir. Süreç içerisinde Müjdat Uluçam ve Halit Özkan ile bilhassa son üçte birlik kısımda Mehmet Efendioğlu, çalışmalarıyla heyette görev yapmışlardır.

Görüldüğü üzere M. Yaşar Kandemir, *DİA*'nın başlangıç safhasından tamamlanmasına kadar hadisle ilgili kurullara başkanlık etmiş, maddelerin yazımının yanı sıra içerik ve üslup yönünden olgunlaştırılmasıyla meşgul olmuştur. Gelen tüm maddelerin ilk kontrolü de hadis ilim dalının sorumlusu olarak kendisi tarafından gerçekleştirilmiştir. İsmi geçen diğer üyeler de *DİA*'nın çeşitli dönemlerinde hadis maddelerine muhtelif şekillerde katkı yapmışlardır.

DİA'nın hadisle ilgili muhtevasının ortaya çıkışındaki en önemli pay sahipleri arasında hiç kuşkusuz madde yazarları da bulunmaktadır. Madde siparişi ile birlikte maddenin yazımı esnasında görülmesi gereken kaynakların listesini de alan yazarlar, tayin edilen süre içerisinde çalışmalarını tamamlayarak, redaksiyon işlemine temel teşkil edecek metinlerini *DİA*'ya sunmuşlardır. Hadis ilim dalına kayıtlı bulunan maddelerde en fazla sayıda telif sahibi olan altı kişi şöyle sıralanmaktadır:

M. Yaşar Kandemir (188), Mehmet Efendioğlu (89), İ. Lütfi Çakan (70), İbrahim Hatiboğlu (64), Abdullah Aydın (61), Mücteba Uğur (53).

Ellinin üzerinde madde yazan bu altı kişi, 1.321 hadis maddesinin 525'ini kaleme almışlardır. M. Yaşar Kandemir, "hadis" maddesi başta olmak üzere 188 madde ile toplam hadis maddelerinin yedide birini yazarken, İ. Lütfi Çakan ve 2005'teki vefatına kadar Mücteba Uğur ansiklopedinin ilk yarısında, Mehmet Efendioğlu ve İbrahim Hatiboğlu ise ikinci yarısında yoğun olarak madde telif etmişlerdir.

On (10) ve üzerinde madde yazanlar ise sırasıyla şu kişilerdir: Selman Başaran (39), Asri Çubukcu (36), Ali Yardım (32), Salahattin Polat (31), M. Ali Sönmez (31), Halit Özkan (31), Emin Âşıkutlu (27), Kemal Sandıkçı (26), A. Osman Koçkuzu (26), Abdülkadir Şenel (25), Nuri Topaloğlu (23), Bünyamin Erul (23), Zekeriya Güler (21), Ahmet Yücel (20), Ayhan Tekineş (18), İ. Hakkı Ünal (17), Erdinç Ahatlı

(17), Raşit Küçük (15), Mustafa Ertürk (14), Ali Toksarı (13), Mehmet Özşenel (13), Aynur Uraler (13), Ahmet Özel (10).⁴²

Görüldüğü gibi, madde yazarlarının büyük çoğunluğu üniversitelerdeki hadis akademisyenlerinden oluşmaktadır. Bu yönüyle, Türkiye’de üniversite dışındaki kurumlarda veya kurumsal kimliği bulunmayan meclislerde de hadis çalışmaları yapılırsa da, *DİA*’nın ülkemizdeki akademik hadis birikimini temsil eden bir ürün olduğu söylenebilir. Yazarların seçiminde o konuda önceden çalışma yapmış olmak bir tercih sebebi olmakla birlikte mutlak mânâda belirleyici bir etken değildir. Ayrıca zeyl ciltlerinde yayımlanacak “Sofuoğlu, M. Cemal” ve “Yardım, Ali” örneklerinde olduğu gibi şahısların akrabaları tarafından yazılmış biyografiler de bulunmaktadır. Öte yandan kolektif bir ürün olduğuna yukarıda dikkat çekilen *DİA* maddelerine, ismi gözüken yazarlar dışında birçok kişinin katkı yaptığı da hatırlanmalıdır.

III. Hadis Maddeleri

DİA’daki hadis maddelerini “şahıs”, “eser”, “terim” maddeleri ve bunlara dahil olmayan “diğer” maddeler şeklinde dört ana gruba ayırmak mümkündür. Aşağıda bu madde grupları tanıtılıp kısaca değerlendirilecektir.

A. Şahıs Maddeleri

DİA’daki hadis maddelerinin büyük çoğunluğu, şahıslara/biyografilere ait olanlardır. Ele alınan kişiler arasında sahâbîler (İmrân b. Husayn, Ümmü Süleym vb.), hadis musannifleri (Abdürrezzâk es-San’ânî, Ebû Dâvûd es-Sicistânî vb.), râvîler (Ebû'l-Vakt, Zâide b. Kudâme vb.), hadis hafızları (Abd b. Humeyd, Kuteybe b. Saîd vb.), kadın muhaddisler (Amre bint Abdurrahman, Ümmü'd-Derdâ el-Vassâbiyye, Sittûlarab vb.), şârihler (İbn Battâl el-Kurtubî; Kirmânî, Şemseddin vb.), son dönem hadis âlimleri (Okıç, Muhammed Tayyib; Subhî es-Sâlih vb.),⁴³ oryantalistler (Wensinck, Arent Jan vb.), İslam tarihinde rol oynamakla birlikte hakkında tartışmalar bulunan (Uyeyne b. Hısn vb.) yahut zındık sayılan (Abdülkerim b. Ebû'l-Avcâ vb.) kimseler bulunmaktadır.

İncelenen şahsın niteliklerine göre farklılaşabilse de, şahıs maddeleri genellikle şu konuları içeren bir plan çerçevesinde yazılmıştır: Doğum tarihi ve yeri, nisbelelerinin nereden geldiği, ilk tahsili, seyahatleri, hocaları, ilmî hayatında öne çıkan diğer olaylar, talebeleri, vefatı, cenazesi, ahlakî karakteri ve faziletleri, ilmî nitelikleri, hadis rivayetindeki rolü ve güvenilirliği. Bunlara temas edildikten sonra müstakil başlıklar halinde şahsın eserlerinden bahsedilmiş ve nihayet hakkında yapılan çalışmalara işaret edilerek madde sonlandırılmıştır. “Hâkim en-Nisâbüri”nin

42 Belirtilen rakamlar hadis ilmüne kayıtlı bulunan maddelerle sınırlı olup, adı geçen kişilerin diğer ilim dallarıyla alakalı maddeler de yazmış olabilecekleri hatırlanmalıdır.

43 Ayrıca *DİA*’nın hâlen hazırlıkları devam eden zeyl ciltlerinde Talat Koçyiğit ve İbrahim Canan gibi ülkemizin müteveffa hadis akademisyenlerine de yer verilecektir.

Şif olduğu iddiasının ayrı bir bölümde sorgulanması örneğinde görüldüğü gibi,⁴⁴ lüzum hissedilen durumlarda “eserleri” kısmından önce de müstakil başlıkların açıldığı olmuştur. Biyografi maddelerinin hem muhtevası hem de iç tanziminde Zehebî'nin *Siyeru a'lâmi'n-nübela* gibi ricâl eserlerinin etkisinin hissedildiğini söylemek mümkündür.

DİA'da yalnızca hadis sahasında değil başka ilim dallarında da biyografi maddelerinin çok geniş yer tutması, alfabetik tertibi benimsemiş herhangi bir ansiklopedi açısından kaçınılmaz bir durumdur. Okuyucunun ihtiyaç duyduğu bilgiye hızlı biçimde ulaşmasını amaçlayan ansiklopediler, kullanımı nisbeten yoğun bir zihni çaba gerektiren sistematik tertip yerine alfabetik tasnifi benimsemiş, tabiatıyla bu tasnif içerisinde de şahıs isimleri en uygun atf/inceleme düzlemi kabul edilmiştir. Dolayısıyla alfabetik tertip gerek ansiklopediyi telif edenlere sağladığı kolaylık gerekse muhatap kitle için sunduğu hızlı ve pratik kullanım imkanı gibi sebeplerle, genel okuyucuya hitap eden hacimli ansiklopedilerin başat unsurlarından biri hâline geldiği gibi, ana çatılarının biyografiler üzerine inşa edilmesine de yol açmıştır. Öte yandan alfabetik tertipli ansiklopedilerin temel dezavantajı, mevzûlar arasındaki irtibatın sistematik yaklaşımla kaleme alınmış eserlerde olduğu kadar vurgulanıp tahlil edilememesidir ki, *DİA*'nın da bu genel durumun istisnası olmadığını kabul etmek gerekmektedir.

DİA'daki muhaddis biyografileri, hadis ilmi açısından bir şekilde öne çıkmış isimlerin hayatları hakkında bilgi sunmakta, dikkat çeken görüşlerini özetlemekte ve eserlerini sıralamaktadır. Hadis tarihinin gelişiminde belirgin bir rol oynamış simaların tamamına yakınına ansiklopedi bünyesinde yer verilmiştir. Ayrıca şahıs maddelerinin bilhassa bibliyografya kısımları, incelenen kişi hakkındaki kaynakları bir arada görme imkanı sağlayarak ileri araştırmalar için yönlendirici olmakta ve araştırmacılara da zaman kazandırmaktadır.

Ansiklopedide ele alınan şahısların önemli bir kısmı sahâbe tabakasına aittir. *DİA*'da hadis bilim dalına kaydedilmiş olan 370 sahâbî mevcuttur.⁴⁵ Hadisle alâkalı toplam madde sayısının 1.321 olduğu göz önüne alınırsa, *DİA*'daki bütün hadis maddelerinin dörtte birinden biraz fazlasını sahâbî biyografilerinin oluşturduğu anlaşılır. Bu maddelerde sahâbîlerin hadis rivayetindeki rollerine, rivayet sayılarına vs. değinilmekle birlikte, esas olarak İslam'ın ilk neslini tanıtmak, ilmî, siyasî, idarî, askerî vb. yönlerden İslam medeniyetinin teşekkülüne yaptıkları katkılardan bahsetmek ve ahlâkî faziletlerini ortaya koymak hedeflenmiştir. Kendilerini öven naslar, İslam'ın yayılmasındaki fedakarâne hizmetleri ve Hz. Peygamber'e duydukları derin bağlılık, onların müstakil inceleme konusu yapılarak Müslüman topluma rol modeller olarak takdim edilmelerini beraberinde getirmiştir. Bazı sahâbîlerin

44 *DİA*, c. 15, s. 190-191.

45 Fıkıh ile İslam tarihi ve medeniyeti alanlarına kayıtlı olanlar da eklenince, *DİA*'nın tümünde yaklaşık 500 sahâbî maddesinin bulunduğu ortaya çıkmaktadır. Bu makalede yalnızca hadis bilim dalına kayıtlı maddelerin tahlil edildiği hatırlanmalıdır.

hadis rivayetinden bahsedilmeyip Hz. Peygamber veya hulefâ-yi râşidîn devrindeki bir olayda oynadıkları rol veya bir ayetin nüzûlüne vesile olmaları üzerinde durmakla yetinilmesi de yukarıda zikredilen çerçevede değerlendirilmesi gereken bir husustur. “Cengâver sahâbî” tanıtım cümlesiyle verilenler cesaretleriyle,⁴⁶ “Amr b. Şe’s” şair yönü ve bir hadisin söylenmesine vesile olmasıyla,⁴⁷ “Bâkûm er-Rûmî” Hz. Peygamber’e minber yapmış olmasıyla,⁴⁸ Câbir b. Abdullah’ın babası “Abdullah b. Amr b. Harâm” Uhud Savaşı’ndaki şehadetiyle,⁴⁹ “Asım b. Sabit” ise yiğitliği ve cesedinin anlar tarafından müşriklerden korunmasıyla öne çıkarılmıştır.⁵⁰ *DİA*’da sahâbenin tuttuğu mühim yerin hadis ilmiyle alâkalı sebepleri ise, onların hadisi ilk duyan/gören nesil olmalarında yani hadis tarihinin Hz. Peygamber’den sonraki ilk halkasını oluşturmalarında, ayrıca hepsinin âdil sayılması anlayışında aranabilir. “Esmâ bint Yezid”,⁵¹ “Fâtuma bint Kays”,⁵² “Kayle bint Mahreme”,⁵³ “Sümeyye bint Hubbât”⁵⁴ ve “Ümmü Ma’bed”⁵⁵ gibi hanım sahâbîlere de ansiklopedide yer verilmiştir.

Diğer biyografi maddelerine gelince, burada incelenen kişinin derli toplu ve özet bir biyografisini sunduktan sonra hadis ilmi bakımından öne çıkan vasıflarından bahsedip varsa çalışmalarına işaret etmek amaçlanmıştır. Bunların yanı sıra, muhaddislerin nisbeten az bilinen yönlerine ışık tutan detaylara rastlamak da mümkündür. Meselâ, ilk hadis usûlü müelliflerinden Ramehürmüzî’nin idarecilerle ilişkilerine ve yazışmalarına değinilmesi,⁵⁶ İbnü’l-Kattân el-Mağribî’nin devlet adamlığı yönünün anlatılmış olması,⁵⁷ Hureybî’nin, talebelerinde gerekli ihlası görmediği için hadis rivayetini bıraktığının belirtilmesi⁵⁸ dikkate değer ayrıntılardır. Süyûtî’nin Sehâvî başta olmak üzere çağdaşı âlimlerle mücadelesini okumak hadis tarihinin en velûd şahsiyetlerinden birinin dünyası hakkında ilginç ipuçları sunarken,⁵⁹ “Cemmâîlî” maddesi mezhep taassubu ve şahsî çekişmelerin ilim hayatındaki varlığını ve boyutlarını göstermesi açısından ibret vericidir.⁶⁰

46 Meselâ bkz. *DİA*, c. 9, s. 275-276; c. 10, s. 122, 174-175; c. 11, s. 455-456.

47 *DİA*, c. 3, s. 91-92.

48 *DİA*, c. 4, s. 548.

49 *DİA*, c. 1, s. 86.

50 *DİA*, c. 3, s. 479-480.

51 *DİA*, c. 11, s. 423.

52 *DİA*, c. 12, s. 227.

53 *DİA*, c. 25, s. 82-83.

54 *DİA*, c. 38, s. 134.

55 *DİA*, c. 42, s. 325-326.

56 *DİA*, c. 34, s. 447-448.

57 *DİA*, c. 21, s. 107-108.

58 *DİA*, c. 18, s. 384.

59 *DİA*, c. 38, s. 188-198.

60 *DİA*, c. 7, s. 338-340.

Biyografi maddeleri yukarıda belirtilen olumlu özellikleri taşımakla birlikte, bazılarının fazlaca kısa ve muhteva bakımından doyuruculuktan uzak olduğunu da söylemek gerekmektedir. Kuşkusuz her madde için tayin edilen bir kelime sınırı bulunduğundan şahısları detaylı biçimde işlemek mümkün olmamaktadır. Ancak diğer isimlere göre daha fazla öne çıkmış kişilere biraz daha fazla yer ayrılması ansiklopedinin hadis muhtevasını daha güçlü kılabilirdi. Sözgelimi tâbiîn tabakasının en mühim şahsiyetlerinden “Hasan-ı Basrî” maddesi altı bölümden oluşmasına rağmen hadisle ilgili olan kısmı gayet kısa olup, literatürde uzun uzun tartışılan Basrî'nin hadis işittiği ve işitmediği sahâbîler meselesine çok kısa temas etmektedir.⁶¹ Fazlaca kısaltılmış gözükten “Nevevî” maddesinde de Nevevî'nin fıkıhçılığında daha çok bahsedilebilir, *Sahih-i Müslim*'in en önemli şerhi olan *el-Minhac* üzerinde daha detaylı durulabilirdi.⁶² “Aynî, Bedreddin” maddesi -özellikle İbn Hacer'le mukayese edildiğinde- çok kısa kalmış,⁶³ “İbn Mâce”nin ilmî şahsiyetine dair çok az bilgi sunulmuş,⁶⁴ “Abdülganî el-Ezdi”⁶⁵ ve “Bakıyye b. Velid”⁶⁶ gibi şahıslar doyurucu bir muhtevayla işlenememiştir. Tartışmalı figürlerden olan ve hadiste râvî tenkidi açısından muhtelif çalışmalara namzet görülebilecek Câbir el-Cu'fî -belki de hadis bilim dalına kayıtlı olmadığı için-⁶⁷ çok sınırlı şekilde incelenmiştir. *DİA*'nın özellikle sonlarına doğru bibliyografya kısımlarının neredeyse maddelerin kendisi kadar uzunluğa ulaşmasına mukabil biyografi içeriklerinin aynı ölçüde zenginleşmediği söylenebilir. Ayrıca biyografi maddelerinin “eserleri” başlığı altında verilen neşir bilgilerinin ve kütüphane kayıtlarının güncellenmesi gerektiği ortadadır.

Yukarıdaki genel mülâhazaların dışında, şahıs maddelerindeki bazı somut hatalara da işaret edilebilir. “Beyhakî”nin (ö. 458/1066) *Ma'rifetü's-sünen ve'l-âsâr* adlı eserinden bahsedilirken, “Hanefî fakîhi Ebû Ca'fer et-Tahâvî, *Şerhu Me'âni'l-âsâr*'ında bu esere çeşitli tenkitler yöneltmektedir”⁶⁸ denilmesi hatalı olup, burada, Beyhakî'den bir asır kadar önce vefat etmiş Tahâvî'nin değil, Beyhakî'nin Tahâvî'ye olan eleştirilerine işaret edilmek istenmiştir.⁶⁹ “Cabir b. Abdullah” hakkında zikredilen “Binden fazla hadis nakleden altı sahâbîden (müksirûn) biri olarak ...” cümlesi “yedi sahâbîden (müksirûn) ...” şeklinde olmalıdır.⁷⁰ Ayrıca “İbn Hacer

61 *DİA*, c. 16, s. 303.

62 *DİA*, c. 33, s. 45-49.

63 *DİA*, c. 4, s. 271-272.

64 *DİA*, c. 20, s. 161-162.

65 *DİA*, c. 1, s. 205.

66 *DİA*, c. 4, s. 536.

67 İslam tarihi ve medeniyetine kayıtlı madde için bkz. *DİA*, c. 6, s. 532.

68 *DİA*, c. 6, s. 59.

69 Mezkur hata *DİA*'nın 10. cildinin sonunda bulunan yanlış-doğru cetvelinde düzeltilerek ifadenin doğru şekline yer verilmiştir; bkz. *DİA*, c. 10, s. 560.

70 *DİA*, c. 6, s. 531.

el-Askalâni”nin “İlelü'l-hadîs” başlığı altında sıralanan eserlerinin tamamı ilele alâkalı olmadığından bu gruptaki on iki eser için seçilen “İlelü'l-hadîs” başlığının isabetli olmadığı gözükmektedir.⁷¹

DİA'da, birden fazla şahsın oluşturduğu grupları ifade eden terimler de bulunmaktadır. Hem şahıs hem de terim maddesi olarak düşünülebilecek “abâdile”,⁷² “bekkâin”,⁷³ “aşere-i mübeşşere”⁷⁴ ve “şeyhayn”⁷⁵ bu türdendir. Buralarda genellikle grup ifade eden terimlerin kapsamına kimlerin girdiğine dair tartışmalardan bahsedilmiştir. Meselâ Abdullah b. Mesud'un “abâdile”ye dahil olup olmadığı, “bekkâin”in hangi isimlerden müteşekkil olduğu gibi tartışmalara yer verilmiştir.

B. Eser Maddeleri

Eser maddeleri kendi içinde üç gruba ayrılabilir: Belirli bir kitap üzerine yazılanlar (*Bulûgu'l-merâm*, *Tuhfetü'l-eşraf* vb.), bir literatürü/eser türünü anlatanlar (*avâlî*, *büldâniyye*, *zühd ve rekâik* vb.), hadis kitaplarından oluşan grupları anlatanlar (*Kütüb-i Sitte*, *Sahîhayn* vb.).

DİA'daki hadis maddelerinin mühim bir kısmı, belirli hadis eserlerinin başlıklarından oluşturularak bu eserlerin tanıtımına ayrılmıştır. Bu türden maddelerde eserin tam adı, içeriği, sebep-i telifi, yazılış süreci, tasnifi, kaynakları, hakkında söylenenler, metodu ve tesirleri belirtildikten sonra kütüphanelerdeki yazmaları, neşirleri, tercümelere, üzerine yapılan ihtisar, zeyil ve şerh çalışmaları hakkında bilgi verilmiştir. Eserlerin kendilerine has özellikleri sebebiyle yukarıdaki başlıkların bir kısmına bazı maddelerde değinilmediği, bazen de belirli yönler üzerinde daha fazla durulduğu görülür. Meselâ “ez-Zühd ve'r-rekâik” maddesinin dörtte üçü eserin neşirlerine dair bilgilerden oluşurken,⁷⁶ yazılışını takip eden asırlarda pek çok çalışmaya konu olan ricâl kitabı “el-Kemâl”e ayrılan maddenin -ilk paragrafı hariç- tamamı eser üzerine yapılmış ihtisar, zeyil, ikmal ve tehzip türündeki çalışmalardan bahsetmektedir.⁷⁷ Daha uzun ve detaylı yazılan “el-Câmiu's-sahîh” gibi maddeler ise ‘telifi’, ‘hadis sayısı’ gibi alt başlıklarla düzenlenmiştir.⁷⁸

Klasik kitapların yanı sıra “el-Mu'cemü'l-müfehres”⁷⁹ gibi modern döneme ait meşhur ve çok kullanılan çalışmaların da tanıtıldığı eser maddeleri, başlıca hadis müellefâtı hakkında okuyucunun –başka türlü ancak uzun uğraşlar sonucu edinebileceği- bilgiye hızlı şekilde ulaşmasını sağlamaktadır. Müttakî el-Hindî'nin karmaşık bir oluşum sürecine sahip “Kenzü'l-ummâl”i üzerine yazılan madde,

71 *DİA*, c. 19, s. 519-520.

72 *DİA*, c. 1, s. 7.

73 *DİA*, c. 5, s. 363-364.

74 *DİA*, c. 3, s. 547.

75 *DİA*, c. 39, s. 80.

76 *DİA*, c. 44, s. 537-538.

77 *DİA*, c. 25, s. 222-224.

78 *DİA*, c. 7, s. 114-123.

79 *DİA*, c. 30, s. 347-348.

eserin teşekkül süreci ile muhtevasının özlü biçimde anlatıldığı örneklerden biridir.⁸⁰ Bazı maddelerde eserlerin yetersiz yönlerine de işaret edilmiş olması önemlidir. Sözgelimi, iç tertibine dair tenkitlerin yapıldığı “el-Fâik fî garîbi'l-hadîs”⁸¹ ile eleştirel bir gözle yazıldığı anlaşılan “el-Fiten ve'l-melâhim (Nuaym b. Hammad'ın)” maddeleri,⁸² okuyucuların ilgili eserler hakkında farkında olması gereken ciddi kusurlara işaret etmektedir.

Eser maddeleri ülkemizde hadis edebiyatı sahasındaki mühim bir boşluğu doldurup çok sayıda hadis çalışması hakkında kıymetli değerlendirmeler sunmakta birlikte, bir kısmı ansiklopedi telifinin doğasından kaynaklanan, bir kısmı da hadis literatürüne dair akademik birikimin ülke düzeyinde istenilen seviyeye henüz ulaşamamış olmasının doğurduğu birtakım zafiyetler taşımaktadır. Öncelikle bu maddelerin genelinde, eserleri neşredenlerin önsözlerinden alınmış bilgilere fazlaca itimad edildiği görülmektedir. Özellikle kitabın amacı, metodu ve kaynaklarına dair verilen bilgilerde, gerekli ilmî titizlik ve hassasiyete her zaman riayet etmedikleri bilinen muhakkiklerin tespitlerinden etkilenildiği izlenimi doğmaktadır. Ayrıca bir kitabın hangi konuları ele aldığı ve yazarın kitap boyunca hangi tasarruflarda bulunduğu, çoğu zaman virgülle birbirinden ayrılan uzun cümlelerle açıklanırken, kitabın ait olduğu türdeki diğer eserlerle mukayesesi genellikle ihmal edilmiştir. Yani kitap kendi içinde analiz edilirken, ait olduğu üst literatür kümesiyle ilişkileri üzerinde daha az durulmuştur.

Yukarıdaki genel mülâhazaların yanı sıra, bazı eser maddelerinde çelişkili yahut hatalı değerlendirmelere rastlandığı da belirtilmelidir. Meselâ, Dârimî'nin “es-Sünen”inin “bilinen sünenlerin en eskisi” şeklinde tanıtılması isabetli değildir;⁸³ Kettânî'ye ait “er-Risâletü'l-müstetrafe”nin “hadis literatürü alanında tek eser kabul edilmekte” olduğu ifadesi de aşırı bir genelleme içermektedir.⁸⁴ Tirmizî'nin meşhur hadis eserinden bahseden madde başlığının, eserin muhtevasıyla uyumsuzluğuna bizzat maddenin içinde dikkat çekilmesine rağmen “el-Câmiu's-sahîh” şeklinde belirlenmiş olması isabetli gözükmemektedir.⁸⁵ Mâlik'in “el-Muvatta”ı için eserin günümüze ulaşmış sekiz rivayetinin bulunduğu söylendikten sonra dokuz rivayetin sayılmış olması, muhtemelen redaksiyon sürecindeyken maddeye

80 *DİA*, c. 25, s. 262-263.

81 *DİA*, c. 12, s. 102.

82 *DİA*, c. 13, s. 153-154.

83 *DİA*, c. 38, s. 142.

84 *DİA*, c. 35, s. 130. Öte yandan, aynı maddede *er-Risâletü'l-müstetrafe*'nin Türkçe tercümesinde “yer yer çeviri hataları, ifade bozuklukları ve bilgi yanlışlıkları olduğu”nun belirtilmiş olması, kaydedilmesi gereken önemli bir değerlendirmedir.

85 *DİA*, c. 7, s. 129-132. Bunun yerine, hem kitabın muhtevasını doğru biçimde yansıtmaları hem de muteber yazmalarda bu şekilde geçmesi sebebiyle “el-Câmiu'l-muhtasar” başlığının tercih edilmesi uygun olurdu. Eserin tam ismi hakkında bkz. Abdülfettâh Ebû Guddê, *Tahkîku ismeyi's-Sahîhayn ve ismi Câmii't-Tirmizî*, Halep: Mektebü'l-Matbûâti'l-İslâmiyye, 1993, s. 53-65, 76-88.

yapılan bir bilgi ilavesinin doğurduğu uyumsuzluktan kaynaklanmıştır.⁸⁶ Öte yandan, başlıca sünenlerin neşirleri hakkında “sünen” maddesinde verilen bilgilerin bu eserlerin kendilerine ait “es-Sünen” maddelerinde tekrar edilmesine gerek bulunmamaktadır.⁸⁷ Neşir ve yazma kayıtları bazen tekrarlar verilirken, hadis usûlünün en önde gelen eserlerinden olan “el-Kifâye”ye yalnızca bir sütunluk yer ayrılmış olması çelişkili bir durumdur.⁸⁸

Ansiklopedinin uzun bir zaman diliminde yazılmış olması, özellikle erken dönemde yazılan maddelerin güncelliğini yıllar ilerledikçe kaçınılmaz olarak zedelemiştir. “el-Musannef (İbn Ebi Şeybe’nin)” maddesinde, *DİA*’nın ilgili cildinin yayınından hemen sonra çıkan Muhammed Avvâme’nin mühim neşrine atf yapılamamış olması tabiidir.⁸⁹ “el-İcâbe (Zerkeşî’nin)”nin bizzat maddenin yazarı tarafından yapılmış Arapça neşri ile Türkçe tercümesine de aynı sebeple işaret edilememiştir.⁹⁰ Hanefî hadis birikiminin önemli kaynaklarından olan “el-Âsar” maddesi ise çok erken bir dönemde yazıldığı için hakkındaki yeni bilgiler ve çalışmalarla zenginleştirilip -Ebû Yusuf’un *Âsâr*’ı da ilave edilerek- gözden geçirilmek durumundadır.⁹¹

DİA’daki hadis maddeleri içerisinde, belirli bir kitabın adı olmayıp bir literatürün/eser türünün adı olanlar da önemli bir yer tutar. “Câmi”, “cüz”, “emâli”, “etrâf”, “fehrese”, “fevâid”, “fezâil”, “kırk hadis”, “kitâbiyat”, “mu’cem”, “sahife”, “şerh”, “tabakât”, “tecrîd”, “vefeyât” ve “zevâid” gibi maddeler bu kabildendir. Literatür maddeleri, geniş hadis edebiyatı içindeki çeşitli telif türleri hakkında genel bir çerçeve çizdiği için önem taşımaktadır. Bu maddelerde, tek tek kitapların analizini yapmak yerine belirli bir türün altında değerlendirilebilecek eserler hakkında daha teorik düzeyde konuşarak genellemelere ulaşılmaya çalışılır.

Literatür maddeleri genellikle şöyle bir akışla ilerler: Literatürün adı ve tanımı, sözlük anlamıyla irtibatı, yakın anlamlı terimler, literatürün ortaya çıkış sebepleri ve hedefleri, içeriği, literatüre/telif türüne ait kitaplar, literatürün alt gruplara ayrılması, literatür içinden önemli olanların kısa tanıtımı ve neşir bilgileri. Meselâ “zevâid” maddesi, kelimenin sözlük ve terim anlamlarını verdikten sonra bu literatürün vücuda getirilme sebeplerinden, amaçlarından, muhtevassından, faydalarından bahsetmiş ve zevâid türündeki çalışmaları sıralamıştır.⁹²

86 *DİA*, c. 31, s. 416.

87 krş. *DİA*, c. 38, s. 141-142; 144; 147; 148.

88 *DİA*, c. 25, s. 564-565.

89 *DİA*, c. 31, s. 237-238.

90 *DİA*, c. 21, s. 378-379.

91 *DİA*, c. 3, s. 460.

92 *DİA*, c. 44, s. 303-305.

Telif türü sayılan maddelerin bir kısmını terim maddesi olarak da değerlendirmek mümkündür. “Mü'telif ve muhtelif”,⁹³ “müttefik ve müfterik”⁹⁴ ve “hasâisü'n-nebi”⁹⁵ gibi ıstılahlar hem terim olarak hadis ilminde geçmekte hem de hadis literatüründeki belirli türlere işaret etmektedir. Nitekim böyle maddelerin tanıtım cümleleri genellikle “... terim ve bu konuda yazılan eserlerin ortak adı” şeklindedir. Tam bir telif türü sayılmasa da, ilginç bir örnek olarak “sahih” maddesinin birinci bölümü ıstılah yönünden bilgilere, ikinci bölümü ise sahih hadisleri toplayan eserlere, yani literatüre ayrılmıştır.⁹⁶

Belirli bir telif türüne ait maddeler, o türün genel panoramasını sunmak suretiyle araştırmacılara fayda sağladığı gibi, çeşitli yönlerine dikkat çekerek detaylara dair mühim tespitler de yapabilmektedir. Meselâ, sekiz ana konuyu bir araya getiren eserlere “câmi” denildiği gibi, sonraki yüzyıllarda çeşitli hadisleri yahut kitapları derleyen *el-Câmiu's-sagîr* gibi eserlere de “câmi” adı verildiği belirtilerek iki tür arasındaki farka dikkat çekilmesi önemlidir.⁹⁷ “Ma'rifetü's-Sahâbe” maddesinde, Hz. Ömer tarafından oluşturulmuş divanın sahâbe tabakâtına dair kitapların temel kaynağı olduğunun belirtilmesi, ricâl edebiyatının mühim kollarından biri hakkında yapılmış önemli bir tespit olup, literatürlerin oluşumu ve kaynakları hakkında yer verilmiş mühim detaylara güzel bir örnektir.⁹⁸ Ortak isimle anılan eserlerin muhteva farklılıklarına işaret edilmesinin de isabetli bir uygulama olduğu görülmektedir. Örneğin “tecrîd” maddesinde, bu ismi taşıyan kitapların tek bir tarza indirgenemeyecek kadar farklılık arz ettiği vurgulanmış, onu muhtasar ve mülahhas gibi türlerden keskin biçimde ayırtıran yorumlar da eleştirilmiştir.⁹⁹ Hadis literatürünün başlıca unsurlarından olan “etrâf” kitapları hakkındaki maddede yapılan tasnif ve sunulan bilgiler ise aydınlatıcı ve fikir verici olup, bu türün kapsamına dair farklı yaklaşımlara da okuyucunun dikkatini çekmektedir.¹⁰⁰

Öte yandan, sık olmamakla birlikte literatür maddelerinde de bazı eksikliklere yahut bilgi yanlışlarına rastlanmaktadır. Öncelikle, hadis ilminin çeşitli konularına dair notlar içeren ve çok sayıda telif türüyle irtibatlı olan, hatta kronolojik olarak birçok türden önce gelerek onlara malzeme sağlayan “suâlât” maddesinin bulunmayışı, kaydedilmesi gereken ciddi bir eksikliktir. Râvîlerin cerh ve tadilinden hadis öğretim metotlarına, ilelül'-hadîsten hüküm istidlâlinde rivayetlerin kullanımına kadar uzanan geniş bir konu yelpazesine sahip suâlât çalışmaları, *DİA*

93 *DİA*, c. 32, s. 191-192.

94 *DİA*, c. 32, s. 225-226.

95 *DİA*, c. 16, s. 277-281.

96 *DİA*, c. 35, s. 523-527.

97 *DİA*, c. 7, s. 94.

98 *DİA*, c. 28, s. 60-61.

99 *DİA*, c. 40, s. 249-250.

100 *DİA*, c. 11, s. 498-499.

gibi kapsamlı bir ansiklopedide müstakil olarak ele alınması gereken bir türdür. Ayrıca, aralarındaki yakın irtibata rağmen “fevâid” maddesinde “avâlî” türü eserlere atıf yapılmaması,¹⁰¹ “büldâniyye”lerin ortaya çıkışıyla ilgili olarak hicrî birinci asırla ilgili sebepler sayılmışken verilen örneklerin en erken altıncı asra ait olması¹⁰² ve “duafâ ve metrûkîn” maddesinin sonunda *Mîzânü'l-i'tidâl*'in hatalı biçimde “İbn Adî'nin *el-Kâmil*'inin özetinden ibaret” olduğunun belirtilmesi, literatür maddelerinde görülen aksaklıklara verilebilecek somut örneklerden bazılarıdır.¹⁰³

Son olarak *DİA*'da, bir hadis kitabının veya birden fazla kitabın unvanlarına dair olan “Kütüb-i Sitte”,¹⁰⁴ “Sahîhayn”¹⁰⁵ ve “Eshahu'l-kütüb”¹⁰⁶ gibi maddeler bulunmaktadır. Hadis tarihinde öne çıkmış belirli eserlerin unvanlarla anılmış olmasından hareketle kaleme alınan bu maddelerde, unvanların ortaya çıkışı, eserlerin özellikleri ve üzerlerine yapılan çalışmalardan bahsedilmiştir. Öte yandan, kelimelerin kayıtlı bulunan ve İmâmîyye Şîası'nın dört temel hadis kitabını ifade eden “Kütüb-i Erbaa”¹⁰⁷ maddesinde geçen üç kitap Küleynî'nin *el-Kâfî*'sinde olduğu gibi müstakil maddelerde incelenseydi, hem hadis ilmi açısından daha doyurucu bir muhtevaya ulaşılabilir hem de Sünnî eserlerle mukayese için okuyucuya daha fazla malzeme sunulmuş olurdu.

C. Terim Maddeleri

DİA'nın hadis muhtevasını oluşturan unsurlardan bir diğeri ıstılah/terim maddeleridir. Bilindiği gibi hadis usûlünün önemli bir kısmı terim bilgisi üzerine kuruludur. Usûlde işlenen “muallel”, “müddrec”, “müştebih”, “semâ”, “şâhid”, “temrîz”, “ziyâdetü's-sika” gibi terimlerin tamamına yakını ilgili ansiklopedi maddelerinde ele alınmıştır. Ancak *DİA*'nın terim maddeleri yalnızca hadis usûlündeki ıstılahlardan ibaret olmayıp, soyut bir kavramdan ziyade birtakım tarihsel pratiklere işaret eden “rihle”, “hatim”, “huzûr”, “kussâs”, “tedvin” gibi konuları, ayrıca daha genel ve çok boyutlu olan “metin”, “ricâlü'l-hadîs”, “isrâiliyat” ve “tubb-ı nebevî” gibi başlıkları, belirli ortak özelliklere sahip kişilere işaret etmek üzere terimleşmiş “ehl-i hadis”, “tulekâ”, “sâbikûn”, “sahâbe”, “tâbiîn”, “tebeu't-tâbiîn”, “ehl-i bedir”, “ashâbü'l-elf”, “ashâbü'l-miîn”, “ashâb-ı ahraf” ve “muammerûn” gibi kullanımları da kapsamaktadır.

101 *DİA*, c. 12, s. 500-501.

102 *DİA*, c. 6, s. 487-488.

103 *DİA*, c. 9, s. 541.

104 *DİA*, c. 27, s. 6-8.

105 *DİA*, c. 35, s. 527-530.

106 *DİA*, c. 11, s. 353.

107 *DİA*, c. 27, s. 4-6.

DİA'daki terimler arasında gerek muhtevası gerek hacmiyle en dikkat çekici olanı “hadis” maddesidir.¹⁰⁸ Geniş kapsamı dolayısıyla pek çok ilahiyat fakültesindeki hadis derslerinde öğrencilere zorunlu okuma olarak verilen madde, hadisin önemi, tespiti, rivayeti, tedvin ve tasnifi, tarihçesi ile çeşitlerini ele aldığı gibi; Şîa'nın, oryantalistlerin ve İslam dünyasındaki hadis muhaliflerinin görüşlerini özetleyerek onlara cevap vermektedir. Maddenin en geniş bölümü ise türlerine göre hadis eserlerinin tanıtıldığı literatür kısmıdır. Hadisin İslam dinindeki yerini Kur'ân-ı Kerîm ayetleri, hadisler ve âlimlerin görüşleriyle temellendirmesi, çok sayıda hadis kavramına temas etmesi ve başlıca hadis eserlerinin tamamına yakını sıralaması sebebiyle “hadis” maddesinin *DİA*'daki diğer hadis maddelerinin özünü yansıttığı, o maddelere şekil veren tasavvur ve yaklaşımları ortaya koyduğu söylenebilir.¹⁰⁹

Usul terimleriyle diğer terimlerin işlenişi arasında bazı farklar bulunmakla birlikte, ıstılah maddeleri genellikle şu plan çerçevesinde kaleme alınmıştır: Terimin sözlük ve ıstılah mânâsı, yakın anlamlı terimlerin belirtilmesi, tanım farklılıklarının ele alınarak değerlendirilmesi, varsa tarihsel süreç içindeki kapsam değişimlerine işaret edilmesi, kavram üzerine yapılmış çalışmaların belirtilmesi.

İstılah bilgisi, hadis ilmine ve onun mesâiline girmenin adeta anahtarı konumunda olduğundan, terim maddelerinin *DİA*'nın hadis muhtevası açısından taşıdığı önem izahtan vârestedir. “Leyse bi-şey”¹¹⁰ ve “deccal”¹¹¹ gibi cerh ifadelerinden “inbâ”¹¹² ve “zekere”¹¹³ gibi rivayet lafızlarına uzanan çeşitlilikteki terim maddeleri, tarihsel yönü ağır basan biyografiler ile nisbeten tasvirî bir üslupla kaleme alınmak durumunda olan eser maddelerine göre, hadis merkezli ilmî tartışmaların daha canlı takip edilebildiği metinlerdir. Bir terimin kronolojik gelişimine çoğunlukla yer verilmesi, âlimlerin terime yüklediği farklı tanım ve değerlerin belirtilmesi ve yakın alâkalı kavramlarla ilişkisi üzerinde durulması, bu maddelerin dikkate değer yönleridir. Daha önce belirtildiği gibi, hem terim hem telif türü olarak düşünülebilecek maddeler de *DİA*'nın muhtevası içinde önem taşımaktadır. Meselâ, “tbb-ı nebevî” maddesi hem Resûl-i Ekrem'in tıp anlayışı hakkında değerlendirmeler içermekte, hem de ilgili literatürü sunmaktadır.¹¹⁴

108 *DİA*, c. 15, s. 27-64.

109 Yaklaşık yirmi yıl kadar önce yazılması sebebiyle, “Şarkiyatçılar ve Hadis” başlığı altında Harald Motzki gibi son dönem oryantalistlere ait görüşlere maddede yer verilemediği belirtilmelidir.

110 *DİA*, c. 27, s. 168.

111 *DİA*, c. 9, s. 72.

112 *DİA*, c. 22, s. 268.

113 *DİA*, c. 44, s. 209.

114 *DİA*, c. 41, s. 85-88.

DİA'da bilhassa hadis usûlü terimleri, daha önceki müelliflerin kullanımlarına da temas edilmekle birlikte, İbnü's-Salâh ve sonrasındaki usul kitapları esas alınarak incelenmiş, örnekleme yapılırken de hadis usûlü kitaplarında zikredilen rivayetler tercih edilmiştir. "Muztarib" gibi bazı maddelerde ise -belki de yer sıkıntısından dolayı- örnek zikredilmemiştir.¹¹⁵ "Takrir" maddesi, mahiyeti gereği daha çok fıkıh usûlü literatürüne atıfla yazılmıştır.¹¹⁶

"Mütâbaat" gibi bazı terim maddelerinde, bir hadis istilâhının İbnü's-Salâh sonrasındaki yerleşik tanımının mütekaddimîn âlimlerinin kullanımıyla her zaman örtüşmeyebileceği vurgulanmıştır.¹¹⁷ Benzer şekilde "musahhaf" ile "muharref" arasında İbn Hacer tarafından yapılan kavramsal ayırma İbn Hacer öncesinde, hatta onun kendi eserlerinde bile riayet edilmediği belirtilmiştir.¹¹⁸ Farklı kişiler tarafından değişik mânâlara gelmek üzere kullanılan "münker"¹¹⁹ ve "terceme"¹²⁰ terimlerindeki tanım farklılıklarına dikkat çekilmiş, "ulûmü'l-hadîs"¹²¹ maddesinde de yakın anlamlı terimlerle ilişkiler geniş yer tutmuştur.

Terimlere yüklenen farklı anlamlara genellikle işaret edilmesine rağmen, bazı maddelerde hadis usûlü eserleriyle yetinilerek usûl dışındaki literatüre müracaat edilmediği görülmektedir. "Maklûb" gibi terimler,¹²² temelde kuşkusuz hadis usûlüne ait olsa da ricâle dair eserlerde de geniş bir kullanım çeşitliliğine sahip olduğundan, bu literatürden istifadeyle daha derinlikli biçimde ortaya konulabilirdi. "Münkâtı" maddesinde hadis tekniği açısından açık ve gizli inkitâ ayırımına değinilmişse de, bilhassa Hanefî fakihlerin hadisin sıhhatini zedeleyici bir unsur olarak gördükleri manevî/batnî inkitâyaya işaret edilmemiştir.¹²³ Bu konunun "haber-i vâhid" maddesinin fıkıh bölümünde ele alınması isabetli olmakla beraber,¹²⁴ "münkâtı" maddesinde de meselenin hadis usûlü dışındaki bu boyutuna en azından işaret edilmesi beklenirdi.

115 *DİA*, c. 31, s. 423-424.

116 *DİA*, c. 39, s. 469-471.

117 *DİA*, c. 32, s. 180-181.

118 *DİA*, c. 31, s. 230.

119 *DİA*, c. 32, s. 13-14.

120 *DİA*, c. 40, s. 483-484.

121 *DİA*, c. 42, s. 130-132.

122 *DİA*, c. 27, s. 447-448.

123 *DİA*, c. 32, s. 12-13.

124 *DİA*, c. 14, s. 359.

D. Diğer Hadis Maddeleri: *DİA*'da şahıs, eser ve terim kategorilerine dahil olmayan “ziyaret”,¹²⁵ “Ümmü Zer hadisi”,¹²⁶ “selâm”,¹²⁷ “kaylule”,¹²⁸ “hurma”,¹²⁹ “bal”,¹³⁰ “aksırma”,¹³¹ “ağaç”,¹³² “ad koyma”¹³³ gibi maddeleri “diğer” başlığı altında toplamak mümkündür. Bunların bir kısmında, İslam toplumlarında Resûlullah'ın sünneti esas alınarak oluşturulmuş toplumsal pratiklerden ve onların âdâbından bahsedilmektedir. Kabir ve akraba ziyareti gibi türleriyle ziyaret olgusu, çocuklara ad koyarken dikkat edilmesi gerekenler, gündüz uykusu ve gece ibadetine faydası, aslen fizyolojik bir olay olan aksırmanın dinî ve toplumsal faydaları ile selam alıp vermenin doğru şekilleri, ilgili maddelerde ele alınan konulardan bazılarıdır. “Ağaç”, “bal” ve “hurma” gibi bitki veya gıdalara dair maddelerde ise onların hakkındaki ayet ve hadisler zikredilmiş, faydalarından bahsedilerek konu oldukları toplumsal te-lakkiler ve fikhî hükümler belirtilmiştir.

Yukarıdaki maddeler, haklarında Hz. Peygamber'in hadislerinin bulunması sebebiyle dinî bir karakter taşıyan konuları inceledikleri için hadis ilmi ile alâkalıdır. Öte yandan bunların, hadis usûlü, tarihi veya literatürünü daha fazla ilgilendirdiği için ihtisas sahibi kimselere yönelik yazılan terim ve eser maddelerine göre genel okuyucuya daha fazla hitap ettiği ve hadis-kültür ilişkisinin belirli yönlerine ışık tuttuğu söylenebilir.

Sonuç

Uzun vadeli projeleri gerçekleştirmenin zor olduğu bir dönem ve coğrafyada *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*'nin tamamlanmış olması kendi başına takdire şayan bir husustur. Türkiye'nin 80'li yıllardan günümüze kadar yaşadığı siyasî, iktisâdî, toplumsal hâdiseler ve kırılmalar hatırlandığında, *DİA*'nın bu gelişmelerden asgarî düzeyde etkilenecek ilmî seviyesini muhafaza edebilmiş olması, başarısının altı çizilmesi gereken bir diğer yönünü oluşturmaktadır. Eserin, Arapçaya veya İngilizceye tercüme edildiği takdirde, o dillerdeki emsallerinden aşağı kalmayacak bir başarı ve tanınırlığa ulaşacağı da rahatlıkla söylenebilir.

125 *DİA*, c. 44, s. 496-498.

126 *DİA*, c. 42, s. 333-335.

127 *DİA*, c. 36, s. 342-343.

128 *DİA*, c. 25, s. 83.

129 *DİA*, c. 18, s. 391-393.

130 *DİA*, c. 4, s. 552-553.

131 *DİA*, c. 2, s. 295-296.

132 *DİA*, c. 1, s. 457-459.

133 *DİA*, c. 1, s. 332-333.

DİA'nın bu düzeyde çıkmasını mümkün kılan faktörler arasında ilmi heyetler, madde yazarları ve teknik servislerin yanı sıra İSAM Kütüphanesi dokümantasyon servisinin katkısını da ihmal etmemek gerekmektedir. Zira farklı dillerde yayımlanan kitap ve makale türünden çalışmaların temin edilip nitelikli biçimde taranması ve sonrasında ilgili ansiklopedi maddeleriyle ilişkilendirilmesi bu servis tarafından gerçekleştirilmiştir. *DİA*'nın içeriğinin ham maddelerini tespit eden bu birim, titizlikle yapıldığında kütüphaneciliğin ilmi çalışmaları ne denli besleyen bir kaynağa dönüştüğünün güzel bir örneğini sunmuştur. Tarama işlemleri ansiklopedi çıkarken de devam ettiğinden, birimin yeni yapılacak çalışmalarda da kullanılabilir bir veritabanının bulunması mutluluk vericidir.

Yukarıda *DİA*'nın hadis maddeleri analitik bir bakışla tasnif edilerek tanıtılmış, temâyüz eden yönleri vurgulanmış, bazı maddî hatalara ve eksikliklere de işaret edilmiştir. Ancak bu son gruptakiler, fazlaca bir yekün tutmayıp *DİA* hacmindeki diğer ansiklopedilerde çok daha ziyadesiyle gözlenen aksaklıklardan ibarettir. Telif sürecinin çeşitli aşamalarındaki kontrol mekanizmaları sayesinde, *DİA*'da bu türden hataların belli bir seviyeyi aşmadığı söylenebilir. Zamanın getirdiği güncellik problemi ve disiplinlerüstü bir bakış gerektirdiği halde ihtisaslaşmanın etkisiyle ilmi meseleleri sınırlı zâviyelerden inceleme zorunluluğu ise yalnızca *DİA*'nın değil, aslında bütün bir ilahiyat akademiyasının karşısında duran esaslı problemlerdir.

Son olarak *DİA*'nın, kendi muhtevası kadar vesile olduğu çalışmalarla da bir tesir icra ettiğini belirtmek gerekmektedir. İçeriğine dair görüşler hangi istikamette olursa olsun, yayımlandığı süre boyunca *DİA* maddelerinin akademik gündemin önemli birer aktörü olarak rol oynadığını kabul etmek hakşinaslığın gereğidir.

EK-1: DİA'DA HADİS İLİM DALINA KAYITLI OLAN MADDELER VE YAZARLARI

No	MADDE ADI	YAZARI
1	ABÂDİLE	RAŞİT KÜÇÜK
2	ABBÂD b. BİŞR	RAŞİT KÜÇÜK
3	ABBAS	DİA
4	ABBAS b. MİRDÂS	MUSTAFA FAYDA
5	ABBAS b. UBÂDE	NEVZAT AŞIK
6	ABBOTT, Nabia	BEKİR KUZUDİŞLİ
7	ABD b. HUMEYD	TALAT KOÇYİĞİT
8	ABDÂN el-AHVÂZÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
9	ABDÂN el-EZDÎ	TALAT KOÇYİĞİT
10	ABDÂN el-MERVEZÎ	ALİ YARDIM
11	ABDULLAH b. ABBAS	İ.LÜTFİ ÇAKAN-MUHAMMED EROĞLU
12	ABDULLAH b. ABDULLAH	TALAT KOÇYİĞİT
13	ABDULLAH b. AHMED b. HANBEL	SALAHATTİN POLAT
14	ABDULLAH b. AMR b. ÂS	M.YAŞAR KANDEMİR
15	ABDULLAH b. AMR b. HARÂM	M.YAŞAR KANDEMİR
16	ABDULLAH b. ATİK	İ.LÜTFİ ÇAKAN
17	ABDULLAH b. BÜDEYL	İ.LÜTFİ ÇAKAN
18	ABDULLAH b. CA'FER b. EBÛ TÂLİB	ETHEM RUHİ FİĞLALİ
19	ABDULLAH b. CAHŞ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
20	ABDULLAH b. EBÛ BEKİR es-SİDDİK	MEHMET ALİ SÖNMEZ
21	ABDULLAH b. EBÛ EVFÂ	ALİ YARDIM
22	ABDULLAH b. EBÛ HADRED	S.KEMAL SANDIKÇI
23	ABDULLAH b. EBÛ REBÂA	İ.LÜTFİ ÇAKAN
24	ABDULLAH b. EBÛ TALHA	AKİF KÖTEN
25	ABDULLAH b. EBÛ ÜMEYYE	AKİF KÖTEN
26	ABDULLAH b. ERKAM	İ.LÜTFİ ÇAKAN
27	ABDULLAH b. HÂRİS el-HÂŞİMÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
28	ABDULLAH b. İDRİS	TALAT KOÇYİĞİT
29	ABDULLAH b. MAHREME	S.KEMAL SANDIKÇI
30	ABDULLAH b. MUGAFFEL	İ.LÜTFİ ÇAKAN
31	ABDULLAH b. MUS'AB	M.YAŞAR KANDEMİR
32	ABDULLAH b. OSMAN b. AFFÂN	MÜCTEBA UĞUR
33	ABDULLAH b. ÖMER b. HATTÂB	M.YAŞAR KANDEMİR
34	ABDULLAH b. SAFVÂN	ALİ YARDIM
35	ABDULLAH b. SÂLİH el-MİSRÎ	ALİ YARDIM
36	ABDULLAH b. SÜHEYL	İ.LÜTFİ ÇAKAN
37	ABDULLAH b. ŞEDDÂD	NEVZAT AŞIK
38	ABDULLAH b. TÂRIK	NEVZAT AŞIK
39	ABDULLAH b. ÜNEYS el-CÜHENÎ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
40	ABDULLAH b. YEZÎD el-ADEVÎ	ALİ YARDIM
41	ABDULLAH b. YEZÎD el-HATMÎ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
42	ABDULLAH b. ZEYD b. ÂSİM	İ.LÜTFİ ÇAKAN
43	ABDULLAH b. ZEYD b. SA'LEBE	İ.LÜTFİ ÇAKAN
44	ABDULLAH SİRÂCEDDİN	MUHAMMET BEYLER
45	ABDURRAHMAN b. ÂİZ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
46	ABDURRAHMAN b. AVF	AHMET ÖNKAL
47	ABDURRAHMAN b. BİŞR	M.YAŞAR KANDEMİR
48	ABDURRAHMAN b. EBÛ'z-ZİNÂD	MÜCTEBA UĞUR

49	ABDURRAHMAN b. EBZÂ	RAŞİT KÜÇÜK
50	ABDURRAHMAN b. ESVED	İ.LÜTFİ ÇAKAN
51	ABDURRAHMAN b. HÂRİS	SALAHATTİN POLAT
52	ABDURRAHMAN b. HASSÂN b. SÂBİT	SALAHATTİN POLAT
53	ABDURRAHMAN b. KÂ'B el-ENSÂRÎ	MÜCTEBA UĞUR
54	ABDURRAHMAN b. MEHDÎ	MÜCTEBA UĞUR
55	ABDURRAHMAN b. UDEYS	SELMAN BAŞARAN
56	ABDURRAHMAN b. ÜMMÜ'İ-HAKEM	SELMAN BAŞARAN
57	ABDURRAHMAN b. YEZİD	MÜCTEBA UĞUR
58	ABDURRAHMAN b. ZEYD	MEHMET ALİ SÖNMEZ
59	ABDÜLAZİZ ed-DİHLEVÎ	TALAT KOÇYİĞİT
60	ABDÜLGÂFİR el-FÂRİSÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
61	ABDÜLGANÎ el-EZDÎ	TALAT KOÇYİĞİT
62	ABDÜLKERİM b. EBÜ'İ-AVCÂ	M.YAŞAR KANDEMİR
63	ABDÜLMELİK b. EBÜ SÜLEYMAN	MÜCTEBA UĞUR
64	ABDÜLMUTTALİB b. REBİA	RAŞİT KÜÇÜK
65	ABDÜLVEHHÂB b. ATÂ el-HAFFÂF	M.YAŞAR KANDEMİR
66	ABDÜRREZZÂK es-SAN'ÂNÎ	ALİ AKYÜZ
67	ABDÜSSELÂM EFENDÎ, Mardîni	MÜCTEBA UĞUR
68	ABDÜYÂLİL b. AMR	SELMAN BAŞARAN
69	ABKASÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
70	ACİBE el-BAĞDÂDIYYE	MÜCTEBA UĞUR
71	ACLÜNÎ, İsmâil b. Muhammed	ALİ YARDIM
72	ACLÜNÎ, Muhammed b. Ahmed	MÜCTEBA UĞUR
73	AD KOYMA	M.ÖZGÜ ARAS
74	ADÂLET	ABDULLAH AYDINLI
75	ÂDEM b. EBÜ İYÂS	DİA
76	ADL	ABDULLAH AYDINLI
77	ÂFET	ABDULLAH AYDINLI
78	AFFÂN b. MÜSLİM	M.YAŞAR KANDEMİR
79	AĞAÇ	BEKİR TOPALOĞLU
80	AHLÂKU'n-NEBÎ	ALİ OSMAN KOÇKUZU
81	AHMED KEŞFÎ EFENDÎ	STOYANKA KENDEROVA
82	AHMED KUDSÎ EFENDÎ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
83	AHMED b. MENÎ'	MEHMET ALİ SÖNMEZ
84	AHMED MUHAMMED ŞÂKİR	MAHMUD MUHAMMED et-TANAHI
85	AHMED b. NASR el-HUZÂİ	M.YAŞAR KANDEMİR
86	AHMED b. SÂLİH et-TABERÎ	S.KEMAL SANDIKÇI
87	AHMED b. SELEME	İ.LÜTFİ ÇAKAN
88	AHMED b. SİNÂN	M.YAŞAR KANDEMİR
89	AHSÂÎ, Ebû Bekir	NAGİHAN YANAR
90	ÂİŞE bint MUHAMMED	MÜCTEBA UĞUR
91	ÂİZ b. AMR	ALİ YARDIM
92	ÂİZ b. SAİD	ALİ YARDIM
93	AKSIRMA	İ.LÜTFİ ÇAKAN
94	ALÂ YEDEY ADL	ABDULLAH AYDINLI
95	ALÂ b. ZİYÂD	M.YAŞAR KANDEMİR
96	ALÂÎ	SELMAN BAŞARAN
97	el-A'LÂM (Zirikli'nin)	MÜCTEBA UĞUR
98	ALÎ b. CA'D	S.KEMAL SANDIKÇI
99	ALÎ FEHMÎ CÂBİÇ	BEKİR SADAĞ
100	ALÎ b. HUCR	MEHMET ALİ SÖNMEZ
101	ALÎ b. MEDİNÎ	MEHMET ALİ SÖNMEZ
102	ALÎ b. MÜSHİR	İ.LÜTFİ ÇAKAN
103	ALKAME b. VAKKÂS	M.YAŞAR KANDEMİR

- 104 ALKAMÎ
105 AMELÜ'İ-YEVM ve'İ-LEYLE
106 A'MEŞ
107 ÂMİR b. EBÛ VAKKÂS
108 ÂMİR b. FÜHEYRE
109 ÂMİR b. SİNÂN
110 ÂMİR b. ŞEHR
111 AMR b. EHTEM
112 AMR b. HÂRİS
113 AMR b. HAZM
114 AMR b. HUREYS
115 AMR b. MERZÛK
116 AMR b. MEYMÛN
117 AMR b. MÛRRE
118 AMR b. SAİD b. ÂS
119 AMR b. SÂLİM
120 AMR b. ŞE'S
121 AMR b. ŞUAYB
122 AMR b. ŞÛRAHBÎL
123 AMR b. TUFEYL
124 AMR b. ZÛBEYR b. AVVÂM
125 AMRE bint ABDURRAHMAN
126 AMRE bint MES'ÛD
127 ANBERÎ
128 A'REC, Abdurrahman b. Hürmüz
129 ARFECE b. ES'AD
130 ÂRİM el-BASRÎ
131 ARZ
132 el-ÂSÂR
133 ASBAĞ b. FEREC
134 ASHÂB-ı AHRUF
135 ASHÂBÛ'İ-ELF
136 ASHÂBÛ'İ-MÎİN
137 ASHÂBÛ'İ-ÛLÛF
138 ASHÂBÛ'İ-VÂHİD
139 ASİL
140 ÂSİM b. ADÎ
141 ÂSİM el-AHVEL
142 ÂSİM b. ALÎ
143 ÂSİM b. ÖMER b. HATTÂB
144 ÂSİM b. SÂBÎT
145 ASSÂL
146 AŞERE-i MÜBEŞŞERE
147 ATÂ b. SÂİB
148 ATIYYE b. SAİD
149 ATİK
150 ÂTİKE bint ZEYD
151 ATÛFÎ, Hayreddin Hızır
152 AVÂLÎ
153 AVF b. AFRÂ
154 AVF b. MÂLİK
155 ÂZÂD-ı BİLGRÂMÎ
156 A'ZAMÎ, Habîbürrahman
157 AZÎZ
158 BABANZÂDE AHMED NAİM
- MÛCTEBA UĞUR
İ.LÛTFÎ ÇAKAN
MÛCTEBA UĞUR
NURİ TOPALOĞLU
S.KEMAL SANDIKÇI
SELMAN BAŞARAN
SELMAN BAŞARAN
NURİ TOPALOĞLU
M.YAŞAR KANDEMİR
SELMAN BAŞARAN
MÛCTEBA UĞUR
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
MÛCTEBA UĞUR
ABDULLAH AYDINLI
M.YAŞAR KANDEMİR
ABDULLAH AYDINLI
İ.LÛTFÎ ÇAKAN
AHMET ÖNKAL
ABDULLAH AYDINLI
İ.LÛTFÎ ÇAKAN
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
MEHMET ALİ SÖNMEZ
ABDULLAH AYDINLI
İ.LÛTFÎ ÇAKAN
MEHMET ALİ SÖNMEZ
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
MÛCTEBA UĞUR
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
MÛCTEBA UĞUR
SELMAN BAŞARAN
ABDULLAH AYDINLI-İ.LÛTFÎ ÇAKAN
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
İ.LÛTFÎ ÇAKAN
ASRÎ ÇUBUKCU
İ.LÛTFÎ ÇAKAN
AHMET YÜCEL
ASRÎ ÇUBUKCU
İ.LÛTFÎ ÇAKAN
İ.LÛTFÎ ÇAKAN
MEHMET ÖZŞENEL
ABDULLAH AYDINLI
İ.LÛTFÎ ÇAKAN

159	BAKIYYE b. VELİD	İ.LÜTFİ ÇAKAN
160	BAKÎ b. MAHLED	M.YAŞAR KANDEMİR
161	BÂKÛM er-RÛMÎ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
162	BAL	M.YAŞAR KANDEMİR
163	BEDEL	M.YAŞAR KANDEMİR
164	BEDREDDİN el-HASENÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
165	BEGAVÎ, Ali b. Abdülaziz	İ.LÜTFİ ÇAKAN
166	BEGAVÎ, Ebü'l-Kâsım	ALİ YARDIM
167	BEKİR b. ABDULLAH el-MÜZENÎ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
168	BEKİR b. HÂRISE	İ.LÜTFİ ÇAKAN
169	BEKKÂİN	İ.LÜTFİ ÇAKAN
170	BEKRÎ, Cemâleddin	M.MACİT KARAGÖZOĞLU
171	BELÂĞ	ABDULLAH AYDINLI
172	BELHÎ, Ebû Ali	ALİ YARDIM
173	BENNÂNÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
174	BERÂ b. ÂZİB	İ.LÜTFİ ÇAKAN
175	BERDÎCÎ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
176	BERÎRE	EMİN AŞIKKUTLU
177	BERKÂNÎ	EMİN AŞIKKUTLU
178	BERZEÎ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
179	BESBES b. AMR	ALİ YARDIM
180	BEŞİR b. AKREBE	İ.LÜTFİ ÇAKAN
181	BEŞİR b. SA'D	M.YAŞAR KANDEMİR
182	el-BEYÂN ve't-TA'RÎF	ALİ OSMAN KOÇKUZU
183	BEYHAKÎ, Ahmed b. Hüseyin	M.YAŞAR KANDEMİR
184	el-BEYKÛNİYYE	ALİ OSMAN KOÇKUZU
185	BEZZÂR	M.YAŞAR KANDEMİR
186	BİKENDÎ, Ahmed b. Ali	İ.LÜTFİ ÇAKAN
187	BİKENDÎ, Muhammed b. Selâm	İ.LÜTFİ ÇAKAN
188	BİLÂL b. HÂRİS	İ.LÜTFİ ÇAKAN
189	BİRZÂLÎ	ALİ YARDIM
190	BİŞR b. ÂSİM	İ.LÜTFİ ÇAKAN
191	BİŞR b. BERÂ	ALİ YARDIM
192	BİŞR b. MUFADDAL	M.YAŞAR KANDEMİR
193	BUHÂRÎ, Muhammed b. İsmâil	M. MUSTAFA el-AZAMÎ
194	BULKİNÎ, Abdurrahman b. Ömer	M.YAŞAR KANDEMİR
195	BULÛGU'l-MERÂM	ALİ OSMAN KOÇKUZU
196	BÛNÎ, Ahmed b. Kâsım	MÛCTEBA UĞUR
197	BÛSİRÎ, Ahmed b. Ebû Bekir	İ.LÜTFİ ÇAKAN
198	BÛŞENCÎ, Muhammed b. İbrâhim	MÛCTEBA UĞUR
199	BÛCEYR b. BECRE	MÛCTEBA UĞUR
200	BÛCEYR b. ZÛHEYR	MÛCTEBA UĞUR
201	BÛCEYRÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
202	BÛDEYL b. VERKÂ	M.YAŞAR KANDEMİR
203	BÛKEYR b. ŞEDDÂD	İ.LÜTFİ ÇAKAN
204	BÛLDÂNİYYE	ABDULLAH AYDINLI
205	BÛNDÂR, Muhammed b. Beşşâr	MÛCTEBA UĞUR
206	BÛSR b. SÛFYÂN	M.YAŞAR KANDEMİR
207	CÂBİR b. ABDULLAH	M.YAŞAR KANDEMİR
208	CÂBİR b. ZEYD	İ.LÜTFİ ÇAKAN
209	CÂMÎ'	M.YAŞAR KANDEMİR
210	el-CÂMÎ' li-AHLÂKT'r-RÂVÎ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
211	CÂMÎU BEYÂNÎ'l-İLM	ALİ YARDIM
212	el-CÂMÎU's-SAGİR (Süyûtî'nin)	MÛCTEBA UĞUR
213	el-CÂMÎU's-SAHİH (Buhârî'nin)	M.YAŞAR KANDEMİR

214	el-CÂMÎU's-SAHÎH (Müslim'in)	M.YAŞAR KANDEMİR
215	el-CÂMÎU's-SAHÎH (Tirmizî'nin)	İ.LÜTFİ ÇAKAN
216	CÂMÎU'l-USÛL li-EHÂDİSİ'r-RESÛL	İ.LÜTFİ ÇAKAN
217	CANAN, İbrahim	ABDULLAH AYDINLI
218	CEBBÂR b. SAHR	MÜCTEBA UĞUR
219	CEBELE b. HÂRİSE	MÜCTEBA UĞUR
220	CEHÂLET	İ.LÜTFİ ÇAKAN
221	CEHCÂH el-GIFÂRÎ	ALİ YARDIM
222	el-CEM' BEYNE's-SAHÎHAYN	M.YAŞAR KANDEMİR
223	el-CEM' BEYNE's-SAHÎHAYN (Humeydî)	İ.LÜTFİ ÇAKAN
224	CEM' ve TE'LÎF	İ.LÜTFİ ÇAKAN
225	CEMAAT	İ.LÜTFİ ÇAKAN
226	CEMÎL b. MA'MER	İ.LÜTFİ ÇAKAN
227	CEMÎLE bint SÂBİT	İ.LÜTFİ ÇAKAN
228	CEMÎLE bint ÜBEY b. SELÛL	MÜCTEBA UĞUR
229	CEMMÂLÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
230	CEM'U'l-CEVÂMÎ' (Süyûtî'nin)	İ.LÜTFİ ÇAKAN
231	CEM'U'n-NİHÂYE	İ.LÜTFİ ÇAKAN
232	CERH ve TA'DÎL	EMİN AŞIKKUTLU
233	el-CERH ve't-TA'DÎL	SELMAN BAŞARAN
234	CERÎR b. ABDÛLHAMÎD	SELMAN BAŞARAN
235	CEVÂMÎU'l-KELİM	M.YAŞAR KANDEMİR
236	CEVHERÎ, İbrâhim b. Saîd	İ.LÜTFİ ÇAKAN
237	CEVZAKÎ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
238	CEYYİD	M.YAŞAR KANDEMİR
239	CEZM	İ.LÜTFİ ÇAKAN
240	CUÂL b. SÛRÂKA	SELMAN BAŞARAN
241	CÛZCÂNÎ, Ebû İshak	İ.LÜTFİ ÇAKAN
242	CÛZEKÂNÎ	SELMAN BAŞARAN
243	CÛLÂS b. SÛVEYD	MÜCTEBA UĞUR
244	CÛZ	M.YAŞAR KANDEMİR
245	DABBE	MÜCTEBA UĞUR
246	DAHĦÂK b. SÛFYÂN	İ.LÜTFİ ÇAKAN
247	DA'LEC b. AHMED	İ.LÜTFİ ÇAKAN
248	DARB	MÜCTEBA UĞUR
249	DÂREKUTNÎ	İ.LÜTFİ ÇAKAN
250	DÂRİMÎ, Abdullah b. Abdurrahman	ABDULLAH AYDINLI
251	DÂRİMÎ, Osman b. Saîd	ABDULLAH AYDINLI
252	DARRÂB	SELMAN BAŞARAN
253	DÂRÛSSÛNNE	AHMED MUHAMMED NURSEYYIF
254	DÂVÛD b. MUHABBER	M.YAŞAR KANDEMİR
255	DÂVÛDÎ, Abdurrahman b. Muhammed	SELMAN BAŞARAN
256	DECCÂL	EMİN AŞIKKUTLU
257	DEGÛLÎ	NURİ TOPALOĞLU
258	DERÂVERDÎ	ALİ TOKSARI
259	DEVRAKÎ, Ahmed b. İbrâhim	M.YAŞAR KANDEMİR
260	DEVRAKÎ, Ya'kûb b. İbrâhim	SELMAN BAŞARAN
261	DEYLEMÎ, Şehredâr b. Şîrûye	MÜCTEBA UĞUR
262	DEYLEMÎ, Şîrûye b. Şehredâr	MÜCTEBA UĞUR
263	DIRÂR b. EZVER	NEVZAT AŞIK
264	DIRÂR b. HATTÂB	M.YAŞAR KANDEMİR
265	DİHLEVÎ, Abdülhak b. Seyfeddin	İ.HAKKI ÜNAL
266	DİHLEVÎ, Abdüsettar b. Abdülvehhâb	AHMET AYDIN
267	DİMNÂTÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
268	DİMYÂTÎ, Abdülmü'min b. Halef	ALİ OSMAN ATEŞ

- 269 DİRÂYETÜ'1-HADÎS
 270 DUAFÂ ve METRÜKİN
 271 DUHAYM
 272 DÛLÂBÎ, Ebû Bişr
 273 DÛLÂBÎ, Muhammed b. Sabbâh
 274 DÛ'SÛR b. HÂRİS
 275 EBÂN b. OSMAN b. AFFÂN
 276 EBÂN b. SAÎD
 277 EBÂN b. YEZÎD
 278 EBÛ ABS
 279 EBÛ AHMED b. CAHŞ
 280 EBÛ AKİL el-ENSÂRÎ
 281 EBÛ ALÎ en-NİSÂBÛRÎ
 282 EBÛ ALÎ es-SADEFÎ
 283 EBÛ ÂMİR el-AKADÎ
 284 EBÛ ÂMİR el-EŞ'ARÎ
 285 EBÛ AMR el-HAFFÂF
 286 EBÛ ARÛBE
 287 EBÛ ÂSİM en-NEBİL
 288 EBÛ AVÂNE el-İSFERÂYİNÎ
 289 EBÛ AVÂNE el-VÂSİTÎ
 290 EBÛ BASÎR
 291 EBÛ BEKİR eş-ŞÂFÎ
 292 EBÛ BEKRE
 293 EBÛ BERZE
 294 EBÛ BÛRDE, Büreyd b. Abdullah
 295 EBÛ CA'FER en-NÛFEYLÎ
 296 EBÛ CEHM
 297 EBÛ CENDEL
 298 EBÛ DÂVÛD es-SİCİSTÂNÎ
 299 EBÛ DÛCÂNE
 300 EBÛ EYYÛB el-ENSÂRÎ
 301 EBÛ FÛKEYHE
 302 EBÛ GUDDE, Abdülfettâh
 303 EBÛ HASÎN
 304 EBÛ HASME el-ENSÂRÎ
 305 EBÛ HÂTİM er-RÂZÎ, Muhammed b. İdris
 306 EBÛ HAYSEME, Züheyr b. Harb
 307 EBÛ HAYSEME el-ENSÂRÎ
 308 EBÛ HÂZİM el-ABDÛYÎ
 309 EBÛ HUZEFYE
 310 EBÛ HÛREYRE
 311 EBÛ İDRÎS el-HAVLÂNÎ
 312 EBÛ İSHAK es-SEBÎ
 313 EBÛ KATÂDE
 314 EBÛ KAYS
 315 EBÛ KEBŞE
 316 EBÛ KİLÂBE el-CERMÎ
 317 EBÛ KİLÂBE er-REKÂŞÎ
 318 EBÛ KUDÂME es-SERAHSÎ
 319 EBÛ KUHÂFE
 320 EBÛ KUREYŞ
 321 EBÛ LÛBÂBE el-ENSÂRÎ
 322 EBÛ MES'ÛD el-BEDRÎ
 323 EBÛ MES'ÛD ed-DİMAŞKÎ
- İ.LÛTFÎ ÇAKAN
 AHMED MUHAMMED NURSEYYIF
 AKİF KÖTEN
 NURÎ TOPALOĞLU
 AKİF KÖTEN
 ABDULLAH AYDINLI
 SALAHATTİN POLAT
 ALÎ TOKSARI
 AKİF KÖTEN
 ALÎ YARDIM
 RAŞİT KÜÇÜK
 MÛCTEBA UĞUR
 SALAHATTİN POLAT
 TAYYAR ALTIKULAÇ
 M.YAŞAR KANDEMİR
 NURÎ TOPALOĞLU
 ALÎ OSMAN ATEŞ
 M.YAŞAR KANDEMİR
 M.YAŞAR KANDEMİR
 MÛCTEBA UĞUR
 M.YAŞAR KANDEMİR
 M.YAŞAR KANDEMİR
 SELMAN BAŞARAN
 ASRÎ ÇUBUKCU
 SELMAN BAŞARAN
 M.YAŞAR KANDEMİR
 ALÎ OSMAN KOÇKUZU
 AKİF KÖTEN
 ASRÎ ÇUBUKCU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 ASRÎ ÇUBUKCU
 HÛSEYİN ALGÛL
 ALÎ YARDIM
 MUHAMMET BEYLER
 ALÎ OSMAN ATEŞ
 İ.LÛTFÎ ÇAKAN
 İBRAHİM CANAN
 SALİH TUĞ
 ASRÎ ÇUBUKCU
 ALÎ OSMAN ATEŞ
 SELMAN BAŞARAN
 M.YAŞAR KANDEMİR
 ALÎ YARDIM
 ALÎ OSMAN KOÇKUZU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 ASRÎ ÇUBUKCU
 ALÎ YARDIM
 ALÎ OSMAN ATEŞ
 İ.LÛTFÎ ÇAKAN
 MÛCTEBA UĞUR
 ASRÎ ÇUBUKCU
 MEHMET ALÎ SÖNMEZ
 ASRÎ ÇUBUKCU
 MÛCTEBA UĞUR
 ALÎ OSMAN KOÇKUZU

- 324 EBÜ MÛSÂ el-MEDÎNÎ MEHMET ALİ SÖNMEZ
325 EBÜ MÛSHİR M.YAŞAR KANDEMİR
326 EBÜ MÛSLİM el-HAVLÂNÎ M.YAŞAR KANDEMİR
327 EBÜ NADRE BİLAL SAKLAN
328 EBÜ NASR es-SİCZÎ ALİ OSMAN KOÇKUZU
329 EBÜ NUAYM, Fazl b. Dûkeyn M.YAŞAR KANDEMİR
330 EBÜ NUAYM el-CÛRCÂNÎ MÛCTEBA UĞUR
331 EBÜ OSMAN en-NEHDÎ İ.LÛTFİ ÇAKAN
332 EBÜ RÂFİ' ABDULLAH AYDINLI
333 EBÜ RECÂ' el-UTÂRİDÎ RAŞİT KÜÇÜK
334 EBÜ REYHÂNE M.YAŞAR KANDEMİR
335 EBÜ REYYE NUREDDİN İTR-M.YAŞAR KANDEMİR
336 EBÜ RİFÂA ALİ OSMAN KOÇKUZU
337 EBÜ RÛHM MEHMET ALİ SÖNMEZ
338 EBÜ SA'D el-BAĞDÂDÎ S.KEMAL SANDIKÇI
339 EBÜ SAİD el-HUDRÎ RAŞİT KÜÇÜK
340 EBÜ SAİD el-MAKBÛRÎ ALİ OSMAN KOÇKUZU
341 EBÜ SÂLİH el-MÛEZZİN İ.LÛTFİ ÇAKAN
342 EBÜ SÂLİH es-SEMMÂN TALAT SAKALLI
343 EBÜ SELEME b. ABDURRAHMAN b. AVF MÛCTEBA UĞUR
344 EBÜ SELEME el-MAHZÛMÎ SALAHATTİN POLAT
345 EBÜ SUFRE RAŞİT KÜÇÜK
346 EBÜ SÛFYÂN el-HÂŞİMÎ M.YAŞAR KANDEMİR
347 EBÜ ŞAH ABDULLAH AYDINLI
348 EBÜ TALHA el-ENSÂRÎ M.YAŞAR KANDEMİR
349 EBÜ UBeyD es-SEKAFÎ ASRİ ÇUBUKCU
350 EBÜ UBeyDE b. CERRÂH AHMET ÖNKAL
351 EBÜ ÜMÂME S.KEMAL SANDIKÇI
352 EBÜ ÜSEYD İ.LÛTFİ ÇAKAN
353 EBÜ VÂKID el-LEYSÎ ASRİ ÇUBUKCU
354 EBÜ YA'LÂ el-MEVSİLÎ MÛCTEBA UĞUR
355 EBÜ ZER el-GİFÂRÎ ABDULLAH AYDINLI
356 EBÜ ZER el-HEREVÎ M.YAŞAR KANDEMİR
357 EBÜ ZÛR'A ed-DİMAŞKÎ M.YAŞAR KANDEMİR
358 EBÜ ZÛR'A er-RÂZÎ M.YAŞAR KANDEMİR
359 EBÜ'l-ÂS TALAT SAKALLI
360 EBÜ'l-BAHTERÎ, Vehb b. Vehb M.YAŞAR KANDEMİR
361 EBÜ'l-CEVZÂ S.KEMAL SANDIKÇI
362 EBÜ'd-DAHDÂH RAŞİT KÜÇÜK
363 EBÜ'd-DERDÂ ABDULLAH AYDINLI
364 EBÜ'l-FAZL el-HEMEDÂNÎ MÛCTEBA UĞUR
365 EBÜ'l-FETH el-EZDÎ İ.LÛTFİ ÇAKAN
366 EBÜ'l-GÂDİYE S.KEMAL SANDIKÇI
367 EBÜ'n-NADR et-TÛSÎ MEHMET ALİ SÖNMEZ
368 EBÜ'ş-ŞEYH ALİ YARDIM
369 EBÜ't-TUFEYL ALİ OSMAN KOÇKUZU
370 EBÜ'l-VAKT S.KEMAL SANDIKÇI
371 EBÜ'l-VELİD el-ÜMEVÎ TALAT SAKALLI
372 EBÜ'l-VELİD et-TAYÂLİSÎ ABDÛLKADİR ŞENEL
373 EBÜ'l-YEMÂN AKİF KÖTEN
374 EBÜ'z-ZİNÂD ALİ OSMAN KOÇKUZU
375 EBÜ'z-ZÛBEYR MEHMET ALİ SÖNMEZ
376 el-ECVİBETÛ'l-FÂZİLA SELMAN BAŞARAN
377 EDÂ MÛCTEBA UĞUR
378 EDEBÛ'l-İMLÂ' ve'l-İSTİMLÂ' ABDULLAH AYDINLI

- 379 el-EDEBÜ'l-MÜFRED
380 EHL-i BEDİR
381 EHL-i HADİS
382 EKSEM b. SAYFÎ
383 el-ELFİYYE (İrâkî'nin)
384 EMÂLÎ
385 EMİRÜ'l-MÜ'MİNİN 'l-HADİS
386 ENES b. EBÛ MERSED
387 ENES b. FEDÂLE
388 ENES b. MÂLİK
389 ENES b. NADR
390 ENES b. ZÛNEYM
391 ENMÂTÎ
392 ENSÂRÎ, İsmâil b. Muhammed
393 ERKAM b. EBÛ'l-ERKAM
394 ERVÂ bint ABDÛLMUTTALİB
395 ERVÂ bint KÛREYZ
396 ES'AD b. ZÛRÂRE
397 ESAHHU'l-KÛTÛB
398 ESAM, Ebû'l-Abbas
399 ESBÂBÛ VÛRÛDİ'l-HADİS
400 ESED b. MÛSÂ
401 ESER
402 ESMÂ bint EBÛ BEKİR es-SİDDİK
403 ESMÂ ve KÛNÂ
404 ESMÂ bint UMEYS
405 ESMÂ bint YEZİD
406 ESREM
407 EŞ'ARÎ, Ahmed b. Muhammed
408 EŞ'AS b. KAYS
409 EŞEC el-ABDÎ
410 EŞEC el-KİNDÎ
411 ETRÂF
412 EVS b. HAVLÎ
413 EZHER b. SA'D
414 el-EZKÂR
415 FÂDÂNÎ, Muhammed Yâsin
416 el-FÂİK fî GARÎBİ'l-HADİS
417 FÂTİMA
418 FÂTİMA bint ESED
419 FÂTİMA bint ESVED
420 FÂTİMA bint HATTÂB
421 FÂTİMA bint HÛSEYİN
422 FÂTİMA bint KAYS
423 FÂTİMA bint SA'D el-HAYR
424 FÂTİMA bint SÛLEYMAN
425 FAZL b. ABBAS b. ABDÛLMUTTALİB
426 FEDÂLE b. UBEDY
427 FEHRESE
428 FELLÂS
429 FERD
430 FERVE b. AMR
431 FERVE b. MÛSEYK
432 FESEVÎ
433 FETTENÎ
- İBRAHİM CANAN
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
ASRÎ ÇUBUKCU
MÛCTEBA UĞUR
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
KAMİL ÇAKIN
ALÎ OSMAN ATEŞ
İBRAHİM CANAN
İ.HAKKI ÜNAL
M.YAŞAR KANDEMİR
SELMAN BAŞARAN
AHMET ÖZEL
AHMET ÖNKAL
SELMAN BAŞARAN
SELMAN BAŞARAN
İ.HAKKI ÜNAL
MÛCTEBA UĞUR
M.YAŞAR KANDEMİR
RAMAZAN AYVALLI
BİLAL SAKLAN
S. ABDURRAHMAN MUSA el-GAZEFI
ALÎ YARDIM
MÛCTEBA UĞUR
M.YAŞAR KANDEMİR
ALÎ OSMAN ATEŞ
ALÎ OSMAN KOÇKUZU
MEHMET ALÎ SÖNMEZ
ASRÎ ÇUBUKCU
M.YAŞAR KANDEMİR
ALÎ YARDIM
M.YAŞAR KANDEMİR
MEHMET ALÎ SÖNMEZ
MÛCTEBA UĞUR
SELMAN BAŞARAN
İSMÂİL HAKKI GÖKSOY
SELMAN BAŞARAN
M.YAŞAR KANDEMİR
MEHMET AYKAÇ
SALİM ÖĞÛT
HÛSEYİN ALGÛL
ASRÎ ÇUBUKCU
SELMAN BAŞARAN
M.YAŞAR KANDEMİR
NUSRETTİN BOLELLİ
SELMAN BAŞARAN
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
SELMAN BAŞARAN
SALAHATTİN POLAT
MEHMET AYKAÇ
SALİM ÖĞÛT
M.YAŞAR KANDEMİR
K.A. NIZAMI

434	FEVÂİD	M.YAŞAR KANDEMİR
435	el-FEVÂİDÜ'l-MECMÛA	SALAHATTİN POLAT
436	FEZÂİL	M.YAŞAR KANDEMİR
437	FEZÂİLÜ's-SAHÂBE	MEHMET EFENDİOĞLU
438	FIKHÛ'l-HADİS	MEHMET GÖRMEZ
439	FISK	EMİN AŞIKKUTLU
440	FİRDEVSÜ'l-AHBÂR	MÜCTEBA UĞUR
441	FİREBRÎ	ALİ OSMAN KOÇKUZU
442	FİRÛZ ed-DEYLEMÎ	AHMET YÜCEL
443	FİRYÂBÎ, Ca'fer b. Muhammed	MEHMET ALİ SÖNMEZ
444	FİRYÂBÎ, Muhammed b. Yüsuf	ALİ OSMAN KOÇKUZU
445	el-FİTEN ve'l-MELÂHİM	ALİ AKYÜZ
446	FURÂT b. HAYYÂN	ASRİ ÇUBUKCU
447	FURÂVÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
448	FÜLEYH b. SÜLEYMAN	SELMAN BAŞARAN
449	FÜLLÂNÎ	SALİM ÖĞÜT
450	GAFLET	SALAHATTİN POLAT
451	GALAT	SALAHATTİN POLAT
452	GÂLİB b. ABDULLAH	HÜSEYİN ALGÜL
453	GARİB	SALAHATTİN POLAT
454	GARİBÜ'l-HADİS	M.YAŞAR KANDEMİR
455	GARİBÜ'l-HADİS	M.YAŞAR KANDEMİR
456	GASSÂNÎ, Ebû Ali	M.YAŞAR KANDEMİR
457	GAYLÂN b. SELEME	MEHMET ALİ SÖNMEZ
458	GİTRİFÎ	YUSUF ZİYA KESKİN
459	GULÂMU HALİL	M.YAŞAR KANDEMİR
460	GUMÂRÎ, Abdülazîz b. Muhammed	M.MACİT KARAGÖZOĞLU
461	GUNDER	M.YAŞAR KANDEMİR
462	HABBÂB b. ERET	M.YAŞAR KANDEMİR
463	HABBÂL	TAYYAR ALTIKULAÇ
464	HABER-i VÂHİD	MUSTAFA ERTÜRK
465	HABİB b. MESLEME	ASRİ ÇUBUKCU
466	HABİB b. ZEYD	SELMAN BAŞARAN
467	HACCÂC b. ERTÂT	SELMAN BAŞARAN
468	HACCÂC b. İLÂT	M.YAŞAR KANDEMİR
469	HACRÎ	NURİ TOPALOĞLU
470	HADİS	M.YAŞAR KANDEMİR
471	HADRAMÎ b. ÂMİR	NUSRETTİN BOLELLİ
472	HÂFİZ	M.YAŞAR KANDEMİR
473	HAFSA	M.YAŞAR KANDEMİR
474	HAKEM b. AMR	MEHMET ALİ SÖNMEZ
475	HAKEM b. EBÛ'l-ÂS	SELMAN BAŞARAN
476	HÂKİM	MÜCTEBA UĞUR
477	HÂKİM el-KEBİR	MEHMET ALİ SÖNMEZ
478	HÂKİM en-NİSÂBÜRÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
479	HALEF el-VÂSİTÎ	SELMAN BAŞARAN
480	HÂLİD b. BÜKEYR	MEHMET ALİ SÖNMEZ
481	HÂLİD b. MA'DÂN	ALİ TOKSARI
482	HÂLİD b. SAİD	M.YAŞAR KANDEMİR
483	HALİLÎ, Ebû Ya'lâ	S.KEMAL SANDIKÇI
484	HALİME	ASRİ ÇUBUKCU
485	HAMDÂN es-SÜLEMÎ	S.KEMAL SANDIKÇI
486	HAMMÂD b. ZEYD	TAYYAR ALTIKULAÇ
487	HAMNE bint CAHŞ	MEHMET AYKAÇ
488	HAMZA el-KİNÂNÎ	MUSTAFA ERTÜRK

- 489 HANBEL b. İSHAK
 490 HANEŞ b. ABDULLAH
 491 HANİF İBRÂHİM EFENDİ
 492 HANZALE b. EBÜ ÂMİR
 493 HANZALE b. REBİ'
 494 HARÂTİ
 495 HARÂM b. MİLHÂN
 496 HARBİ
 497 HÂRİCE b. HUZÂFE
 498 HÂRİS b. ABDÜKÜLÂL
 499 HÂRİS b. ABDÜLUZZÂ
 500 HÂRİS b. EBÜ DIRÂR
 501 HÂRİS b. EBÜ ÜSÂME
 502 HÂRİS b. NEVFEL
 503 HÂRİS b. SIMME
 504 HÂRİS b. UMEYR
 505 HÂRISE b. NU'MÂN
 506 HÂRISE b. SÜRÂKA
 507 HASÂİSÜ'n-NEBİ
 508 HASAN-ı BASRİ
 509 HASAN b. SÜFYÂN
 510 HASEN
 511 HÂŞİM b. UTBE
 512 HÂTİB b. AMR
 513 HÂTİB b. EBÜ BELTEA
 514 HATİB el-BAĞDÂDİ
 515 HATİCE
 516 HATİM
 517 HATTÂBİ
 518 HAVLE bint HAKİM
 519 HAVLE bint SA'LEBE
 520 HAVVÂT b. CÜBEYR
 521 HAYSEME b. SÜLEYMAN
 522 HAYVE b. ŞÜREYH
 523 HÂZİMİ
 524 HEBBÂR b. ESVED
 525 HEMMÂM b. MÜNEBBİH
 526 HEYSEMİ
 527 HİRÂŞ b. ÜMEYYE
 528 HIYÂR
 529 HİLÂL b. ÜMEYYE
 530 HİND b. EBÜ HÂLE
 531 HİND bint UTBE
 532 HİŞÂM b. AMMÂR
 533 HİŞÂM b. ÂS b. VÂİL
 534 HİŞÂM ed-DESTÜVÂİ
 535 HİŞÂM b. HAKİM
 536 HİŞÂM b. URVE
 537 HUBÂB b. MÜNZİR
 538 HUBEYB b. ADİ
 539 HUBEYB b. İSÂF
 540 HUCR b. ADİ
 541 HUCR b. YEZİD
 542 HUKEYM b. CEBELE
 543 HULVÂNİ, Hasan b. Ali
 M.YAŞAR KANDEMİR
 MEHMET ALİ SÖNMEZ
 CEMİL AKPINAR
 KAMİL ÇAKIN
 NURİ TOPALOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 MEHMET AYKAÇ
 M.YAŞAR KANDEMİR
 HÜSEYİN ALGÜL
 HÜSEYİN ALGÜL
 HÜSEYİN ALGÜL
 MEHMET ALİ SÖNMEZ
 AHMET YÜCEL
 ASRİ ÇUBUKCU
 ASRİ ÇUBUKCU
 MEHMET AYKAÇ
 NURİ TOPALOĞLU
 ALİ TOKSARI
 ERDİNÇ AHATLI
 AHMET YÜCEL
 MUSTAFA ERTÜRK
 MÜCTEBA UĞUR
 ASRİ ÇUBUKCU
 İ.HAKKI ÜNAL
 NEBİ BOZKURT
 M.YAŞAR KANDEMİR
 M.YAŞAR KANDEMİR
 M.YAŞAR KANDEMİR
 SALİH KARACABEY
 SELMAN BAŞARAN
 M.YAŞAR KANDEMİR
 M.YAŞAR KANDEMİR
 ALİ TOKSARI
 MEHMET ALİ SÖNMEZ
 SELMAN BAŞARAN
 NURİ TOPALOĞLU
 S.KEMAL SANDIKÇI
 M.YAŞAR KANDEMİR
 ASRİ ÇUBUKCU
 SELMAN BAŞARAN
 MEHMET AYKAÇ
 HÜSEYİN ALGÜL
 M.YAŞAR KANDEMİR
 TAYYAR ALTIKULAÇ
 SALİM ÖĞÜT
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 MEHMET ALİ SÖNMEZ
 M.YAŞAR KANDEMİR
 M.YAŞAR KANDEMİR
 M.YAŞAR KANDEMİR
 İ.HAKKI ÜNAL
 NEBİ BOZKURT
 HÜSEYİN ALGÜL
 İ.HAKKI ÜNAL
 MÜCTEBA UĞUR

- 544 HUMEYD et-TAVİL
545 HUMEYDÎ, Abdullah b. Zübeyr
546 HUMEYDÎ, Muhammed b. Fütûh
547 HUNEYS b. HUZÂFE
548 HUREYBÎ
549 HURMA
550 HUŞENÎ, Ebû Sa'lebe
551 HUŞENÎ, Muhammed b. Abdüsselâm
552 HUTTELÎ, İbnü'l-Cüneyd
553 HUVEYTİB b. ABDÜLUZZÂ
554 HUZEYFE b. YEMÂN
555 HUZEYME b. SÂBÎT
556 HUZÛR
557 HÜCCET
558 HÛR b. KAYS
559 HÛSEYNÎ, Ebü'l-Mehâsin
560 HÛŞEYM b. BEŞİR
561 IRÂKÎ, Zeynüddin
562 İBN ABDÛLBER en-NEMERÎ
563 İBN ABDÛSSEMÎ
564 İBN ADÎ
565 İBN ÂİŞE, Ubeydullah b. Muhammed
566 İBN AKİLE
567 İBN ALLÂN
568 İBN AMMÂR el-CEZÂİRÎ
569 İBN ARRÂK, Ebü'l-Hasan
570 İBN ASÂKİR, Ebü Muhammed
571 İBN ASÂKİR, Ebü'l-Yümn
572 İBN ÂT
573 İBN AVN, Abdullah
574 İBN BATTÂL el-KURTUBÎ
575 İBN BERDÎS
576 İBN CEMÂA, Bedreddin
577 İBN CEVSÂ
578 İBN CÜMEY' el-GASSÂNÎ
579 İBN DE'B
580 İBN EBÛ ARÛBE
581 İBN EBÛ ÂSİM
582 İBN EBÛ CEMRE, Abdullah b. Sa'd
583 İBN EBÛ DÂVÛD
584 İBN EBÛ HÂTİM
585 İBN EBÛ HAYSEME
586 İBN EBÛ LEYLÂ, Abdurrahman
587 İBN EBÛ MÛLEYKE
588 İBN EBÛ ÖMER
589 İBN EBÛ SELEME
590 İBN EBÛ ŞEYBE, Ebü Bekir
591 İBN EBÛ ŞEYBE, Ebü Ca'fer
592 İBN EBÛ ŞEYBE, Ebü'l-Hasan
593 İBN EBÛ Zİ'B
594 İBN EBÛ'd-DÛNYÂ
595 İBN EBÛ'l-ESVED
596 İBN EBÛ'l-FEVÂRİS
597 İBN EBÛ'l-HISÂL
598 İBN FERAH
ALÎ TOKSARI
AHMET YÜCEL
AHMET YÜCEL
MEHMET AYKAÇ
TAYYAR ALTIKULAÇ
NEBİ BOZKURT
ABDÛLKADİR ŞENEL
NURİ TOPALOĞLU
CEMİL AKPINAR
ASRÎ ÇUBUKCU
SELMAN BAŞARAN
ASRÎ ÇUBUKCU
MÛCTEBA UĞUR
MÛCTEBA UĞUR
S.KEMAL SANDIKÇI
TAYYAR ALTIKULAÇ
MUSTAFA ERTÜRK
M.YAŞAR KANDEMİR
LAYETH SUUD CASİM
TAYYAR ALTIKULAÇ
SELMAN BAŞARAN
HASAN ELİK
ABDÛLHAMÎT BİRİŞİK
SAMÎ es-SAKKAR
MEHMET ALÎ SÖNMEZ
SELMAN BAŞARAN
S.KEMAL SANDIKÇI
NURİ TOPALOĞLU
NURİ TOPALOĞLU
AHMET YÜCEL
TALAT SAKALLI
ABDÛLKADİR ŞENEL
CEMİL AKPINAR
HASAN ELİK
EBUBEKİR SİFİL
İ.HAKKI ÜNAL
MEHMET ALÎ SÖNMEZ
RAŞİT KÜÇÜK
ALÎ YARDIM
ALÎ YARDIM
RAŞİT KÜÇÜK
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
ALÎ YARDIM
EMİN AŞIKKUTLU
SALİH KARACABEY
ALÎ YARDIM
EMİN AŞIKKUTLU
SELMAN BAŞARAN
İBRAHİM HATİBOĞLU
İBRAHİM HATİBOĞLU
ALÎ YARDIM
NURİ TOPALOĞLU
EBUBEKİR SİFİL
EBUBEKİR SİFİL

- 599 İBN FERHÛN, Bedreddin
600 İBN FERRÛH
601 İBN FUTAYS
602 İBN GAYLÂN
603 İBN HACER el-ASKALÂNÎ
604 İBN HALFÛN
605 İBN HAMZA
606 İBN HATÎBÛDDEHŞE
607 İBN HAYR
608 İBN HAZM
609 İBN HİBBÂN
610 İBN HİLÂL el-MAKDİSÎ
611 İBN HUBEYŞ
612 İBN HUZEYME
613 İBN HÛRREM
614 İBN KÂNÎ'
615 İBN KURKÛL
616 İBN MÂCE
617 İBN MAHLED el-ATTÂR
618 İBN MÂKÛLÂ
619 İBN MENCÛYE
620 İBN MENDE, Ebû Abdullah
621 İBN MENDE, Ebû'l-Kâsım
622 İBN MERDÛYE
623 İBN MÛSDÎ
624 İBN NÂCİYE
625 İBN NÂSİR es-SELÂMÎ
626 İBN NÂSİRÛDDİN
627 İBN NUKTA
628 İBN NÛMEYR
629 İBN RÂFÎ'
630 İBN RÂHÛYE
631 İBN RÛŞEYD
632 İBN SÂİD el-HÂŞİMÎ
633 İBN SEYYİDÛNNÂS
634 İBN ŞÂHİN
635 İBN ŞÂZÂN el-BAĞDÂDÎ
636 İBN ŞEYBE
637 İBN UKDE
638 İBN ULEYYE
639 İBN ÜMMÛ MEKTÛM
640 İBN VADDÂH
641 İBN VÂRE
642 İBN VED'ÂN
643 İBN YERBÛ' eş-ŞENTERİNÎ
644 İBN YÛNUS, Ebû Saîd
645 İBN ZENCÛYE
646 İBNÛ'l-AHREM
647 İBNÛ'l-ARABÎ, Ebû Bekir
648 İBNÛ'l-BÂGANDÎ
649 İBNÛ'l-BÂRİZÎ
650 İBNÛ'l-CÂRÛD
651 İBNÛ'l-CEBBÂB
652 İBNÛ'l-CEVZÎ, Ebû'l-Ferec
653 İBNÛ'l-CİÂBÎ
- MEHMET ALİ SÖNMEZ
AKİF KÖTEN
TALAT SAKALLI
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
ABDÛLKADİR ŞENEL
ALİ AKYÛZ
İ.HAKKI ÜNAL
ALİ YARDIM
İ.HAKKI ÜNAL
MEHMET ALİ SÖNMEZ
NURİ TOPALOĞLU
SAMİ es-SAKKAR
MUSTAFA İŞİK
S.KEMAL SANDIKÇI
HALİL İBRAHİM KUTLAY
EMİN AŞIKKUTLU
M.YAŞAR KANDEMİR
İHSAN ÖZKES
NURİ TOPALOĞLU
MÛJDAT ULUÇAM
M.YAŞAR KANDEMİR
NURİ TOPALOĞLU
ABDÛLKADİR ŞENEL
ABDÛLKADİR ŞENEL
BİLAL SAKLAN
ALİ OSMAN ATEŞ
M.YAŞAR KANDEMİR
ABDULLAH AYDINLI
ALİ TOKSARI
M.YAŞAR KANDEMİR
ABDULLAH AYDINLI
M.YAŞAR KANDEMİR
ABDULLAH AYDINLI
M.YAŞAR KANDEMİR
ALİ OSMAN KOÇKUZU
ALİ TOKSARI
S.KEMAL SANDIKÇI
S.KEMAL SANDIKÇI
SALAHATTİN POLAT
ABDULLAH AYDINLI
M.YAŞAR KANDEMİR
ALİ AKYÛZ
EMİN AŞIKKUTLU
EMİN AŞIKKUTLU
ALİ AKYÛZ
AHMET YILDIRIM
BİLAL SAKLAN
AHMET YÜCEL
SALİH KARACABEY
TAYYAR ALTIKULAÇ
ALİ OSMAN KOÇKUZU
ALİ OSMAN KOÇKUZU
İBRAHİM HATİBOĞLU
ABDULLAH AYDINLI

654	İBNÜ'd-DEBBÂÇ, Ebü'l-Kâsım	NURİ TOPALOĞLU
655	İBNÜ'd-DEBBÂÇ, Ebü'l-Velid	NURİ TOPALOĞLU
656	İBNÜ'd-DELÂİ	THOMAS B. IRVING
657	İBNÜ'l-ESİR, Mecdüddin	ALİ OSMAN KOÇKUZU
658	İBNÜ'l-FELEKİ	EMİN AŞIKKUTLU
659	İBNÜ'l-FURÂT, Ahmed	KAMİL ÇAKIN
660	İBNÜ'l-HÂDİBE	NURİ TOPALOĞLU
661	İBNÜ'l-HARRÂT	ALİ OSMAN KOÇKUZU
662	İBNÜ'l-HAYDIRİ	İ.HAKKI ÜNAL
663	İBNÜ'l-HAYYÂT ez-ZÜKKÂRİ	AHMET ÖZEL
664	İBNÜ'l-İRÂKİ	M.YAŞAR KANDEMİR
665	İBNÜ'l-KATTÂN el-MAGRİBİ	İ.HAKKI ÜNAL
666	İBNÜ'l-KAYSERÂNİ	M.YAŞAR KANDEMİR
667	İBNÜ'l-KEYYÂL	İBRAHİM HATİBOĞLU
668	İBNÜ'l-KİRMÂNİ	ALİ AKYÜZ
669	İBNÜ'l-MUFADDAL	SALİH KARACABEY
670	İBNÜ'l-MUKRİ el-İSFAHÂNİ	ALİ OSMAN KOÇKUZU
671	İBNÜ'l-MU'TEMİR	SALİH KARACABEY
672	İBNÜ'l-MUZAFFER	KAMİL ÇAKIN
673	İBNÜ'l-MÜNKEDİR	MEHMET GÖRMEZ
674	İBNÜ'l-MÜSENNÂ	ALİ TOKSARI
675	İBNÜ'l-MÜSTEVFÎ	SAMİ es-SAKKAR
676	İBNÜ'n-NABLUŞİ	MEHMET ALİ SÖNMEZ
677	İBNÜ'n-NECCÂR el-BAĞDÂDİ	SAMİ es-SAKKAR
678	İBNÜ'r-RÜMİYYE	M.YAŞAR KANDEMİR
679	İBNÜ's-SÂBÜNİ	İ.HAKKI ÜNAL
680	İBNÜ's-SAFFÂR, Ebü'l-Velid	ALİ OSMAN KOÇKUZU
681	İBNÜ's-SALÂH eş-ŞEHREZÜRİ	M.YAŞAR KANDEMİR
682	İBNÜ's-SEKEN	SALAHATTİN POLAT
683	İBNÜ's-SEMMÂK, Ebü Amr	NURİ TOPALOĞLU
684	İBNÜ's-SİDDÎK, Ebü'l-Fazl	M.YAŞAR KANDEMİR
685	İBNÜ's-SİDDÎK, Ebü'l-Feyz	M.YAŞAR KANDEMİR
686	İBNÜ's-SİKA es-SAYRAFİ	CEMİL AKPINAR
687	İBNÜ's-SÜNNİ	ABDULLAH AYDINLI
688	İBNÜ'ş-ŞARKİ	ALİ TOKSARI
689	İBNÜ't-TÜRKMÂNİ, Alâeddin	SALAHATTİN POLAT
690	İBRÂHİM	ASRİ ÇUBUKCU
691	İBRÂHİM b. SA'D	ALİ TOKSARI
692	İBRÂHİM b. TAHMÂN	M.YAŞAR KANDEMİR
693	İBRÂHİM et-TEYMÎ	SALAHATTİN POLAT
694	el-İCÂBE (Zerkeşi'nin)	BÜNYAMİN ERUL
695	İCÂZET	CEMİL AKPINAR
696	İCLİ, Ebü'l-Hasan	EMİN AŞIKKUTLU
697	İDRİSİ, Abdurrahman b. Muhammed	ALİ YARDIM
698	İHBÂR	AHMET YÜCEL
699	İHTİLÂT	MÜCTEBA UĞUR
700	İHTİSAR	ABDULLAH AYDINLI
701	el-İKMÂL (İbn Mâkûlâ'nın)	ALİ OSMAN KOÇKUZU
702	İKRİME el-BERBERİ	TAYYAR ALTIKULAÇ
703	İKRİME b. EBÜ CEHİL	ABDULLAH AYDINLI
704	İ'LÂM	MÜCTEBA UĞUR
705	İ'LÂÜ's-SÜNEN (Tehanevi'nin)	EBUBEKİR SİFİL
706	İLELÜ'l-HADİS	AYHAN TEKİNEŞ
707	el-İLMÂM	ABDULLAH AYDINLI
708	İMAM	ABDULLAH AYDINLI

- 709 İMLÂ
710 İMRÂN b. HUSAYN
711 İMRU'ÜLKAYS b. ÂBİS
712 İNBÂ
713 İRBÂD b. SÂRİYE
714 el-İSÂBE
715 İSMÂİL b. AYYAŞ
716 İSMÂİL b. CA'FER el-ENSÂRÎ
717 İSMÂİL b. EBÛ ÜVEYS
718 İSMÂİLÎ
719 İSNAD
720 İSRÂİLİYAT
721 el-İSTİÂB
722 İTBÂN b. MÂLİK
723 İ'TİBAR
724 el-İ'TİBÂR
725 İYÂZ b. GANM
726 JUYNBOLL, Gautherus Hendrik Albert
727 KÂ'B b. ADÎ
728 KÂ'B el-AHBÂR
729 KÂ'B b. MÂLİK
730 KÂ'B b. UCRE
731 KABBÂNÎ, Ebû Ali
732 KABİSA b. UKBE
733 KABİSA b. ZÜEYB
734 KADH
735 KÂDÎ İYÂZ
736 KÂDİRÎ, Muhammed b. İdris
737 el-KÂFÎ (Küleyni'nin)
738 KÂLE
739 KANDEHLEVÎ, Muhammed İdris
740 KANDEHLEVÎ, Muhammed Yûsuf
741 KANDEHLEVÎ, Muhammed Zekeriyâ
742 KA'NEBÎ
743 KARAZA b. KÂ'B
744 KARRÂB
745 KÂSİM
746 KÂSİM b. ASBAĞ
747 KASTALLÂNÎ, Ahmed b. Muhammed
748 KASTALLÂNÎ, Muhammed b. Ahmed
749 KATÂDE b. NU'MÂN
750 KAVÂİDÜ't-TAHDÎS
751 KAVÂRİRÎ
752 KAVUKCÎ
753 KAYLE bint MAHREME
754 KAYLÛLE
755 KAYS b. EBÛ HÂZİM
756 KECCÎ
757 KELÂBÂZÎ, Ahmed b. Muhammed
758 KELÂÎ
759 el-KEMÂL (Cemmailî'nin)
760 KENZÛ'ı-UMMÂL
761 KEŞFÛ'ı-HAFÂ
762 KEŞMİRÎ
763 KETTÂNÎ, Ahmed b. Ca'fer
ABDULLAH AYDINLI
ALİ YARDIM
SÜLEYMAN TÛLÛCÛ
MÛCTEBA UĞUR
SALAHATTİN POLAT
M.YAŞAR KANDEMİR
SALAHATTİN POLAT
ZEKERİYA TÜFEKÇİOĞLU
İ.HAKKI ÜNAL
EMİN AŞIKKUTLU
RAŞİT KÜÇÜK
İBRAHİM HATİBOĞLU
ALİ YARDIM
KAMİL ÇAKIN
SALAHATTİN POLAT
ALİ OSMAN KOÇKUZU
ASRİ ÇUBUKCU
FATMA KIZIL
MEHMET EFENDİOĞLU
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
SALAHATTİN POLAT
ABDÜLKADİR ŞENEL
ABDÜLKADİR ŞENEL
MEHMET EFENDİOĞLU
EMİN AŞIKKUTLU
M.YAŞAR KANDEMİR
AHMET ÖZEL
M.CEMAL SOFUOĞLU
AHMET YÜCEL
ABDÜLHAMİT BİRİŞİK
MEHMET ÖZŞENEL
MEHMET ÖZŞENEL
SALAHATTİN POLAT
ASRİ ÇUBUKCU
ABDÜLKADİR ŞENEL
ASRİ ÇUBUKCU
MEHMET GÖRMEZ
ABDÜLKADİR ŞENEL
ABDÜLKADİR ŞENEL
ALİ TOKSARI
M.YAŞAR KANDEMİR
ZEKERİYA GÜLER
ABDÜLKADİR ŞENEL
MEHMET EFENDİOĞLU
HASAN DOĞRUYOL-NEBİ BOZKURT
ZEKERİYA GÜLER
SALAHATTİN POLAT
SALAHATTİN POLAT
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
İBRAHİM CANAN
BÜNYAMIN ERUL
ZAFARULLAH DAUDI - A. BİRİŞİK
AHMET ÖZEL

- 764 KETTÂNÎ, Muhammed Abdülhay
765 KETTÂNÎ, Muhammed Bâkir
766 KETTÂNÎ, Muhammed b. Ca'fer
767 KETTÂNÎ, Muhammed Müntasır
768 KIRAAT
769 KIRK HADİS
770 el-KİFÂYE (Hatib el-Bağdâdî'nin)
771 KİRMÂNÎ, Şemseddin
772 KİTÂBET
773 KİTÂBİYAT
774 KİTÂBÜ'İ-İLEL (Ahmed b. Hanbel'in)
775 KİTÂBÜ'İ-İLEL (Tirmizi'nin)
776 KİZB
777 KOÇYİĞİT, Talat
778 KUDÂÎ
779 KUDÂME b. MAZ'ÜN
780 KUDSÎ HADİS
781 KURTUBÎ, Ahmed b. Ömer
782 KUSEM b. ABBAS
783 KUSSÂS
784 KUTBE b. ÂMİR
785 KUTBÜDDİN el-HALEBÎ
786 KUTEYBE b. SAİD
787 KÜRZ b. ALKAME
788 KÜRZ b. CÂBİR
789 KÛTÛB-i SİTTE
790 LAHAK
791 LAHN
792 LÂLEKÂÎ
793 LEKNEVÎ
794 LEYSE bi-ŞEY'
795 LEYSÎ
796 LEYYİN
797 LİKÂ
798 MA'BED el-HUZÂÎ
799 MAHFÛZ
800 el-MAKÂSİDÜ'İ-HASENE
801 MAKBUL
802 MA'KİL b. SİNÂN
803 MAKLÛB
804 MAKTÛ
805 MÂLİK b. DUHŞÛM
806 MÂLİK b. TEYİHÂN
807 MÂLİKÎ, Muhammed b. Alevî
808 MÂLİNÎ
809 MA'MER b. RÂŞİD
810 MA'N b. ADÎ
811 MANSÛR b. SELÎM
812 MANSÛR b. ZÂZÂN
813 MANZÛR b. ZEBBÂN
814 MA'RİFETÛ's-SAHÂBE
815 MA'RİFETÛ ULÛMÎ'İ-HADİS
816 MÂRİYE
817 MA'RÛF
818 MÂSERCİSÎ, Ebû Ali
AHMET ÖZEL
AHMET ÖZEL
AHMET ÖZEL
AHMET ÖZEL
SALAHATTİN POLAT
M.YAŞAR KANDEMİR
KAMİL ÇAKIN
İ.HAKKI ÜNAL
AHMET YÜCEL
NEBİ BOZKURT
ALİ OSMAN KOÇKUZU
ALİ OSMAN KOÇKUZU
EMİN AŞIKKUTLU
BÜNYAMİN ERUL
ALİ YARDIM
İ.HAKKI ÜNAL
HAYATİ YILMAZ
NURİ TOPALOĞLU
ABDÜLHALİK BAKIR
HASAN CİRİT
MEHMET EFENDİOĞLU
ALİ TOKSARI
KAMİL ÇAKIN
MEHMET EFENDİOĞLU
ASRİ ÇUBUKCU
M.YAŞAR KANDEMİR
İBRAHİM HATİBOĞLU
M.YAŞAR KANDEMİR
İBRAHİM HATİBOĞLU
İBRAHİM HATİBOĞLU
AHMET YÜCEL
MUSTAFA ERTÜRK
EMİN AŞIKKUTLU
SALAHATTİN POLAT
İBRAHİM HATİBOĞLU
MEHMET EFENDİOĞLU
ADİL YAVUZ
AHMET YÜCEL
AHMET YÜCEL
MUSTAFA ERTÜRK
MEHMET EFENDİOĞLU
ZEKERİYA GÜLER
MUSTAFA ERTÜRK
AHMET ÖZEL
ABDÜLKADİR ŞENEL
İBRAHİM HATİBOĞLU
HABİL NAZLIGÛL
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
ASRİ ÇUBUKCU
MEHMET EFENDİOĞLU
İBRAHİM HATİBOĞLU
AYNUR URALER
MEHMET EFENDİOĞLU
MUSTAFA ERTÜRK

- 819 MATRÛH
820 MEÂNÎ'İ-ÂSÂR (Tahâvî'nin)
821 MECMAU'z-ZEVÂİD (Heysemî'nin)
822 MEÇHUL
823 el-MERÂSİL
824 MERDUD
825 MERFÛ
826 MERRÂKÛŞÎ, İbn Mûsâ
827 MERVEZÎ, Ahmed b. Ali
828 MESÂBÎHU's-SÛNNE
829 MESEL
830 MESLEME b. MUHALLED
831 MESRÛK
832 MESRÛK b. ECDA'
833 MESTÛR
834 MES'ÛD b. HÛNEYDE
835 MEŞÂRİKU'İ-ENVÂRİ'n-NEBEVİYYE
836 METİN
837 METRÛK
838 MEVKUF
839 MEVSİLÎ, Ömer b. Bedr
840 MEVZÛ
841 el-MEVZÛÂT
842 MEYSERE b. MESRÛK
843 MEYYÂNİŞÎ
844 MEZİD fî MUTTASILÎ'İ-ESÂNİD
845 MİFTÂHU KÛNÛZİ's-SÛNNE
846 MİKDÂD b. AMR
847 MİS'AR b. KİDÂM
848 MİSTAḤ b. ÜSÂSE
849 MİSVER b. MAHREME
850 MÎZÂNÛ'İ-İ'TİDÂL
851 MİZZÎ, Yûsuf b. Abdurrahman
852 MOĞULTAY b. KILIÇ
853 MOLLA MİSKÎN
854 MUADDİL
855 MUÂFÂ b. İMRÂN
856 MUALLAK
857 MUALLEL
858 MUALLİMÎ
859 MUAMMERÛN
860 MUAN'AN
861 MUÂSARA
862 MUÂVİYE b. SEVR
863 MUAYKİB b. EBÛ FÂTIMA
864 MUÂZ b. AMR
865 MUÂZ b. CEBEL
866 MUÂZ b. HÂRİS
867 MUÂZE el-ADEVİYYE
868 MU'CEM
869 el-MU'CEMÛ'İ-MÛFEHRES
870 MU'DAL
871 MUHÂCİR b. EBÛ ÜMEYYE
872 MUHADDİS
873 el-MUHADDİSÛ'İ-FÂSİL
- MEHMET EFENDİOĞLU
AYHAN TEKİNEŞ
ABDULLAH KARAHAN
EMİN AŞIKKUTLU
SALAHATTİN POLAT
MEHMET EFENDİOĞLU
ABDULLAH AYDINLI
İ.HAKKI ÜNAL
İBRAHİM HATİBOĞLU
İBRAHİM HATİBOĞLU
M.YAŞAR KANDEMİR
ASRİ ÇUBUKCU
MEHMET EFENDİOĞLU
MEHMET EFENDİOĞLU
BÜNYAMİN ERUL
EMİN AŞIKKUTLU
MEHMET EFENDİOĞLU
İBRAHİM HATİBOĞLU
RAŞİT KÜÇÜK
MEHMET EFENDİOĞLU
ABDULLAH AYDINLI
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
ASRİ ÇUBUKCU
İBRAHİM HATİBOĞLU
ATAULLAH ŞAHYAR
İBRAHİM HATİBOĞLU
MUSTAFA ERTÜRK
İBRAHİM HATİBOĞLU
HÜSEYİN ALGÛL
HABİL NAZLIGÛL
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
ABDÛLKADİR ŞENEL
EMİN AŞIKKUTLU
İBRAHİM HATİBOĞLU
ABDULLAH AYDINLI
MEHMET EFENDİOĞLU
AHMET ÖZEL
İBRAHİM HATİBOĞLU
ABDULLAH AYDINLI
MEHMET EFENDİOĞLU
ZEKERİYA GÛLER
ABDÛLKADİR ŞENEL
MEHMET EFENDİOĞLU
M.YAŞAR KANDEMİR
İBRAHİM HATİBOĞLU
AYNUR URALER
İBRAHİM HATİBOĞLU
İBRAHİM HATİBOĞLU
MEHMET EFENDİOĞLU
ZEKERİYA GÛLER
M.YAŞAR KANDEMİR
İBRAHİM HATİBOĞLU

874	MUHADRAMŪN	MEHMET EFENDİOĞLU
875	MUHALEFET	EMİN AŞIKKUTLU
876	MUHAMMED b. ACLÂN	ZEKERİYA GÜLER
877	MUHAMMED b. ESLEM	RAŞİT KÜÇÜK
878	MUHAMMED FUÂD ABDŪLBÂKÎ	İBRAHİM HATİBOĞLU
879	MUHAMMED b. FUDAYL	YAVUZ ÜNAL
880	MUHAMMED el-HŪT	ABDŪLKADİR ŞENEL
881	MUHAMMED HŪSEYİN MEVLEVÎ	MEHMET ÖZŞENEL
882	MUHAMMED b. MESLEME	ATAULLAH ŞAHYAR
883	MUHARREF	MEHMET EFENDİOĞLU
884	MUHAYRÎK en-NADRÎ	İBRAHİM HATİBOĞLU
885	MUHAYYİSA b. MES'ŪD	ASRÎ ÇUBUKCU
886	MUHİBBÜDDİN et-TABERÎ	İBRAHİM HATİBOĞLU
887	MUHRİZ b. NADLE	MEHMET EFENDİOĞLU
888	MUHTASAR	MEHMET EFENDİOĞLU
889	MUHTELEFŪN FİH	MEHMET EFENDİOĞLU
890	MUHTELİFŪ'l-HADİS	AYHAN TEKİNEŞ
891	MU'İN el-MİSKİN	ABDŪLKADİR ŞENEL
892	MUKABELE	ATAULLAH ŞAHYAR
893	MUKADDİMETŪ İBNİ's-SALÂH	M.YAŞAR KANDEMİR
894	MUKÂRİBŪ'l-HADİS	EMİN AŞIKKUTLU
895	MUSÂFAHA	İBRAHİM HATİBOĞLU
896	MUSAHHAF	MEHMET EFENDİOĞLU
897	MUSANNEF	İBRAHİM HATİBOĞLU
898	el-MUSANNEF (Abdürrezzâk'ın)	MİRZA TOKPINAR
899	el-MUSANNEF (İbn Ebû Şeybe'nin)	MEHMET EFENDİOĞLU
900	MUTARRİF b. ABDULLAH	M.YAŞAR KANDEMİR
901	MUTAYYEN	MUSTAFA ERTÜRK
902	MU'TEMİR b. SŪLEYMAN	M.YAŞAR KANDEMİR
903	MUTTASIL	ABDULLAH AYDINLI
904	MUVÂFAKAT	İBRAHİM HATİBOĞLU
905	el-MUVATTA'	M.YAŞAR KANDEMİR
906	MUZTARİB	AYHAN TEKİNEŞ
907	MŪBÂREKPŪRÎ	MEHMET ÖZŞENEL
908	MŪBHEM	EMİN AŞIKKUTLU
909	MŪCÂRÎ	MUHAMMED al-HADI
910	MŪCCÂA b. MŪRÂRE	MEHMET EFENDİOĞLU
911	MŪCEMMÎ' b. CÂRİYE	MEHMET EFENDİOĞLU
912	MŪCEZZER b. ZİYÂD	MEHMET EFENDİOĞLU
913	MŪDEBBEC	SALAHATTİN POLAT
914	MŪDREC	MEHMET EFENDİOĞLU
915	MŪEN'EN	MEHMET EFENDİOĞLU
916	MŪFİD	M.YAŞAR KANDEMİR
917	MŪFREDAT	MEHMET EFENDİOĞLU
918	MŪHMEL	ABDULLAH AYDINLI
919	MŪKSİRŪN	CEMAL AĞIRMAN
920	MŪNÂVELE	SALAHATTİN POLAT
921	MŪNÂVÎ, Muhammed Abdürraûf	M.YAŞAR KANDEMİR
922	MŪNKATI'	MEHMET EFENDİOĞLU
923	MŪNKER	MEHMET EFENDİOĞLU
924	MŪNZİR b. AMR	YUSUF ZİYA KESKİN
925	MŪNZİRÎ	M.YAŞAR KANDEMİR
926	MŪRSEL	SALAHATTİN POLAT
927	MŪSÂVAT	İBRAHİM HATİBOĞLU
928	MŪSEDDED b. MŪSERHED	ZEKERİYA GÜLER

- 929 MÜSESEL
 930 MÜSLİM b. HACCÂC
 931 MÜSNED (telif türü)
 932 el-MÜSNED (Ahmed b. Hanbel'in)
 933 el-MÜSNED (Ebû Hanife'nin)
 934 el-MÜSNED (Tayâlisi'nin)
 935 MÜSNED
 936 MÜSNEDİ
 937 el-MÜSNEDÜ's-SAHÎH
 938 MÜSNİD
 939 MÜSTAĞFİRÎ
 940 MÜSTAHREC
 941 MÜSTEDREK
 942 el-MÜSTEDREK
 943 MÜSTEFİZ
 944 MÜŞKİLÜ'l-ÂSÂR (Tahâvî'nin)
 945 MÜŞKİLÜ'l-HADİS (Ibn Fûrek'in)
 946 MÜŞTEBİH
 947 MÜTÂBAAT
 948 MÜ'TELİF ve MUHTELİF
 949 MÜTKİN
 950 MÜTTEFEKUN ALEYH
 951 MÜTTEFİK ve MÜFTERİK
 952 MÜTTEHEM
 953 MÜZAKERE
 954 NÂCIYE b. CÜNDEB
 955 NÂFİ'
 956 NÂSİRÜDDİN el-ELBÂNÎ
 957 NECCÂD
 958 NESÂÎ
 959 NESİH
 960 NEVEVÎ
 961 NEVFEL b. HÂRİS
 962 NEZİR HÜSEYİN
 963 en-NİHÂYE (İbnü'l-Esir'in)
 964 NUAYM b. ABDULLAH
 965 NUAYM b. HAMMÂD
 966 NUAYM b. MES'ÜD
 967 NUAYMÂN b. AMR
 968 NUDAYR b. HÂRİS
 969 NU'MÂN b. BEŞİR
 970 NU'MÂN b. KAVKAL
 971 NU'MÂN b. MUKARRİN
 972 NU'MÂNÎ, Muhammed Abdürreşid
 973 NÜZHETÜ'l-HAVÂTİR
 974 OKIÇ, Muhammed Tayyib
 975 OSMAN b. EBÜ'l-ÂS
 976 OSMAN b. HUNEYF
 977 OSMAN b. MAZ'ÜN
 978 OSMAN b. TALHA
 979 RABAÎ
 980 RADIYALLAHU ANH
 981 RÂFİ' b. HADİC
 982 RÂFİ' b. MÂLİK
 983 RÂGİB EFENDİ
 MEHMET EFENDİOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 MEHMET ALİ SÖNMEZ
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 S.KEMAL SANDIKÇI
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 ZEKERİYA GÜLER
 AYHAN TEKİNEŞ
 AYHAN TEKİNEŞ
 S.KEMAL SANDIKÇI-A. TEKİNEŞ
 SALAHATTİN POLAT
 S.KEMAL SANDIKÇI
 EMİN AŞIKKUTLU
 AHMET YÜCEL
 S.KEMAL SANDIKÇI
 EMİN AŞIKKUTLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 ABDÜLKADİR ŞENEL
 M.YAŞAR KANDEMİR
 MEHMET EFENDİOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 ABDÜLKADİR ŞENEL
 MEHMET ÖZŞENEL
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 ALİ ÇELİK
 ABDÜLKADİR ŞENEL
 M.YAŞAR KANDEMİR
 ATAULLAH ŞAHYAR
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 ASRİ ÇUBUKCU
 MEHMET ÖZŞENEL
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 ASRİ ÇUBUKCU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 MEHMET EFENDİOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 ERDİNÇ AHATLI
 ABDÜLKADİR ŞENEL
 MUSTAFA KARATAŞ
 TAHSİN ÖZCAN

- 984 RAHİMEHULLAH
 985 RÂMHÛRMÛZÎ
 986 RÂMÛZÛ'İ-EHÂDİS
 987 RAVH b. UBÂDE
 988 RÂVÎ (TFS bk. KIRAAT)
 989 REBÎ' b. HABÎB
 990 REBÎ' b. HUSEYM
 991 REBÎ' b. SÜLEYMAN el-KATTÂN
 992 REBÎ' b. ZİYÂD
 993 REŞİD el-ATTÂR
 994 RETEN b. NASR
 995 REYHÂNE bint ŞEM'ÜN
 996 RİB'Î b. HİRÂŞ
 997 RİCÂLÛ'İ-HADİS
 998 RİFÂA b. RÂFÎ'
 999 RİHLE
 1000 er-RİSÂLETÛ'İ-MÛSTETRAFE
 1001 RİVAYET
 1002 RİYÂZÛ's-SÂLİHİN
 1003 ROBSON, James
 1004 RUBEYÛ' bint MUAVVİZ
 1005 RUBEYÛ' bint NADR
 1006 RÛDÂNÎ
 1007 RUHÂVÎ
 1008 RUKİYYE
 1009 RUŞÂTÎ
 1010 RÛYÂNÎ, Muhammed b. Hârûn
 1011 RÛKÂNE b. ABDÛYEZİD
 1012 SÂÂTÎ, Ahmed b. Abdurrahman
 1013 SA'B b. CESSÂME
 1014 SÂBIK ve LÂHİK
 1015 SÂBİKÛN
 1016 SÂBÎT
 1017 SÂBÎT el-BÛNÂNÎ
 1018 SÂBÎT b. HAZM
 1019 SÂBÎT b. KAYS b. HATÎM
 1020 SÂBÎT b. KAYS b. ŞEMMÂS
 1021 SÂCÎ, Mû'temen b. Ahmed
 1022 SÂCÎ, Zekerıyyâ b. Yahyâ
 1023 SA'D b. EBÛ VAKKÂS
 1024 SA'D b. HAYSEME
 1025 SA'D b. MUÂZ
 1026 SA'D b. REBÎ'
 1027 SADÛK
 1028 SAFİYYE
 1029 SAFİYYE bint ABDÛLMUTTALİB
 1030 SAFVÂN b. MUATTAL
 1031 SÂĞÂNÎ, Radıyyüddin
 1032 SAHÂBE
 1033 SAHİFE
 1034 SAHİH
 1035 SAHİHAYN
 1036 SÂİB b. AKRA'
 1037 SAİD b. ABDÛLAZİZ
 1038 SAİD b. ÂMİR
 ERDİNÇ AHATLI
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 MUSTAFA KARATAŞ
 MEHMET EFENDİOĞLU
 BÛNYAMİN ERUL
 SALAHATTİN POLAT
 ABDÛLKADİR ŞENEL
 ZEKERİYA GÜLER
 TEVHİT BAKAN
 NEVZAT AŞIK
 HAYATİ YILMAZ
 YAVUZ KÖKTAŞ
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 RAŞİT KÜÇÜK
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 HASAN CİRİT
 MEHMET EFENDİOĞLU
 AHMET YÜCEL
 HAYATİ YILMAZ
 AYNUR URALER
 HAYATİ YILMAZ
 YAVUZ ÜNAL
 YAVUZ ÜNAL
 İ.HAKKI ÜNAL
 MİRZA TOKPINAR
 S.KEMAL SANDIKÇI
 MEHMET EFENDİOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 HASAN CİRİT
 AYŞE ESRA ŞAHYAR
 MUSTAFA KARATAŞ
 MUSTAFA KARATAŞ
 AYŞE ESRA ŞAHYAR
 MEHMET EFENDİOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 AYHAN TEKİNEŞ
 MEHMET EFENDİOĞLU
 SALİH KARACABEY
 AHMET YÜCEL
 AYNUR URALER
 AYNUR URALER
 M.YAŞAR KANDEMİR
 MEHMET GÖRMEZ
 MEHMET EFENDİOĞLU
 ABDULLAH AYDINLI
 MEHMET EFENDİOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 TALAT SAKALLI
 TALAT SAKALLI
 AYHAN TEKİNEŞ

1039 SAİD b. ÂS
 1040 SAİD b. CÜBEYR
 1041 SAİD b. EBÛ SAİD
 1042 SAİD b. MANSÛR
 1043 SAİD b. MÛSEYYEB
 1044 SAİD b. UFEYR
 1045 SAİD b. ZEYD
 1046 SÂKIT
 1047 SALÂTÛ SELÂM
 1048 SÂLÎH
 1049 SÂLÎH CEZERE
 1050 SÂLÎM MEVLÂ EBÛ HUZZEYFE
 1051 SEBÎÎ, İsa b. Yunus
 1052 SEBÎÎ, İsrâil b. Yunus
 1053 SEFFÂRİNÎ
 1054 SEFÎNE
 1055 SEHÂREN PÛRÎ, Halil Ahmed
 1056 SEHL b. HUNEYF
 1057 SEHLE bint SÛHEYL
 1058 SEKAFÎ, Kâsım b. Fazl
 1059 SELÂM
 1060 SELEME b. EKVA'
 1061 SELEME b. HÎŞÂM
 1062 SELMÂN-ı FÂRİSÎ
 1063 SEMÂ
 1064 SEM'ÂNÎ, Abdürrahîm b. Abdülkerim
 1065 SEM'ÂNÎ, Muhammed b. Mansûr
 1066 SEMMÂN, İsmâil b. Ali
 1067 SEMÛRE b. CÜNDEB
 1068 SENDER
 1069 SERRÂC, Muhammed b. İshak
 1070 SERRÂC, Yahyâ b. Ahmed
 1071 SEVBÂN b. BÛCDÛD
 1072 SEVDE
 1073 SİBT İBNÛ'ı-ACEMÎ
 1074 SİKA
 1075 es-SİKÂT
 1076 SİLEFÎ
 1077 SİLSİLETÛ'z-ZEHEB
 1078 SİMÂK b. HARB
 1079 SİNDÎ, Muhammed b. Abdülhâdi
 1080 SİTTÛLARAB
 1081 SİTTÛLVÛZERÂ
 1082 SİYERU A'LÂMÎ'n-NÛBELÂ
 1083 SOFUOĞLU, M. Cemal
 1084 SUBHÎ es-SÂLÎH
 1085 SUHÂR b. ABBAS
 1086 SUHEYB b. SİNÂN
 1087 SÛRÎ, Muhammed b. Ali
 1088 SÛ'ı-HIFZ
 1089 SÛFYÂN b. AVF
 1090 SÛFYÂN b. UYEYNE
 1091 SÛHEYL b. AMR
 1092 SÛLEYMAN b. BİLÂL
 1093 SÛLEYMAN FÂZİL EFENDÎ

AYHAN TEKİNEŞ
 MEHMET EFENDİOĞLU
 MUSTAFA ERTÛRK
 MEHMET EFENDİOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 MAHMUT KAVAKLIOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 ABDULLAH AYDINLI
 MEHMET SUAT MERTOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 SALÎH KARACABEY
 MEHMET ÖZŞENEL
 M.YAŞAR KANDEMİR
 M.YAŞAR KANDEMİR
 M.YAŞAR KANDEMİR
 YUSUF ZİYA KESKİN
 MEHMET ÖZŞENEL
 TEVHİT BAKAN
 YUSUF ZİYA KESKİN
 YAVUZ ÜNAL
 MEHMET EFENDİOĞLU
 HASAN CİRİT
 HASAN CİRİT
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 ABDULLAH AYDINLI
 MEHMET EFENDİOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 BÛNYAMİN ERUL
 MEHMET ÖZŞENEL
 ERDİNÇ AHATLI
 HAYATÎ YILMAZ
 HASAN CİRİT
 AYNUR URALER
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 AHMET YÜCEL
 MEHMET ALİ SÖNMEZ
 MEHMET EFENDİOĞLU
 AHMET YÜCEL
 M. EMİN ÖZAFŞAR
 MEHMET ÖZŞENEL
 ZEKERİYA GÜLER
 ZEKERİYA GÜLER
 MEHMET EFENDİOĞLU
 NİLGÜN SOFUOĞLU KILIÇ
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 NURİ TOPALOĞLU
 ABDULLAH AYDINLI
 ERDİNÇ AHATLI
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 BÛNYAMİN ERUL
 HASAN CİRİT
 İBRAHİM HATİBOĞLU

- 1094 SÜLEYMAN b. HARB
1095 SÜLEYMAN b. MUGİRE
1096 SÜLEYMAN b. SURAD
1097 SÜLEYMAN b. TARHÂN
1098 SÜMÂME b. ÜSÂL
1099 SÜMEYYE bint HUBBÂT
1100 SÜNEN
1101 es-SÜNEN (İbn Mâce'nin)
1102 es-SÜNEN (Nesâi'nin)
1103 es-SÜNEN (Dârimî'nin)
1104 es-SÜNEN (Dârekutnî'nin)
1105 es-SÜNEN (Ebû Dâvûd'un)
1106 es-SÜNENÜ'l-KÜBRÂ (Beyhakî'nin)
1107 SÜRÂKA b. MÂLİK
1108 SÜVEYD b. GAFALE
1109 SÜYÛTÎ
1110 ŞA' BÎ
1111 ŞÂHİD
1112 ŞAKİK b. SELEME
1113 ŞÂRRÎ
1114 ŞÂŞÎ, Heysem b. Küleyb
1115 ŞÂZ
1116 ŞEDDÂD b. EVS
1117 ŞEMÂİL
1118 eş-ŞEMÂİLÜ'n-NEBEVİYYE
1119 ŞEMMÂS b. OSMAN
1120 ŞEREFÛ ASHÂBÎ'l-HADÎS
1121 ŞERH
1122 ŞERHU's-SÜNNE (Begavî'nin)
1123 ŞERİD b. SÜVEYD
1124 ŞERİK b. ABDULLAH
1125 ŞEYBÂNÎ, Muhammed b. Hasan
1126 ŞEYBE b. OSMAN
1127 ŞEYH
1128 ŞEYHAYN
1129 eş-ŞİFÂ (Kâdi İyâz'ın)
1130 ŞİFÂ bint ABDULLAH
1131 ŞİHÂBÛ'l-AHBÂR
1132 ŞİNKÎTÎ, Muhammed Habîbullah
1133 ŞKAPUR, Hasan
1134 ŞUAYB b. EBÛ HAMZA
1135 ŞU'BE b. HACCÂC
1136 ŞUKRÂN
1137 ŞÜCÂ' b. VEHB
1138 ŞÜHDE el-KÂTİBE
1139 ŞÛRAHBÎL b. HASENE
1140 ŞÛRAHBÎL b. SIMT
1141 TABAKAT
1142 TABERÂNÎ
1143 TÂBÎN
1144 TAHAMMÛL
1145 TAHDÎS
1146 TAHNÎK
1147 TAHRÎC
1148 TAHVÎL
HASAN CİRİT
HASAN CİRİT
ASRÎ ÇUBUKCU
BİLAL SAKLAN
ASRÎ ÇUBUKCU
AYNUR URALER
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
ABDULLAH AYDINLI
ABDULLAH AYDINLI
M.YAŞAR KANDEMİR
MEHMET EFENDİOĞLU
YAVUZ ÜNAL
MEHMET EFENDİOĞLU
HALİT ÖZKAN
M.YAŞAR KANDEMİR
SALAHATTİN POLAT
ERDİNÇ AHATLI
HALİT ÖZKAN
YAVUZ KÖKTAŞ
ABDULLAH AYDINLI
ZEKERİYA GÜLER
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
MUSTAFA ERTÜRK
İBRAHİM HATİBOĞLU
MEHMET EFENDİOĞLU
İBRAHİM HATİBOĞLU
ERDİNÇ AHATLI
MEHMET ALİ SÖNMEZ
MEHMET ÖZŞENEL
SALİH KARACABEY
AHMET YÜCEL
MEHMET EFENDİOĞLU
M.YAŞAR KANDEMİR
AYNUR URALER
MEHMET EFENDİOĞLU
MEHMET ÖZŞENEL
MUHAMMED ARUÇI
ABDÜLKADİR ŞENEL
İBRAHİM HATİBOĞLU
ABDÜLKADİR ŞENEL
ERDİNÇ AHATLI
AYHAN TEKİNEŞ
MEHMET EFENDİOĞLU
MAHMUT KAVAKLIOĞLU
MEHMET EFENDİOĞLU
MEHMET GÖRMEZ
ARIF ULU
NEVZAT AŞIK
ERDİNÇ AHATLI
ZEKERİYA GÜLER
MEHMET GÖRMEZ
EMİN AŞIKKUTLU

- 1149 TAKRİR
 1150 TAKTÎ'
 1151 TAKYÛDÛ'İ-İLM
 1152 TALHA b. ABDULLAH
 1153 TALHA b. UBEYDULLAH
 1154 TALK b. ALİ
 1155 TA'N
 1156 et-TÂRÎHU'İ-KEBİR
 1157 TAYÂLİSİ
 1158 TEBEU't-TÂBÎİN
 1159 TEBÛZEKÎ
 1160 TECRİD
 1161 et-TECRİDÛ's-SARİH
 1162 TEDLİS
 1163 TEDVİN
 1164 TELFİK
 1165 TELKİN
 1166 TEMİM ed-DÂRÎ
 1167 TEMMÂM er-RÂZÎ
 1168 TEMRİZ
 1169 TERCEME
 1170 TERGİB ve TERHİB
 1171 TEŞEYYU'
 1172 TEVAKKUF
 1173 TE'VİLÛ MUHTELİFİ'İ-HADİS
 1174 TEYMÎ
 1175 TEZKİRETÛ'İ-HUFFÂZ (Zehebî'nin)
 1176 TİBB-ı NEBEVÎ
 1177 TİRÂD ez-ZEYNEBÎ
 1178 TÎBÎ
 1179 TİRMİZÎ
 1180 TRABZONÎ, Mehmed
 1181 TUFEYL b. AMR
 1182 TUHFETÛ'İ-EŞRÂF
 1183 TULEKÂ
 1184 TULEYB b. UMEYR
 1185 TÛCİBÎ
 1186 UBÂDE b. SÂMÎT
 1187 UBEYDE b. HÂRİS
 1188 UBEYDULLAH b. ABBAS
 1189 UBEYDULLAH b. ÖMER b. HATTÂB
 1190 UĞUR, Mücteba
 1191 UKAYLÎ
 1192 UKBE b. ÂMİR
 1193 UKKÂŞE b. MİHSAN
 1194 UKLİŞÎ
 1195 ULEY b. REBÂH
 1196 ULÛMÛ'İ-HADİS
 1197 UMÂRE b. HAZM
 1198 UMDETÛ'İ-AHKÂM
 1199 UMEYR b. ADÎ
 1200 UMEYR b. SA'D
 1201 UMEYR b. VEHB
 1202 URVE b. MES'ÛD
 1203 UTBE b. GAZVÂN
 1204 UVEYM b. SÂİDE
 1205 UYEYNE b. HISN
 1206 ÜBBÎ
 HALİT ÖZKAN
 MEHMET EFENDİOĞLU
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 CEMAL AĞIRMAN
 BÜNYAMİN ERUL
 NURİ TOPALOĞLU
 BÜNYAMİN ERUL
 CEMAL AĞIRMAN
 HALİT ÖZKAN
 ARİF ULU
 ABDULLAH KARAHAN
 HALİT ÖZKAN
 HÜSEYİN HANSU
 BÜNYAMİN ERUL
 MEHMET EFENDİOĞLU
 BÜNYAMİN ERUL
 EMİN AŞIKKUTLU
 HALİT ÖZKAN
 HALİT ÖZKAN
 ERDİNÇ AHATLI
 ERDİNÇ AHATLI
 MEHMET GÖRMEZ
 EMİN AŞIKKUTLU
 OSMAN DEMİR
 HÜSEYİN HANSU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 M. EMİN ÖZAFŞAR
 AYHAN TEKİNEŞ
 AYHAN TEKİNEŞ
 HALİT ÖZKAN
 M.YAŞAR KANDEMİR
 ALİ BENLİ
 ZEKERİYA GÜLER
 HALİT ÖZKAN
 S.KEMAL SANDIKÇI
 MAHMUT KAVAKLIOĞLU
 S.KEMAL SANDIKÇI
 M.YAŞAR KANDEMİR
 EBUBEKİR SİFİL
 ABDULLAH KARAHAN
 MUSTAFA ERTÜRK
 BÜNYAMİN ERUL
 M. EMİN ÖZAFŞAR
 ERDİNÇ AHATLI
 AYHAN TEKİNEŞ
 CEMAL AĞIRMAN
 İŞHAK EMİN AKTEPE
 MEHMET GÖRMEZ
 MEHMET EFENDİOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 ZEKERİYA GÜLER
 AYHAN TEKİNEŞ
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 HABİL NAZLIGÜL
 ERDİNÇ AHATLI
 MEHMET EFENDİOĞLU
 BÜNYAMİN ERUL
 İBRAHİM HATİBOĞLU

- 1207 ÜBEY b. KÂ' B
1208 ÜKEYDİR b. ABDÜLMELİK
1209 ÜMÂME bint EBÛ'İ-ÂS
1210 ÜMÂME bint HAMZA
1211 ÜMMÜ ATIYYE
1212 ÜMMÜ' d-DERDÂ el-ESLEMİYYE
1213 ÜMMÜ' d-DERDÂ el-VASSÂBİYYE
1214 ÜMMÜ EYMEN
1215 ÜMMÜ'İ-FAZL
1216 ÜMMÜ HABİBE
1217 ÜMMÜ'İ-HAKEM
1218 ÜMMÜ HAKÎM
1219 ÜMMÜ HÂLİD
1220 ÜMMÜ HÂNÎ
1221 ÜMMÜ HARÂM
1222 ÜMMÜ'İ-HAYR bint SAHR
1223 ÜMMÜ KÜLSÛM
1224 ÜMMÜ KÜLSÛM bint ALÎ
1225 ÜMMÜ KÜLSÛM bint UKBE
1226 ÜMMÜ MA' BED
1227 ÜMMÜ RÂFÎ'
1228 ÜMMÜ RÎ' LE
1229 ÜMMÜ RÛMÂN
1230 ÜMMÜ SELEME
1231 ÜMMÜ SÜLEYM
1232 ÜMMÜ ŞERİK
1233 ÜMMÜ UMÂRE
1234 ÜMMÜ VARAKA
1235 ÜMMÜ ZER' HADİSİ
1236 ÜSDÛ'İ-GÂBE
1237 ÜSEYD b. HUDAYR
1238 VÂDÎÂŞÎ
1239 VÂİL b. HUCR
1240 VARAKA b. NEVFEL
1241 VÂSİLE b. ESKA'
1242 VASİYET
1243 VEFEYÂT
1244 VEH B el-HAYR
1245 VEH B b. KÂBÛS
1246 VEH B b. MÛNEBBİH
1247 VEHİM
1248 VEKÎ' b. CERRÂH
1249 VELİD b. MÛSLİM
1250 VELİD b. UKBE
1251 VELİD b. VELİD
1252 VEZİR el-MAGRİBÎ
1253 VİCÂDE
1254 VÛHEYB b. HÂLİD
1255 WENSINCK, Arent Jan
1256 YAHYÂ b. EBÛ KEŞİR
1257 YAHYÂ b. İBRÂHİM
1258 YAHYÂ b. MAİN
1259 YAHYÂ b. SAİD el-ENSÂRÎ
1260 YAHYÂ b. SAİD el-KATTÂN
1261 YAHYÂ b. SÂLİH
1262 YAHYÂ b. YAHYÂ el-MİNKARÎ
1263 YA' LÂ b. ÜMEYYE
1264 YARDIM, Ali
BÛNYAMİN ERUL
MUSTAFA ERTÛRK
AYŞE ESRA ŞAHYAR
AYŞE ESRA ŞAHYAR
ZEKERİYA GÜLER
AYŞE ESRA ŞAHYAR
AYŞE ESRA ŞAHYAR
BÛNYAMİN ERUL
ABDÛLKADİR ŞENEL
AYNUR URALER
MEHMET EFENDİOĞLU
AYNUR URALER
AYNUR URALER
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
HABİL NAZLIGÛL
AYNUR URALER
HURİYE MARTI
HURİYE MARTI
MEHMET EREN
MEHMET EREN
MEHMET EFENDİOĞLU
İŞHAK EMİN AKTEPE
M.YAŞAR KANDEMİR
M.YAŞAR KANDEMİR
S.KEMAL SANDIKÇI
HALİT ÖZKAN
AHMET TAHİR DAYHAN
M.YAŞAR KANDEMİR
BÛNYAMİN ERUL
AHMET TAHİR DAYHAN
HALİT ÖZKAN
HALİT ÖZKAN
BÛNYAMİN ERUL
MEHMET GÖRMEZ
HALİT ÖZKAN
MEHMET EFENDİOĞLU
MEHMET EFENDİOĞLU
HALİT ÖZKAN
M. EMİN ÖZAFŞAR-MAHMUT DEMİR
BÛNYAMİN ERUL
M. EMİN ÖZAFŞAR
ERDİNÇ AHATLI
MEHMET EFENDİOĞLU
CEMAL AĞIRMAN
HALİT ÖZKAN
HALİT ÖZKAN
AYHAN TEKİNEŞ
FATMA KIZIL
SELÇUK CAMCI
MEHMET EFENDİOĞLU
ERDİNÇ AHATLI
HAYATİ YILMAZ
ERDİNÇ AHATLI
MEHMET EFENDİOĞLU
HALİT ÖZKAN
HALİT ÖZKAN
MUSTAFA SİNAN YARDIM

1265 YÂSİR b. ÂMİR
 1266 YEZİD b. ESAM
 1267 YEZİD b. HÂRÛN
 1268 YEZİD b. ZÜREY'
 1269 YÛNİNÎ, Ali b. Muhammed
 1270 YÛNUS b. UBEYD
 1271 YÛSUF el-KÂDÎ
 1272 YÛSUF EFENDİZÂDE
 1273 ZABT
 1274 ZÂDÛ'l-MEÂD
 1275 ZAFER AHMED TEHÂNEVÎ
 1276 ZÂHİR b. HARÂM
 1277 ZÂHİR b. TÂHİR
 1278 ZÂİDE b. KUDÂME
 1279 ZAYIF
 1280 ZEBÎDÎ, Ahmed b. Ahmed
 1281 ZEHEBÎ
 1282 ZEKERE
 1283 ZEKVÂN b. ABDÛKAYS
 1284 ZEML b. AMR
 1285 ZEVÂİD
 1286 ZEYD b. AMR
 1287 ZEYD b. DESİNE
 1288 ZEYD b. EBÛ ÜNEYSE
 1289 ZEYD b. ERKAM
 1290 ZEYD b. ESLEM
 1291 ZEYD b. HÂRİSE
 1292 ZEYD b. HATTÂB
 1293 ZEYD b. HUBÂB
 1294 ZEYD b. SÂBÎT
 1295 ZEYD b. SA'NE
 1296 ZEYD b. SÛHÂN
 1297 ZEYD b. VEHB
 1298 ZEYDÛLHAYR
 1299 ZEYLAÎ, Abdullah b. Yûsuf
 1300 ZEYNEB
 1301 ZEYNEB bint ALÎ
 1302 ZEYNEB bint CAHŞ
 1303 ZEYNEB bint EBÛ SELEME
 1304 ZEYNEB bint HUZEYME
 1305 ZEYNEB bint MUÂVİYE
 1306 ZİBRİKÂN b. BEDR
 1307 ZİNNÎRE er-RÛMİYYE
 1308 ZİR b. HUBEYŞ
 1309 ZİYÂD b. LEBİD
 1310 ZİYÂDETÛ's-SİKA
 1311 ZİYÂEDDİN el-MAKDÎSÎ
 1312 ZİYARET
 1313 ZÛBEYDÎ, Muhammed b. Velîd
 1314 ZÛBEYR b. AVVÂM
 1315 ez-ZÛHD ve'r-REKÂİK
 1316 ZÛHD ve REKÂİK
 1317 ZÛHEYR b. MUÂVİYE
 1318 ZÛHLÎ
 1319 ZÛHRÎ
 1320 ZÛLBİCÂDEYN
 1321 ZÛLKELÂ' el-HİMYERÎ

AYHAN TEKİNEŞ
 ZEKERİYA GÜLER
 ZEKERİYA GÜLER
 ABDULLAH KARAHAN
 FATMA KIZIL
 ABDULLAH KARAHAN
 İBRAHİM HATİBOĞLU
 HALİT ÖZKAN
 BÛNYAMİN ERUL
 MEHMET EFENDİOĞLU
 EBUBEKİR SİFİL
 ZEKERİYA GÜLER
 HALİT ÖZKAN
 HAYATİ YILMAZ
 M. EMİN ÖZAFŞAR-MAHMUT DEMİR
 HÛSEYİN HANSU
 TAYYAR ALTİKULAÇ
 MEHMET EFENDİOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 MEHMET EFENDİOĞLU
 ABDULLAH KARAHAN
 HALİT ÖZKAN
 ZEKERİYA GÜLER
 CEMAL AĞIRMAN
 BÛNYAMİN ERUL
 MUHAMMED FATİH KESLER
 BÛNYAMİN ERUL
 ERDİNÇ AHATLI
 AYHAN TEKİNEŞ
 BÛNYAMİN ERUL
 MEHMET EFENDİOĞLU
 HALİT ÖZKAN
 HALİT ÖZKAN
 HALİT ÖZKAN
 EBUBEKİR SİFİL
 AYNUR URALER
 HALİT ÖZKAN
 MUHAMMED HAMİDULLAH
 AYŞE ESRA ŞAHYAR
 AYŞE ESRA ŞAHYAR
 HALİT ÖZKAN
 HALİT ÖZKAN
 HALİT ÖZKAN
 TAYYAR ALTİKULAÇ
 MEHMET EFENDİOĞLU
 SALİH KARACABEY
 MEHMET EFENDİOĞLU
 M.YAŞAR KANDEMİR
 HALİT ÖZKAN
 MEHMET EFENDİOĞLU
 M. EMİN ÖZAFŞAR
 M. EMİN ÖZAFŞAR
 BÛNYAMİN ERUL
 M. EMİN ÖZAFŞAR
 HALİT ÖZKAN
 ZEKERİYA GÜLER
 HALİT ÖZKAN

EK-2: HADİS İLİM DALINA KAYITLI OLMAYIP HADİSLE İLGİSİ BULUNAN MADDELER VE YAZARLARI

No	MADDE ADI	YAZARI
1322	ABBÂSİLER	H.DUR SUN YILDIZ-ŞERARE YETKİN
1323	ABDULLAH b. AYYÂŞ	ALİ TURGUT
1324	ABDULLAH b. EBÛ BEKİR b. MUHAMMED	MUSTAFA FAYDA
1325	ABDULLAH b. HUBEYK	MUSTAFA BİLGİN
1326	ABDULLAH b. HUZAFE	ALİ YARDIM
1327	ABDULLAH b. MES'ÛD	İSMAİL CERRAHOĞLU
1328	ABDULLAH b. MÛBÂREK	RAŞİT KÜÇÜK
1329	ABDULLAH b. NÂFİ'	ALİ BARDAKOĞLU
1330	ABDULLAH b. SÂİB	İSMAİL KARAÇAM
1331	ABDULLAH b. SELÂM	MUSTAFA FAYDA
1332	ABDULLAH b. UTBE	VECDİ AKYÜZ
1333	ABDULLAH b. ZÛBEYR b. AVVÂM	HAKKI DURSUN YILDIZ
1334	ABDURRAHMAN b. GANM	ORHAN ÇEKER
1335	ABDURRAHMAN b. HUCEYRE	ORHAN ÇEKER
1336	ABDURRAHMAN b. MUÂVİYE	MUSTAFA BAKTIR
1337	ABDÛLAZİZ b. EBÛ REVVÂD	MUSTAFA BİLGİN
1338	ABDÛLAZİZ b. MERVÂN	İSMAİL YİĞİT
1339	ABÎDE es-SELMÂNÎ	MUSTAFA UZUNPOSTALCI
1340	ÂCURRÎ	ORHAN ÇEKER
1341	ADÎ b. ERTÂT	ALİ YARDIM
1342	ADÎ b. HÂTİM et-TÂÎ	ALİ YARDIM
1343	AHBÂR	NİHAD M. ÇETİN
1344	AHBÂRİYYE	METİN YURDAGÜR
1345	AHMED	MUSTAFA FAYDA
1346	AHMED BÂBÂ et-TİNBÛKTÎ	SA'D b. GURÂB
1347	AHMED EMİN	HULÛSİ KILIÇ
1348	AHMED HAN, Seyyid	MUSTAFA ÖZ
1349	AHMED b. HANBEL	M.YAŞAR KANDEMİR
1350	AHMED el-MENİNÎ	DİA
1351	AHSÂÎ	MEHMET DEMİRCİ
1352	AHVÂZÎ, Hasan b. ALİ	Y. ŞEVKİ YAVUZ
1353	AHZ	SÛLEYMAN ULUDAĞ
1354	ÂİŞE	MUSTAFA FAYDA
1355	AKFEHSÎ	VECDİ AKYÜZ
1356	ÂKİB	İ.LÛTFİ ÇAKAN
1357	ALİ	E.RUHİ FİĞLALİ-M.YAŞAR KANDEMİR
1358	ALİ b. EBÛ TALHA	İSMAİL CERRAHOĞLU
1359	ALİ el-KÂRÎ	AHMET ÖZEL
1360	ALİ er-RİZÂ	A.SAİM KILAVUZ
1361	ALKAME b. KAYS	AHMET ÖZEL
1362	AMEL-i EHL-i MEDİNE	İ.KAFİ DÖNMEZ
1363	ÂMİRÎ, Yahya b. Ebû Bekir	ABDÛLKERİM ÖZAYDIN
1364	AMMÂR b. YÂSİR	MUSTAFA FAYDA
1365	AMR b. ÂS	AHMET ÖNKAL
1366	AMR b. DİNÂR	MUSTAFA UZUNPOSTALCI
1367	AMR b. KAYS el-MÛLÂÎ	İRFAN GÜNDÜZ
1368	AMR b. SELİME	AHMET ÖNKAL
1369	AMR b. UBEYD	AVNİ İLHAN
1370	A'REC, Humeyd b. Kays	İSMAİL KARAÇAM
1371	ARŞ	Y.ŞEVKİ YAVUZ
1372	ÂSİM b. BEHDELE	MEHMET ALİ SARI

- 1373 ÂSİM b. ÖMER b. KATÂDE
1374 ASÎLÎ
1375 ASKERÎ, Hasan b. Abdullah
1376 el-ASL
1377 ATÂ b. DÎNÂR
1378 ATÂ b. EBÛ REBÂH
1379 ATÂ b. YESÂR
1380 ATIYYE el-AVFÎ
1381 AVN b. ABDULLAH
1382 AY (Kur'an ve Hadis)
1383 AYNÎ, Bedreddin
1384 AYYÂŞÎ
1385 AZİMÂBÂDÎ
1386 BÂCÎ
1387 BAĞDAT
1388 BAHŞEL
1389 BATALYEVSÎ
1390 BÂTIRKANÎ
1391 BEGAVÎ, Ferrâ
1392 BEKKÂR b. KUTEYBE
1393 BEKRÎ, Ebû'l-Hasan es-Siddîkî
1394 BENNÂ, Ahmed b. Muhammed
1395 BEŞÂİR-i SIDK-ı NÜBÛVVET-i MUHAMMEDİYYE
1396 BEŞÂİRÜ'n-NÜBÛVVE
1397 BEYYÂNÎ
1398 BEZZÎ
1399 BÎD'AT
1400 BÎHÂRÛ'l-ENVÂR
1401 BİKÂÎ
1402 BİKENDÎ, Muhammed b. Ahmed
1403 BİLÂL b. SA'D
1404 BİRGÎVÎ
1405 BİRMÂVÎ, Muhammed b. Abdüddâim
1406 BİŞR b. GİYÂS
1407 BİŞR el-HÂFÎ
1408 BİŞR b. MANSÛR
1409 BROCKELMANN, Carl
1410 BULKÎNÎ, Sâlih b. Ömer
1411 BURLAN, Kıvâmüddin
1412 BÛREYDE b. HUSAYB
1413 BÛVEYTÎ
1414 CA'BERÎ
1415 CÂBİR el-CU'FÎ
1416 CA'FER b. AHMED
1417 CA'FER es-SÂDİK
1418 el-CÂMÎU'l-KEBİR
1419 el-CÂMÎU's-SAGİR
1420 CÂRÛD b. MUALLÂ
1421 CEBRİYYE
1422 CEHDAMÎ
1423 CEHM b. SAFVÂN
1424 CEHMİYYE
1425 CEMÂLEDDÎN el-KÂSİMÎ
1426 CEMEL VAK'ASI
1427 CENEDÎ, Mufaddal b. Muhammed
1428 CERİR b. ABDULLAH
1429 CEZVETÛ'l-MUKTEBİS
1430 CÛBEYR b. MUT'İM
M.ZEKÎ TERZÎ
VECDÎ AKYÛZ
A.TURAN ARSLAN
HALÎT ÜNAL
ABDULLAH AYDEMİR
İSMÂİL CERRAHOĞLU
AHMET ÖZEL
İ.LÛTFÎ ÇAKAN
H.KÂMİL YILMAZ
MAHMUT KAYA
ALÎ OSMAN KOÇKUZU
H.KÂMİL YILMAZ
M.AKİF AYDIN
AHMET ÖZEL
ABDÛLKERİM ÖZAYDIN
ABDÛLKERİM ÖZAYDIN
M.REŞİT ÖZBALIKÇI
EMİN İŞİK
MEVLÛT GÜNGÖR
ORHAN ÇEKER
İRFAN GÜNDÛZ
TAYYAR ALTIKULAÇ
M. ORHAN OKAY
MEHMET AYDIN
HAMDÎ DÖNDÜREN
TAYYAR ALTIKULAÇ
RAHMÎ YARAN
MUSTAFA ÖZ
SUAT YILDIRIM
SABRÎ HİZMETLİ
H.KÂMİL YILMAZ
EMRULLAH YÛKSEL
M.ESAT KILIÇER
A.SAİM KILAVUZ
MUSTAFA KARA
İRFAN GÜNDÛZ
NURÎ YÛCE
MUSTAFA UZUNPOSTALCI
VELÎ ERTAN
AHMET ÖNKAL
AHMET ÖZEL
M.KEMAL ATİK
E.RUHÎ FİĞLALİ
CENGİZ KALLEK
MUSTAFA ÖZ
Y.VEHBİ YAVUZ
Y.VEHBİ YAVUZ
AHMET ÖNKAL
İRFAN ABDÛLHAMİD
ALİCAN TATLI
ŞERAFETTİN GÖLCÛK
ŞERAFETTİN GÖLCÛK
ALÎ TURGUT
E.RUHÎ FİĞLALİ-Y.ŞEVKÎ YAVUZ
ABDÛLKERİM ÖZAYDIN
MUSTAFA FAYDA
ABDÛLKERİM ÖZAYDIN
AHMET ÖNKAL

- 1431 CÜVEYRİYE bint EBÜ SÜFYÂN
1432 CÜVEYRİYE bint HÂRİS
1433 DABBÎ, Ahmed b. Yahyâ
1434 DAHHÂK b. OSMAN
1435 DAHHÂK b. MÜZÂHİM
1436 DAHLÂN, Ahmed b. Zeynî
1437 DÂRÜLHADİS
1438 DÂVÜD b. HUSAYN
1439 DÂVÜD-i KARŞÎ
1440 DÂVÜD ez-ZÂHİRÎ
1441 DAVUDOĞLU, Ahmet
1442 ed-DAV'Û'l-LÂMÎ'
1443 DEBBÂĞ, Abdurrahman b. Muhammed
1444 DECCÂL
1445 DEDE MEHMED EFENDÎ
1446 DELÂİLÜ'l-HAYRÂT
1447 DELÂİLÜ'n-NÜBÜVVE
1448 DELÂİLÜ'n-NÜBÜVVE (Ebû Nuaym'ın)
1449 DELÂİLÜ'n-NÜBÜVVE (Beyhakî'nin)
1450 DEMİRÎ
1451 DERRÂS el-FÂSÎ
1452 DIMÂD b. SA'LEBE
1453 DIMÂM b. SA'LEBE
1454 DİHYE b. HALİFE
1455 DİLENCİLİK
1456 DÜRÎ
1457 ed-DÜRERÜ'l-KÂMİNE
1458 EBHERÎ, Ebû Bekir
1459 EBÜ ABDURRAHMAN es-SÜLEMÎ
1460 EBÜ BEKİR
1461 EBÜ BEKİR b. ABDURRAHMAN
1462 EBÜ BEKİR b. AYYÂŞ
1463 EBÜ BEKİR b. HAZM
1464 EBÜ HANİFE
1465 EBÜ HUZZEYFE el-BUHÂRÎ
1466 EBÜ İMRÂN el-FÂSÎ
1467 EBÜ LEHEB
1468 EBÜ MAHZÖRE
1469 EBÜ MA'ŞER es-SİNDÎ
1470 EBÜ MUSA el-EŞ'ARÎ
1471 EBÜ MUS'AB
1472 EBÜ NUAYM el-İSFAHÂNÎ
1473 EBÜ ÖMER el-KÂDÎ
1474 EBÜ SEVR
1475 EBÜ SÜFYAN
1476 EBÜ TÂLİB
1477 EBÜ TÜRÂB
1478 EBÜ UBeyD, Kasım b. Sellâm
1479 EBÜ YA'LÂ el-FERRÂ
1480 EBÜ YÛSUF
1481 EBÜ'l-ALÂ el-HEMEDÂNÎ
1482 EBÜ'l-ÂLIYE er-RİYÂHÎ
1483 EBÜ'l-ARAB
1484 EBÜ'l-BAHTERÎ, Saïd b. Fîrûz
1485 EBÜ'l-FAZL er-RÂZÎ
1486 EBÜ'l-YÛMN el-KİNDÎ
1487 EHL-i BEYT
1488 EHL-i BİD'AT
RIZA SAVAŞ
RIZA SAVAŞ
MEHMET AYKAÇ
MUSTAFA FAYDA
MUHAMMED EROĞLU
İRFAN AYGAN
NEBİ BOZKURT
M.ZEKİ TERZİ
CEMİL AKPINAR
NUREDDİN İTR
NİHAT ENGİN
MAHMUT H. ŞAKİROĞLU
MEHMET AYKAÇ
KÛRŞAT DEMİRÇİ-Z.SARITOPRAK
CEVAT İZGİ
SÛLEYMAN ULUDAĞ
Y.ŞEVKİ YAVUZ
Y.ŞEVKİ YAVUZ
Y.ŞEVKİ YAVUZ
CEVAT İZGİ
CENGİZ KALLEK
ALİ YARDIM
ALİ YARDIM
ALİ YARDIM
ALİ TOKSARI
TAYYAR ALTIKULAÇ
ASRÎ ÇUBUKÇU
MUHAMMED SÛVEYSÎ
MUHSİN DEMİRÇİ
MUSTAFA FAYDA
M.ÖZGÜ ARAS
TAYYAR ALTIKULAÇ
SELMAN BAŞARAN
HEYET
MUSTAFA ZEKİ TERZİ
MUHAMMED SÛVEYSÎ
MEHMET ALİ KAPAR
MURAT SARICIK
SELMAN BAŞARAN
M.YAŞAR KANDEMİR
İBRAHİM HAREKÂT
OSMAN TÛRER
SAFFET KÖSE
MUHSİN KOÇAK
İRFAN AYGAN
E.RUHİ FİĞLALİ
M.YAŞAR KANDEMİR
ZÛLFİKAR TÜCCAR
CENGİZ KALLEK
SALİM ÖĞÛT
TAYYAR ALTIKULAÇ
ABDULLAH AYDEMİR
ALİ ÖNGÛL
OSMAN ESKİCİOĞLU
ALİ TURGUT
TAYYAR ALTIKULAÇ
MUSTAFA ÖZ
Y.ŞEVKİ YAVUZ

- 1489 EHL-i EHVÂ
 1490 EHL-i S'UNNET
 1491 ELFİYYE
 1492 EMEVİLER
 1493 EMİR es-SAN'ÂNİ
 1494 ENDÜLÜS
 1495 ENSAR
 1496 ERBÂİN
 1497 ESNEME
 1498 ESVED b. YEZİD
 1499 EŞ'ARİ, Ebû Bürde
 1500 EŞ'ARİ, Ebü'l-Hasan
 1501 EŞ'ARİYYE
 1502 EŞDAK
 1503 EŞHEB el-KAYSİ
 1504 EVZÂİ
 1505 EYYÜB es-SAHTİYÂNİ
 1506 EZDİ, Yezid b. Muhammed
 1507 el-FAKİH ve'l-MÜTEFAKKİH
 1508 FAZLURRAHMAN
 1509 FETÂVÂ-yı ULEMÂ-i HADİS
 1510 FEZÂRİ, Ebû İshak
 1511 FIKIH
 1512 FİRÜZÂBÂDİ
 1513 FİTEN ve MELÂHİM
 1514 el-FİTEN ve'l-MELÂHİM (İbn Kesir'in)
 1515 FİTNE
 1516 FUDAYL b. İYÂZ
 1517 FUKAHÂ-i SEB'A
 1518 GADİR-i HUM
 1519 GARÂNİK
 1520 GAZZİ, Bedreddin
 1521 GEDİKZÂDE, Abdülkadir
 1522 GESCHICHTE DER ARABISCHEN LITTERATUR
 1523 GESCHICHTE DES ARABISCHEN SCHRIFTTUMS
 1524 GOLDZİHER, Ignaz
 1525 GULÂMU SA'LEB
 1526 GURERÜ'l-FEVÂİD ve DÜRERÜ'l-KALÂİD
 1527 HABER
 1528 HAFS b. GIYÂS
 1529 HAFS b. SÜLEYMAN
 1530 HAKİM b. HİZÂM
 1531 HAKİM et-TİRMİZİ
 1532 HALEF b. HİŞÂM
 1533 HALKU EF'ÂLİ'l-İBÂD
 1534 HALKU'l-KUR'ÂN
 1535 HÂLİD b. VELİD
 1536 HALİFE b. HAYYÂT
 1537 HALLÂD b. HÂLİD
 1538 HALLÂL, Ebû Bekir
 1539 HAMMÂD b. İSHAK
 1540 HAMMÂD b. SELEME
 1541 HANBELİ MEZHEBİ
 1542 HARGÜŞİ
 1543 HÂRİCE b. ZEYD
 1544 HÂRİSİ, Mes'ûd b. Ahmed
 1545 el-HASÂİSÜ'l-KÜBRÂ
 1546 HASAN b. ZİYÂD
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 A.SAİM KILAVIZ
 ABDÜLBAKİ TURAN
 İSMAİL YİĞİT
 MUSTAFA BAKTİR
 MEHMET ÖZDEMİR
 HÜSEYİN ALGÜL
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 SELMAN BAŞARAN
 SAFFET KÖSE
 SAFFET KÖSE
 İRFAN ABDÜLHAMİD
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 ABDÜLKERİM ÖZAYDIN
 CENGİZ KALLEK
 SALİM ÖGÜT
 AHMET AKGÜNDÜZ
 ABDÜLKERİM ÖZAYDIN
 FERHAT KOCA
 ALPARSLAN AÇIKGENÇ
 M.KHALID MASUD
 HASAN GÜLEÇ
 HEYET
 HULUSİ KILIÇ
 İLYAS ÇELEBİ
 İLYAS ÇELEBİ
 MUSTAFA ÇAĞRICI
 OSMAN TÜRER
 CENGİZ KALLEK
 ETHEM RUHİ FIĞLALI
 İSMAİL CERRAHOĞLU
 FATİH ÇOLLAK-CEMİL AKPINAR
 TAYYAR ALTİKULAÇ
 MEHMET KANAR
 İSMAİL BALIÇ
 MEHMET S. HATİBOĞLU-T. GÖRGÜN
 H.ABDÜLHADİ MUHAMMED
 İSMAİL CERRAHOĞLU
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 SAFFET KÖSE
 TAYYAR ALTİKULAÇ
 İBRAHİM SARIÇAM
 A.ABDULLAH BEREKE
 TAYYAR ALTİKULAÇ
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 MUSTAFA FAYDA
 MUSTAFA FAYDA
 TAYYAR ALTİKULAÇ
 ŞÜKRÜ ÖZEN
 SAFFET KÖSE
 TAYYAR ALTİKULAÇ
 FERHAT KOCA
 SÜLEYMAN ULUDAĞ
 MEHMET ERDOĞAN
 VECDİ AKYÜZ
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 BEŞİR GÖZÜBENLİ

- 1547 HASSÂN b. ATIYYE
 1548 HATTÂBIYYE
 1549 el-HÂVÎ li'l-FETÂVÎ
 1550 HAVZ-ı KEVSER
 1551 HÂZİN, Ali b. Muhammed
 1552 HEREVÎ, Ahmed b. Muhammed
 1553 HEREVÎ, Hâce Abdullah
 1554 HEREVÎ, Muhammed b. Atâullah
 1555 HİLÂTÎ
 1556 HİBETULLAH b. SELÂME
 1557 HİCRET
 1558 HİLYE
 1559 HİLYETÜ'l-EVLIYÂ
 1560 HİRÎ
 1561 HİŞÂM b. UBEYDULLAH
 1562 HOROVITZ, Josef
 1563 HUŞENÎ, Muhammed b. Hâris
 1564 HÜCCETULLÂH ale'l-ÂLEMİN
 1565 HÜCCETULLÂHÎ'l-BÂLİGA
 1566 HÜR el-ÂMİLÎ
 1567 İBN ABDÜLHÂDÎ, Şemseddin
 1568 İBN ABDÜLHAK el-VÂSİTÎ
 1569 İBN ABDÜLHAKEM, Ebû Abdullah
 1570 İBN ABDÜLHAKEM, Ebû'l-Kâsım
 1571 İBN ABDÜLKUDDÛS, Şeyh Sadr
 1572 İBN ABDÛSSEMÎ'
 1573 İBN ÂİZ
 1574 İBN ÂMİR
 1575 İBN ASÂKİR, Ebû Mansûr
 1576 İBN ASÂKİR, Ebû'l-Kâsım
 1577 İBN ASKER el-GASSÂNÎ
 1578 İBN ATÂ
 1579 İBN BÂBEVEYH, Şeyh Sadûk
 1580 İBN BALABÂN
 1581 İBN BATTA
 1582 İBN BEŞKÛVÂL
 1583 İBN CEMÂA, İzzeddin
 1584 İBN CEMÂA, Muhamed b. Ebû Bekir
 1585 İBN CÛREYC
 1586 İBN DAKİKUL'İD
 1587 İBN DİHYE el-KELBÎ
 1588 İBN EBÛ AKİL
 1589 İBN EBÛ DUÂD
 1590 İBN EBÛ LEYLÂ, Muhammed b. Abdurrahman
 1591 İBN EBÛ ŞERÎF, Burhâneddin
 1592 İBN EBÛ ZEMENİN
 1593 İBN FEHD, Necmeddin
 1594 İBN FEHD, Takıyyüddin
 1595 İBN FÛREK
 1596 İBN GÂZÎ
 1597 İBN HABİB es-SÛLEMÎ
 1598 İBN HACER el-HEYTEMÎ
 1599 İBN HALLİKÂN
 1600 İBN HAMDÂN
 1601 İBN HİCCÎ
 1602 İBN HİNZÂBE
 1603 İBN HİŞÂM
 1604 İBN İLALMIŞ
- MEHMET DEMİRCİ
 HASAN ONAT
 CENGİZ KALLEK
 MUSTAFA ERTÛRK
 ALİ EROĞLU
 MUHSİN DEMİRCİ
 TAHSİN YAZICI-SÛLEYMAN ULUDAĞ
 SAFFET KÖSE
 CENGİZ KALLEK
 MURAT SÛLÛN
 AHMET ÖNKAL-AHMET ÖZEL
 MUSTAFA UZUN
 OSMAN TÛRER
 İBRAHİM GÖRENER
 MEHMET ERDOĞAN
 ZİYA YILMAZER
 AHMET ÖZEL
 İLYAS ÜZÛM
 BEKİR TOPALOĞLU
 HAMİD ALGAR
 FERHAT KOCA
 SAFFET KÖSE
 SAFFET KÖSE
 NADİR ÖZKUYUMCU
 SAFFET KÖSE
 TAYYAR ALTIKULAÇ
 ADİL BEBEK
 TAYYAR ALTIKULAÇ
 CENGİZ KALLEK
 M.SABRİ KÜÇÜKAŞÇI-CENGİZ TOMAR
 HÛSEYİN ABDÜLHÂDÎ MUHAMMED
 REŞAT ÖNGÖREN
 MUSTAFA ÖZ
 CENGİZ KALLEK
 SAFFET KÖSE-Y.ŞEVKİ YAVUZ
 NADİR ÖZKUYUMCU
 CENGİZ KALLEK
 CENGİZ KALLEK
 İSMÂİL CERRAHOĞLU
 AHMET ÖZEL
 MEHMET ÖZDEMİR
 SAFFET KÖSE
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 SAFFET KÖSE
 ALİ ÖZEK
 SAFFET KÖSE
 SAMÎ es-SAKKÂR
 SAMÎ es-SAKKÂR
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 MEHMET ALİ SARI
 TAHSİN GÖRGÛN
 CENGİZ KALLEK
 ABDÛLKERİM ÖZAYDIN
 M.KAMİL YAŞAROĞLU
 SABRÎ HİZMETLİ
 MEHMET AYKAÇ
 MUSTAFA FAYDA
 CEVAZ İZGİ

1605 İBN İSHAK
 1606 İBN KÂSİM el-GAZZİ
 1607 İBN KAYYİM el-CEVZİYYE
 1608 İBN KESİR, Ebû'l-Fidâ
 1609 İBN KEYSÂN
 1610 İBN KUDÂME, Muvaffakuddin
 1611 İBN KUTEYBE
 1612 İBN KUTLUBOĞA
 1613 İBN KÛNÂSE
 1614 İBN LEHÎA
 1615 İBN MELEK
 1616 İBN MENDE, Ebû Zekerıyyâ
 1617 İBN MERZÛK el-HATİB
 1618 İBN MÛFERRİC
 1619 İBN MÛFLİH, Şemseddin
 1620 İBN RECEB
 1621 İBN SA'D
 1622 İBN SA'DÛN el-KURTUBÎ
 1623 İBN SAHNÛN
 1624 İBN SAYYÂD
 1625 İBN SEMÂA
 1626 İBN SİRİN
 1627 İBN SÛDE
 1628 İBN ŞÂS
 1629 İBN ŞEBBE
 1630 İBN ŞEHRÂŞÛB
 1631 İBN ŞÛBRÛME
 1632 İBN TEYMİYYE, Mecdüddin
 1633 İBN TEYMİYYE, Takıyyüddin
 1634 İBN VEHB
 1635 İBN ZEBÂLE
 1636 İBN ZEKVÂN, Ebû Amr
 1637 İBN ZİYÂD en-Nîsâbüri
 1638 İBNÛ'İ-ÂKULÎ
 1639 İBNÛ'İ-ALLÂF
 1640 İBNÛ'İ-A'RÂBÎ, Ebû Saïd
 1641 İBNÛ'İ-BENNÂ el-BAĞDÂDÎ
 1642 İBNÛ'İ-CEZERÎ
 1643 İBNÛ'd-DEYBA'
 1644 İBNÛ'd-DÛBEYSÎ
 1645 İBNÛ'd-DÛGUNNE
 1646 İBNÛ'İ-EBBÂR
 1647 İBNÛ'İ-ENBÂRÎ, Ebû Bekir
 1648 İBNÛ'İ-ESİR, İzzeddin
 1649 İBNÛ'İ-FARADÎ
 1650 İBNÛ'İ-FUVATÎ
 1651 İBNÛ'İ-HÂC en-NÛMEYRÎ
 1652 İBNÛ'İ-HÂC es-SÛLEMÎ
 1653 İBNÛ'İ-LEBBÂN
 1654 İBNÛ'İ-MİBRED
 1655 İBNÛ'İ-MÛLAKKIN
 1656 İBNÛ'İ-MÛNÂDÎ
 1657 İBNÛ'n-NETTÂH
 1658 İBNÛ's-SELCÎ
 1659 İBNÛ't-TALLÂ'
 1660 İBNÛ'z-ZÛBEYR es-SEKAFÎ
 1661 İBRAHİM b. EDHEM
 1662 İÇKÎ

MUSTAFA FAYDA
 CENGİZ KALLEK
 H.YUNUS APAYDIN
 ABDÛLKERİM ÖZAYDIN
 İSMÂİL DURMUŞ
 FERHAT KOCA
 HÛSEYİN YAZICI
 TALAT SAKALLI
 NEVZAT H. YANIK
 NİHAT DALGIN
 MUSTAFA BAKTİR
 SELMAN BAŞARAN
 SAFFET KÖSE
 M.KAMİL YAŞAROĞLU
 FERHAT KOCA
 CENGİZ KALLEK
 MUSTAFA FAYDA
 MUSTAFA ÇETİN
 ALİ BAKKAL
 MUSTAFA ÇAĞRICI
 CENGİZ KALLEK
 AHMET YÜCEL
 ŞÛKRÛ ÖZEN
 MUHAMMED el-HÂDÎ
 MUSTAFA FAYDA
 MUSTAFA ÖZ
 ŞÛKRÛ ÖZEN
 CELAL KIRCA
 HEYET
 SAFFET KÖSE
 OSMAN ÇETİN
 TAYYAR ALTİKULAÇ
 ŞÛKRÛ ÖZEN
 ALİ BAKKAL
 NEVZAT H. YANIK
 ETHEM CEBECİOĞLU
 KEMAL YILDIZ
 TAYYAR ALTİKULAÇ
 EYMEN FUAD es-SEYYİD
 SAMÎ es-SAKKÂR
 NEBİ BOZKURT
 MEHMET ÖZDEMİR
 EMİN IŞIK
 ABDÛLKERİM ÖZAYDIN
 THOMAS B. IRVING
 CENGİZ TOMAR
 MEHMET ÖZDEMİR
 AHMET ÖZEL
 CEMİL AKPINAR
 FERHAT KOCA
 AHMET ÖZEL
 TAYYAR ALTİKULAÇ
 SELMAN BAŞARAN
 CENGİZ KALLEK
 AHMET ÖZEL
 ABDÛLKERİM ÜNALAN
 REŞAT ÖNGÖREN
 HEYET

- 1663 İDRÎSÎ, Muhammed b. Abdülaziz
1664 İFRENÎ
1665 İHYÂÛ ULÛMÎ' d-DÎN
1666 İKRİME el-BERBERÎ
1667 İ'LÂMÛ'İ-MUVAKKİİN
1668 İLİM
1669 İNDEX ISLAMICUS
1670 el-İNSÂF (Batalyevsi'nin)
1671 İSÂ
1672 İSÂ b. EBÂN
1673 İSFAHÂNÎ, Ebû Mansûr
1674 İSFERÂYÂNÎ, Ebû İshak
1675 İSKENDERÂNÎ, İsa b. Abdülaziz
1676 İSLÂM
1677 İSTİHÂRE
1678 İZMİRLİ, İsmail Hakkı
1679 JUYNBOLL, Theodorus Willem
1680 JUYNBOLL, Theodorus Willem Johannes
1681 KA'B b. SÛR
1682 KA'BÎ
1683 KABİR
1684 KADER
1685 KADERİYYE
1686 KÂDÎ ŞÜREYH
1687 KALÂNİSÎ, Ebû'l-Abbas
1688 KANDİL
1689 KASÂME
1690 KÂSİM b. MUHAMMED b. EBÛ BEKİR
1691 KASRÎ, Abdülcelil b. Mûsâ
1692 KASSÂB
1693 KASSÂR
1694 KATÂDE b. DİÂME
1695 KAYS b. ÂSİM
1696 KAYS b. SA'D
1697 KELÂBÂZÎ, Mahmud b. Ebû Bekir
1698 KELÂBÂZÎ, Muhammed b. İbrahim
1699 KELBÎ, Muhammed b. Sâib
1700 KERÂBİSÎ
1701 KERHÎ
1702 KİLÂDE
1703 KİRAAT ve SEMÂ KAYDI
1704 KIYAMET ALÂMETLERİ
1705 KIYAS
1706 KİNDÎ, Beşir b. Velid
1707 KİTÂBÛ'S-SÛNNE
1708 KİYÂ el-HERRÂSÎ
1709 KUMMÎ, Muhammed b. Hasan
1710 KUR'AN
1711 KÛRÂNÎ
1712 KUR'ÂNİYYÛN
1713 KURTUBÎ, Muhammed b. Ahmed
1714 KUŞEYRÎ, Abdülkerim b. Hevâzin
1715 KUŞEYRÎ, Muhammed b. Saîd
1716 KÛTÛ'İ-KULÛB
1717 KÛLEYNÎ
1718 KÛNYE
1719 KÛSÛF
1720 KÛTÛB-i ERBAA
N.ÖNAL KARAARSLAN
RIZA KURTULUŞ
MUSTAFA ÇAĞRICI
TAYYAR ALTIKULAÇ
H.YUNUS APAYDIN
İLHAN KUTLUER
GEOFFREY ROPER
CÛNEYT GÖKÇE
Ö.FARUK HARMAN-İLYAS ÇELEBİ
ŞÛKRÛ ÖZEN
RIZA KURTULUŞ
SALİH SABRÎ YAVUZ
M.ZEKİ DUMAN
HEYET
SALİM ÖĞÛT
ALİ BİRİNCİ-M.SAİT ÖZERVERLİ
FREDERICK DE JONG
HİLAL GÖRGÛN
AHMET ÖZEL
ADİL BEBEK
HEYET
Y.ŞEVKİ YAVUZ
İLYAS ÜZÛM
ŞÛKRÛ ÖZEN
M.SAİT ÖZERVERLİ
NEBİ BOZKURT
ALİ BARDAKOĞLU
CENGİZ KALLEK
TALAT KOÇYİĞİT
DAVUT AYDÛZ
HÛSEYİN KAYAPINAR
ABDÛLHAMİT BİRİŞİK
ALİ OSMAN ATEŞ
ABDÛLHÂLİK BAKIR
BİLAL SAKLAN
SÛLEYMAN ULUDAĞ
İSMAİL CERRAHOĞLU
AHMET NEDİM SERİNSU
H.YUNUS APAYDIN
SALİM ÖĞÛT
T.RÛŞTÛ TOPUZOĞLU
Y.ŞEVKİ YAVUZ
HEYET
CENGİZ KALLEK
İLYAS ÇELEBİ
ABDÛLKERİM ÜNALAN
AHMET ÖZEL
HEYET
RECEP CİCİ
ABDÛLHAMİT BİRİŞİK
TAYYAR ALTIKULAÇ
SÛLEYMAN ULUDAĞ
CEVAZ İZGİ
BİLAL SAKLAN
MUSTAFA ÖZ
NEBİ BOZKURT
M.KAMİL YAŞAROĞLU
İLYAS ÜZÛM

- 1721 KÜTÜBÎ
 1722 LAFZİYYE
 1723 LAKAP
 1724 LAOUST, M.Henri
 1725 LEYS b. SA'D
 1726 el-MAÂRİF
 1727 MA'BED el-CÜHENÎ
 1728 MAHFÛZ b. ABDULLAH et-TERMESÎ
 1729 MAKÂM-ı MAHMÛD
 1730 MAKDİSÎ, Nasr b. İbrahim
 1731 MA'KIL b. YESÂR
 1732 MÂLİK b. ENES
 1733 MÂLİK b. NÜVEYRE
 1734 MÂLİKÎ MEZHEBÎ
 1735 MA'MER b. MÜSENNÂ
 1736 MA'N b. İSA
 1737 MAR'AŞÎ, Seyyid Şehâbeddin
 1738 MÂTÜRİDÎ
 1739 MÂTÜRİDİYYE
 1740 MÂVERÂÜNNEHİR
 1741 MÂZERÎ
 1742 MECLİS
 1743 MECLİSÎ, Muhammed Bâkr
 1744 MECLİSÎ, Muhammed Takî
 1745 MEDİNE
 1746 MEDRESE
 1747 MEHÂMİLÎ, Hüseyin b. İsmail
 1748 MEHDÎ
 1749 MEHMED ÂRİF BEY
 1750 MEHMED ZİHNÎ EFENDÎ
 1751 MEKHÛL b. EBÛ MÜSLİM
 1752 MEKKE
 1753 MELİHÂBÂDÎ
 1754 el-MELİKÛ'ı-MUAZZAM
 1755 MENCÛR
 1756 MERRÛZÎ
 1757 MERVEZÎ, Muhammed b. Nasr
 1758 MESCİD-i NEBEVÎ
 1759 MEŞHUR
 1760 el-MEVÂHİBÛ'ı-LEDÛNNİYYE
 1761 MEYMÛN b. MİHRÂN
 1762 MEYMÛNE
 1763 MİHNE
 1764 MİKÂT
 1765 Mİ'RAC
 1766 MİRAS, Kâmil
 1767 MUÂFÂ b. İSMÂİL
 1768 MUÂFÂ en-NEHREVÂNÎ
 1769 MUALLÂ b. MANSÛR
 1770 MUÂVİYE b. EBÛ SÛFYÂN
 1771 MUGİRE b. ABDURRAHMAN
 1772 MUGİRE b. NEVFEL
 1773 MUGİRE b. ŞU'BE
 1774 MUHAMMED
 1775 MUHAMMED b.ABDULLAH el-ENSÂRÎ
 1776 MUHAMMED el-BÂKİR
 1777 MUHAMMED EBÛ ZEHRE
 1778 MUHAMMED b. HABİB
 ABDÜLKERİM ÖZAYDIN
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 NEBİ BOZKURT
 AHMET KAVAS
 ŞÜKRÛ ÖZEN
 ZÜLFİKAR TÜCCAR
 MUSTAFA ÖZ
 İ.HAKKI GÖKSOY
 İLYAS ÜZÜM
 HAMDÎ DÖNDÜREN
 HAMDÎ DÖNDÜREN
 AHMET ÖZEL
 MUSTAFA FAYDA
 EYYÛP SAİD KAYA
 SÜLEYMAN TÛLÛCÛ
 ORHAN ÇEKER
 S.MAHMUD MAR'AŞÎ
 ŞÜKRÛ ÖZEN
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 O.GAZÎ ÖZGÛDENLİ
 EYYÛP SAİD KAYA
 NEBİ BOZKURT
 MUSTAFA ÖZ
 İLYAS ÜZÜM
 NEBİ BOZKURT
 NEBİ BOZKURT
 M.KAMİL YAŞAROĞLU
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 ALİ AKYILDIZ
 HULÛSİ KILIÇ
 EYYÛP SAİD KAYA
 HEYET
 ABDÛLHAMİT BİRİŞİK
 CENGİZ TOMAR
 AHMET ÖZEL
 AHMET ÖZEL
 HALİT ÜNAL
 N.BOZKURT-M.SABRİ KÜÇÜKAŞÇI
 H.YUNUS APAYDIN
 HÜSEYİN ALGÛL
 HALİT ÜNAL
 M.YAŞAR KANDEMİR
 HAYRETTİN YÛCESOY
 SALİM ÖGÛT
 S.SABRİ YAVUZ
 NESİMİ YAZICI
 E.SABRİ FANİ
 AHMET ÖZEL
 EYYÛP SAİD KAYA
 İRFAN AYCAN
 MEHMET ERDOĞAN
 GÛLGÛN UYAR
 İRFAN AYCAN
 HEYET
 M.KAMİL YAŞAROĞLU
 MUSTAFA ÖZ
 SAFFET KÖSE
 MEHMET SAMİ BENLİ

- 1779 MUHAMMED HAMÎDULLAH
1780 MUHAMMED b. KA'B el-KURAZÎ
1781 MUHAMMED b. VÂSÎ'
1782 MUHÂSİBÎ
1783 MUHAYYERLİK
1784 MÛSÂ CÂRULLAH
1785 MUS'AB b. UMEYR
1786 MUSARRÂT
1787 MUSTAFA es-SİBÂÎ
1788 MU'TEZİLE
1789 MÛCÂHİD b. CEBR
1790 MÛCÂRÎ
1791 el-MÛDEVVENETÜ'l-KÛBRÂ
1792 MÛFİD, Şeyh
1793 MÛNTECEBÛDDİN el-KUMMÎ
1794 MÛRCİE
1795 MÛRÛVVET
1796 MÛSLİM b. CÛNDEB
1797 MÛTEKADDİMİN ve MÛTEAHHİRİN
1798 MÛTEVÂTİR
1799 MÛTTAKÎ el-HİNDÎ
1800 MÛZENÎ
1801 NÂFÎ' b. ABDURRAHMAN
1802 NÂDİRÛ'r-RİVÂYE
1803 NADR b. ŞÛMEYL
1804 NAKKÂŞ, Muhammed b. Hasan
1805 NAMAZ
1806 NA'L-i ŞERİF
1807 en-NÂSİH ve'l-MENSÛH
1808 NASRÂBÂDÎ, İbrahim b. Muhammed
1809 NECÂŞÎ, Ahmed b. Ali
1810 NECMEDDİN el-GAZZÎ
1811 NEHAÎ
1812 NEHREVÂLÎ
1813 NESEFÎ, Necmeddin
1814 NÎ'METULLAH el-CEZÂİRÎ
1815 NİSBE
1816 NUAYMÎ
1817 NÛH b. EBÛ MERYEM
1818 NÛBÛVVET
1819 NÛBÛVVET MÛHRÛ
1820 NÛFUS
1821 OK
1822 ORUÇ
1823 ORYANTALİZM
1824 OSMAN
1825 OSMAN el-BETTÎ
1826 OYUN
1827 ÖMER
1828 ÖMER b. ABDÛLAZÎZ
1829 PERVÎZ, Gulâm Ahmed
1830 PEYGAMBER
1831 PEZDEVÎ, Ebü'l-Usr
1832 RAVZA-i MUTAHHARA
1833 REBÎ' b. SÛLEYMAN el-MURÂDÎ
1834 REBÎA b. EBÛ ABDURRAHMAN
1835 RECÎ' VAK'ASI
1836 er-RED ale'l-CEHMIYYE
SALÎH TUĞ-M.KAMİL YAŞAROĞLU
M.EMİN MAŞALI
ETHEM CEBECİOĞLU
ZAFER ERGİNLİ
H.YUNUS APAYDIN
AHMET KANLIDERE
HÛSEYİN ALGÛL
ŞÛKRÛ ÖZEN
HİLAL GÖRGÛN
İLYAS ÇELEBÎ
M.FATÎH KESLER
MUHAMMED el-HÂDÎ
ALÎ HAKAN ÇAVUŞOĞLU
AVNÎ İLHAN
MUSTAFA ÖZ
SÖNMEZ KUTLU
MUSTAFA ÇAĞRICI
HASAN KESKİN
MURTEZA BEDİR-E.SAİD KAYA
H.YUNUS APAYDIN
AZMÎ ÖZCAN
ŞÛKRÛ ÖZEN
TAYYAR ALTIKULAÇ
EYYÛP SAİD KAYA
İSMAİL DURMUŞ
ABDÛLHAMÎT BİRİŞİK
M.KAMİL YAŞAROĞLU
VİLDAN SERDAROĞLU
MURAT SÛLÛN
REŞAT ÖNGÖREN
MUSTAFA ÖZ
CEVAT İZGİ
ŞÛKRÛ ÖZEN
EYMEN FUAD es-SEYYİD
A.HÛMEYRA ASLANTÛRK
İLYAS ÜZÛM
CAŞİM AVCI
CENGİZ TOMAR
EYYÛP SAİD KAYA
Y.ŞEVKİ YAVUZ
MUSTAFA SİNANOĞLU
NEBÎ BOZKURT
NEBÎ BOZKURT
A.İHSAN YİTİK-İ.KAFÎ DÖNMEZ
YÛCEL BULUT
İSMAİL YİĞİT
MURTEZA BEDİR
NEBÎ BOZKURT
MUSTAFA FAYDA-MUHSİN KOÇAK
İSMAİL YİĞİT
ABDÛLHAMÎT BİRİŞİK
Y. ŞEVKİ YAVUZ
MURTEZA BEDİR-FERHAT KOCA
NEBÎ BOZKURT
BİLAL AYBAKAN
ŞÛKRÛ ÖZEN
M.SABRÎ KÛÇÛKAŞÇI
BEKİR TOPALOĞLU

- 1837 er-RED ale'z-ZENÂDIKA ve'l-CEHMİYYE
 1838 REDDIYE
 1839 REGAİB GECESİ
 1840 REK'AT
 1841 REMLÎ, Ahmed b. Hüseyin
 1842 RESİM
 1843 REŞİD RIZÂ
 1844 RE'Y
 1845 er-RİSÂLE
 1846 RUKYE
 1847 RÛYÂNÎ, Abdülvâhid b. İsmail
 1848 RÛ'YETULLAH
 1849 SÂBÛNÎ, İsmail b. Abdurrahman
 1850 SA'D b. BEKİR
 1851 SA'D b. UBÂDE
 1852 SADAKA
 1853 SADEFÎ, Yunus b. Abdüla'lâ
 1854 SADREDDİN KONEVÎ
 1855 SAFÂ VE MERVE
 1856 SAFÎ
 1857 SAHÂBÎ KAVLÎ
 1858 SAHNÛN
 1859 SÂİBE
 1860 SAİD
 1861 SAKAL
 1862 SAKAL-ı ŞERİF
 1863 SALÂTÜ'l-HAVF
 1864 SA'LEB
 1865 SÂLİH b. AHMED b. HANBEL
 1866 SÂLİM b. ABDULLAH b. ÖMER
 1867 es-SAVÂIKU'l-MUHRİKA
 1868 SCHACHT, Joseph
 1869 SEÂLİBÎ, Ebû Zeyd
 1870 SEHÂVÎ, Şemseddin
 1871 SEKALEYN
 1872 SELEB
 1873 SELEFİYYE
 1874 SEM'ÂNÎ, Abdülkerîm b. Muhammed
 1875 SEMHÛDÎ
 1876 SERAHSÎ, Şemsüleimme
 1877 SERRÂC, Ca'fer b. Ahmed
 1878 SEVR MAĞARASI
 1879 SEYF b. ÖMER
 1880 SEYYİD
 1881 SIDDİK HASAN HAN
 1882 SİCİSTÂNÎ, Ebû Hâtim
 1883 SİDRETÜ'l-MÜNTEHÂ
 1884 SİNDÎ, Muhammed Âbid
 1885 SİYER ve MEGÂZÎ
 1886 SOFUOĞLU, Mehmet
 1887 SPRENGER, Aloys
 1888 SUFFE
 1889 SÛCÂÎ
 1890 SÛDDÎ
 1891 SÛFYAN es-SEVRÎ
 1892 SÛHREVERDÎ, Ebû'n-Necib
 1893 SÛHREVERDÎ, Şehâbeddin
 1894 SÛLEMÎ, Muhammed b. Hüseyin
- BEKİR TOPALOĞLU
 MUSTAFA SİNANOĞLU
 HAMDÎ TEKELÎ
 OSMAN ŞAHİN
 AHMET ÖZEL
 TUNCAY BAŞOĞLU
 M.SAİT ÖZERVERLİ
 H.YUNUS APAYDIN
 MURTEZA BEDİR
 İLYAS ÇELEBİ
 ALİ BAKKAL
 TEMEL YEŞİLYURT
 MUHAMMED ARUÇI
 İRFAN AYCAN
 MEHMET AZİMLİ
 ALİ DUMAN
 BİLAL AYBAKAN
 EKREM DEMİRLİ
 M.SABRİ KÜÇÜKAŞÇI
 MEHMET BOYNUKALIN
 H.YUNUS APAYDIN
 ALİ HAKAN ÇAVUŞOĞLU
 MUHAMMED ARUÇI
 MUSTAFA AKÇAY
 İSMAİL YALÇIN
 NEBİ BOZKURT
 MEHMET ERDEM
 İSMAİL DURMUŞ
 FERHAT KOCA
 EYYÜP SAİD KAYA
 MUHAMMED ARUÇI
 MURTEZA BEDİR
 M.SUAT MERTOĞLU
 CENGİZ TOMAR
 MUSTAFA ÖZ
 AHMET YAMAN
 M.SAİT ÖZERVERLİ
 MEHMET EFENDİOĞLU
 M.SABRİ KÜÇÜKAŞÇI
 MUHAMMED HAMİDULLAH
 ALİ TURGUT
 ADNAN DEMİRAN
 MUSTAFA FAYDA
 M.SABRİ KÜÇÜKÜŞÇİ
 HEYET
 ZÜLFİKAR TÛCCAR
 SÜLEYMAN ULUDAĞ
 İRFAN İNCE
 MUSTAFA FAYDA
 MUHAMMED EROĞLU
 İLHAN ERDEM
 MUSTAFA BAKTİR
 ZÜLFİKAR TÛCCAR
 İSMAİL CERRAHOĞLU
 RECEP ÖZDİREK-ALİ H.ÇAVUŞOĞLU
 REŞAT ÖNGÖREN
 H.KAMİL YILMAZ
 SÜLEYMAN ULUDAĞ

- 1895 SÜLEYMAN b. YESÂR
1896 SÜNNET
1897 SÜSLENME
1898 SÜTRE
1899 SÜVEYDÎ, Ali b. Muhammed Saîd
1900 ŞÂFÎ
1901 ŞÂFÎ MEZHEBÎ
1902 ŞAH VELIYYULLAH
1903 ŞÂMÎ, Şemseddin
1904 ŞÂTIBÎ, Muhammed b. Süleyman
1905 ŞECERE
1906 ŞEVKÂNÎ
1907 ŞİA
1908 ŞUABÜ'l-ÎMÂN
1909 ŞUABÜ'l-ÎMÂN (Beyhaki'nin)
1910 TABERÎ, Muhammed b. Cerîr
1911 TAHÂVÎ
1912 TÂHİR el-CEZÂİRÎ
1913 TARİH
1914 TÂRÎHU BAĞDÂD
1915 TÂRÎHU MEDİNETİ DIMAŞK
1916 et-TARİKATÜ'l-MUHAMMEDİYYE
1917 TASHÎF
1918 TÂUN
1919 TÂVÛS b. KEYSÂN
1920 TEÂRUZ
1921 TECDÎD
1922 TEDAVÎ
1923 TEFSİR
1924 TEHZÎB
1925 TEKBİR
1926 TELBİYE
1927 TENÛHÎ, Ali b. Muhassin
1928 TERCİH
1929 TERTİBÜ'l-MEDÂRİK
1930 TEŞEHHÛD
1931 TEVAKKUF
1932 TEYEMMÛM
1933 TOKALAŞMA
1934 TURTÛŞÎ
1935 TÛSÎ, Ebû Ca'fer
1936 TÛSTERÎ, Nasrullah b. Ahmed
1937 UBEYDULLAH b. ABDULLAH
1938 UBEYDULLAH b. ÖMER b. HAFS
1939 ÜC b. UNUK
1940 UCB
1941 UCEYMÎ
1942 UĞURSUZLUK
1943 UKBE b. EBÛ MUAYT
1944 UKBERÎ
1945 UKIYYE
1946 UMÛMÛ'l-BELVÂ
1947 UREYNE
1948 URVE b. ZÛBEYR
1949 USÛLÜ'l-FIKH (Cessâs'ın)
1950 USÛLÜ's-SERAHSÎ
1951 UTBE b. REBÎA
1952 ÜBEY b. HALEF
- ORHAN ÇEKER
MURTEZA BEDİR
FARUK BEŞER
HASAN GÜLEÇ
MUHAMMED ARUÇI
BİLAL AYBAKAN
BİLAL AYBAKAN
M. ERDOĞAN-M.SAİT ÖZERVARLI
M.SABRİ KÜÇÜKAŞÇI
ÖMER TÜRKER
NEBÎ BOZKURT
EYYÛP SAİD KAYA-NAİL OKUYUCU
MUSTAFA ÖZ-İLYAS ÜZÜM
İLYAS ÇELEBİ
BEKİR TOPALOĞLU
MUSTAFA FAYDA
DAVUT İLTAÇ-S.SABRİ YAVUZ
ABDULLAH EMİN ÇİMEN
HEYET
CASİM AVCI
ABDÛLKERİM ÖZAYDIN
HURİYE MARTI
EMRULLAH İŞLER
NÜKHET VARLIK
ABDULLAH KAHRAMAN
ŞÜKRÜ ÖZEN
TAHSİN GÖRGÜN
ABDULLAH KAHRAMAN
A.BİRİŞİK-M.SUAT MERTOĞLU
AHMET ÖZEL
SAFFET KÖSE
SALİM ÖĞÜT
MUSTAFA ÖZ
ŞÜKRÜ ÖZEN
ALÎ HAKAN ÇAVUŞOĞLU
FAHRETTİN ATAR
OSMAN DEMİR
MEHMET BOYNUKALIN
NEBÎ BOZKURT
MUHARREM KILIÇ
MUSTAFA ÖZ
ABDULLAH KAHRAMAN
ABDULLAH KAHRAMAN
ABDULLAH KAHRAMAN
NEBÎ BOZKURT
MUSTAFA ÇAĞRICI
CASİM AVCI
İLYAS ÇELEBİ
İSMAIL YİĞİT
SELAMÎ BAKIRCI
CENGİZ KALLEK
MUSTAFA BAKTİR
ELNURA AZIZOVA
İRFAN AYCAN
SONER DUMAN
MURTEZA BEDİR
ADNAN DEMİRCAN
AHMET ÖNKAL

1953 ÜCHÜRİ
 1954 ÜÇ AYLAR
 1955 el-ÜM
 1956 ÜMEYYE b. HALEF
 1957 ÜMMEHÂTÜ'l-MÜ'MİNİN
 1958 ÜMMİ
 1959 ÜMMÜ'l-HÂRİS
 1960 ÜMMÜ KÜLSÜM bint EBÜ BEKİR
 1961 ÜMMÜ SİNÂN
 1962 ÜSÂME b. ZEYD
 1963 VAAZ
 1964 VAHİY
 1965 VAHİY KÂTİBİ
 1966 VAHŞİ b. HARB
 1967 VAKFE
 1968 VÂKIDÎ
 1969 VEDÂ HACCI
 1970 VEDÂ HUTBESİ
 1971 el-VEFÂ
 1972 VERCELÂNÎ, Ebû Ya'kûb
 1973 VESK
 1974 VEYSEL KARANÎ
 1975 VİTİR NAMAZI
 1976 WATT, William Montgomery
 1977 WELLHAUSEN, Julius
 1978 YAHYÂ b. ÂDEM
 1979 YAHYÂ b. EKSEM
 1980 YAHYÂ b. HÜSEYİN es-SAN'ÂNÎ
 1981 YAHYÂ b. YAHYÂ el-LEYSÎ
 1982 YAHYÂ b. ZEKERİYÂ
 1983 YE'CÛC ve ME'CÛC
 1984 YER
 1985 YEZİD b. EBÜ HABİB
 1986 YEZİD b. EBÜ SÜFYÂN
 1987 YÜZÛK
 1988 ZA'FERÂNÎ
 1989 ZÂHİD KEVSERÎ
 1990 ZÂHİRİYYE
 1991 ZEBÎBÎ, Muhammed Murtaza
 1992 ZEKERİYÂ el-ENSÂRÎ
 1993 ZEMAŞERÎ
 1994 ZEMMÛ'l-KELÂM
 1995 ZERKEŞİ, Bedreddin
 1996 ez-ZEVÂCİR an İKTİRÂFİ'l-KEBÂİR
 1997 ZEYD b. ALİ
 1998 ZEYDİYYE
 1999 ZEYİL
 2000 ZEYNEB bint HÂRİS
 2001 ZÜBEYR b. BEKKÂR
 2002 ZÜBEYRÎ
 2003 ZÜFER b. HÜZEYL
 2004 ZÜLCEDR SERİYYESİ
 2005 ZÜRKÂNÎ, Muhammed b. Abdülbaki

ALİ HAKAN ÇAVUŞOĞLU
 M.KAMİL YAŞAROĞLU
 BİLAL AYBAKAN
 M.BAHAÜDDİN VAROL
 AYNUR URALER
 M.SUAT MERTOĞLU
 GÜLGÜN UYAR
 GÜLGÜN UYAR
 M.SABRİ KÜÇÜKAŞÇI
 MEHMET SALİH ARI
 HASAN CİRİT
 Y.ŞEVKİ YAVUZ
 M.SUAT MERTOĞLU
 M.SABRİ KÜÇÜKAŞÇI
 MENDERES GÜRKAN
 MUSTAFA FAYDA
 BÜNYAMİN ERUL
 BÜNYAMİN ERUL
 MUSTAFA ÖZ
 M.SALİH BACU
 CENGİZ KALLEK
 NECDET TOSUN
 SAMİ ERDEM
 TAHSİN GÖRGÜN
 HİLAL GÖRGÜN
 CENGİZ KALLEK
 ŞÜKRÜ ÖZEN
 İSMAIL YİĞİT
 ALİ HAKAN ÇAVUŞOĞLU
 AHMET YAMAN
 İLYAS ÇELEBİ
 MUSTAFA ÇAĞRICI
 TUNCAY BAŞOĞLU
 İRFAN AYCAN
 İSMAIL YALÇIN
 BİLAL AYBAKAN
 Y.ŞEVKİ YAVUZ-EBUBEKİR SİFİL
 H.YUNUS APAYDIN
 İSMAIL DURMUŞ
 AHMET ÖZEL-CENGİZ KALLEK
 M. ÖZTÜRK-M.SUAT MERTOĞLU
 M.SAİT ÖZERVARLI
 MENDERES GÜRKAN
 BEKİR TOPALOĞLU
 SAFFET KÖSE
 FATİH YÜCEL
 HEYET
 GÜLGÜN UYAR
 MUSTAFA FAYDA
 İRFAN AYCAN
 MURTEZA BEDİR
 ELŞAD MAHMUDOV
 TUNCAY BAŞOĞLU

Şekil ve Muhteva Yönünden *Diyanet İslam Ansiklopedisi'*ndeki Hadis Maddeleri

Mustafa Macit KARAGÖZOĞLU

Özet

Bu makale, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi'*nin (DİA) hadis ilmine dair muhtevasını ana hatlarıyla ele almaktadır. İçeriğinin yaklaşık %13'ü hadisle ilgili maddelerden oluşan DİA, hadis tarihinden usûlüne ve literatürüne uzanan geniş bir alanda hadis ilminin hemen her vechesine dair tespit ve değerlendirmelere sahiptir. Ansiklopedinin hadis maddeleri yalnızca içerik yönünden değil imlâ ve üslup özellikleri ve zengin bibliyografyaları itibariyle de akademik hadis araştırmaları için rehber işlevi görmüştür. Makalede DİA hakkında tanıtıcı bazı bilgiler verildikten sonra onun hadis muhtevasına katkı yapanlardan bahsedilmiş, hadis maddeleri kendi içinde tasnif edilerek şekil ve muhteva haritaları çıkarılmıştır. Hadisle doğrudan ve dolaylı biçimde alakalı olan maddelerin yazarlarıyla tespit edilerek “ek” kısmında sunulduğu makalede, maddelerin göze çarpan birtakım eksikliklerine de işaret edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA), ilahiyat, hadis literatürü, hadis usûlü, hadis tarihi.

The Form and Content of Hadīth Entries in the *TDV Encyclopedia of Islam*

Mustafa Macit KARAGÖZOĞLU

Abstract

This article briefly analyzes the hadith-related content of *TDV Encyclopedia of Islam*. This encyclopedia, 13 percent of which comprises of entries related to hadith, covers almost all significant aspects of the science of hadith ranging from the history and methodology of hadith to its literature. Hadith entries have served the function of a guide book for academic studies, not only with their content but also with their writing style and bibliographies. Following the introductory remarks on *TDV Encyclopedia of Islam*, the article establishes the encyclopedia's contributors, and provides the reader with an overview of hadith entries, with an analytical approach. Last but not least, the article points out some shortcomings or imprecise details of these entries.

Keywords: *TDV Encyclopedia of Islam* (DIA), hadith literature, ilahiyat studies, methodology of hadith, history of hadith.

